Selskapskontroll - Vestfold Interkommunale Brannvesen IKS

Re, Horten og Tønsberg kommuner – 2019

Vestfold Kommunerevisjon

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse 1
0. Sammendrag 2
1. Innledning 5
2. Formål og problemstillinger 5
3. Revisjonskriterier 6
4. Metode og kvalitet 6
5. Problemstilling 1 7
6. Problemstilling 2 17
7. Problemstilling 3 27
8. Problemstilling 4 36
9. Problemstilling 5 51
10. Revisors anbefalinger 57
11. Uttale fra kommunene og selskapet 58
12. Litteraturliste 66
13. Vedlegg 69

0. Sammendrag

Vestfold Interkommunale Brannvesen IKS (VIB) er i en omstillingsprosess hvor organisasjonen skal implementere en risikobasert arbeidsmetode i det forebyggende arbeidet. Endringen i arbeidsmåter bygger på nye krav i forskrift om brann-forebygging fra 2016. Revisor ser positivt på at det er et pågående arbeid i VIB for å etterleve forskriften. I det videre arbeidet er det sentralt at VIB etablerer prosesser som sikrer at det forebyggende brannvernet baseres på en overordnet analyse med forankring internt og hos eierkommunene.

Problemstilling 1: Hvordan sikrer kommunen at dens plikter knyttet til forebyggende brannvern blir ivaretatt, herunder plikter knyttet til brann- og eksplosjonsvernloven § 13 og forskrift om brannforebygging § 14?

Gjennom selskapsavtalen har eierkommunene i VIB delegert utførelsen av plikter knyttet til forebyggende brannvern til VIB. En forutsetning for at VIB skal kunne utføre oppgaver for kommunene, er at det ligger til grunn et delegasjonsvedtak. Revisor vurderer at delegasjonsvedtaket i selskaps-avtalen gir brannsjefen myndighet til å utføre sine oppgaver og plikter.

At brannvesenet er organisert som et IKS medfører en større avstand til kommunale beslutnings-prosesser, og en tydelig eierstyring av selskapet er da av stor betydning. Revisor har sett nærmere på eierstyringen av VIB, og om eierstyringen er i samsvar med sentrale anbefalinger fra KS. Eierkommunene har vedtatt eierskapsmeldinger, som inneholder generelle prinsipper for hvordan eierskapet skal utøves. Tønsberg og Horten vedtok en slik melding i inneværende periode, mens Re gjorde dette i forrige periode. Horten og Tønsberg har, etter revisors vurdering, i stor grad etterlevd prinsippene for eierstyring overfor VIB, mens Re har gjort dette i noe mindre grad. Revisor vurderer at eiermeldingene i stor grad oppfyller KS sine anbefalinger, men at de med fordel kunne vært mer utdypende på kommunes formål og strategi for eierskapet i VIB.

Kommunestyrene kan delegere utførelsen av plikter til VIB, men kommunens overordnede ansvar for forebyggende brannvern kan ikke delegeres bort. Dette betyr at kommunestyrene er avhengig av å få tilstrekkelig rapportering om hvordan VIB utfører det forebyggende brannvernet, for slik å kunne sikre at dette er i henhold til lov og forskrift. Eiermeldingene vedtatt i Horten, Re og Tønsberg, fremholder at viktige prinsipielle saker skal behandles politisk. Eierkommunene har i liten grad hatt saker om VIB til politisk behandling.

Problemstilling 2: Hvordan er VIB organisert og sikres det tilstrekkelige ressurser til forebyggende brannvern?

VIB har fem eierkommuner, og den formelle eierstyringen gjøres i representantskapet som det øverste organet i selskapet. Styret består av seks medlemmer, hvor to er ansattes representanter. Daglig leder er brannsjefen. VIB har to avdelinger: Forebyggende avdeling og Beredskapsavdelingen. I Forebyggende avdeling arbeider seksjonene Trygg Hjemme og Teknisk primært med oppgaver knyttet til risikoutsatte grupper og særskilte brannobjekt.

Dimensjoneringsforskriften § 3-2 gir rammer for minimumskrav til årsverk til forebyggende brannvern. Det skal utføres minst ett årsverk forebyggende arbeid per 10 000 innbyggere i brannvernregionen. Revisor ser at det kan være flere ulike tolkninger av minimumskravet i forskriftens § 3-2. Revisor vurderer at VIB har hatt en klar intensjon om å følge kravene til dimensjonering, ved å tolke forskriften dithen at ett årsverk utløses per ti tusen innbyggere. Ved tilsyn har DSB lagt til grunn at årsverkskravet

i prinsippet er å anse som et «flytende» krav til årsverk. Dette betyr at eksempelvis vil 15 000 innbyggere tilsi et krav om 1,5 årsverk til brannforebyggende arbeid. Revisor legger DSB sin tolkning av minimumskravet til grunn, og ser at VIB har ligget noe under dette i perioden 2016-2019.

Revisor har også sett nærmere på hvordan VIB etterlever krav om styring og prioritering av ressursbruk, jamfør forskrift om brannforebygging fra 2016. Revisor konkluderer med at VIB mangler en overordnet kartlegging og planlegging av det forebyggende arbeidet. Revisor vurderer at forankring av dette arbeidet er sentralt, både internt og overfor eierkommunene.

Problemstilling 3: Hvilke rutiner har VIB for å sikre forebyggende brannvern?

For de særskilte brannobjektene har VIB utarbeidet rutiner som dekker de ulike oppgavene opplistet i brann- og eksplosjonsvernloven § 13. Mange av rutinene er publisert på VIB Intern i 2019. Skriftlige rutiner knyttet til risikoutsatte grupper er ikke blitt fremlagt for revisor. Dette indikerer at VIB fortsatt har behov for å systematisere og formalisere samarbeids- og arbeidsrutiner på dette området.

Problemstilling 4: I hvilken grad etterlever VIB sine rutiner og sitt ansvar for særskilte brannobjekter?

Revisor har gjennomført stikkprøver av registreringen av særskilte brannobjekt. Stikkprøvene viser at det er gjort et betydelig arbeid i 2017 for å sikre at alle særskilte brannobjekt har vedtak. Revisor ser positivt på at dette arbeidet er utført. I forbindelse med kontrollen av registreringen av særskilte brannobjekt har revisor avdekket følgende avvik;

- Forhåndsvarsel er i all hovedsak ikke sendt ut. Som en følge av dette er det heller ikke mulig å for VIB å opplyse om 3-ukers frist for uttale før vedtak fattes.
- Vedtakene er ikke begrunnet.

Stikkprøvekontrollen av tilsyn med særskilte brannobjekt viser at VIB i all hovedsak følger lovverk og egne rutiner/ prosedyrer. Revisor vil fremheve det som positivt at VIB i hovedsak har fulgt opp tilsynssakene frem til tilfredsstillende dokumentasjon om hvordan avvik skal lukkes er fremlagt. Revisor ser det også som positivt at det ved alle tilsyn kontrollert i 2019 er brukt VIB sitt risiko-kartleggingsskjema. Gjennomgangen viser imidlertid at VIB ikke har fulgt egen rutine om at tilsyns-rapporter skal være utsendt innen to uker etter tilsynet.

Problemstilling 5: I hvilken grad etterlever VIB sine rutiner og sitt ansvar for risikoutsatte grupper?

Ettersom det ikke foreligger skriftlige rutiner på området, har revisor tatt utgangspunkt i forskrift om brannforebygging §§ 14-16 ved vurderingen av VIBs arbeid på dette området.

VIB gjennomførte en kartlegging av risikoutsatte grupper i 2017, som dekker perioden 2000-2016. Denne kartleggingen identifiserer og prioriterer de gruppene som VIB bør fokusere sitt forebyggende arbeid mot. Revisor er ikke kjent med at denne kartleggingen er revidert, noe som kan tilføre oppdatert kunnskap på området.

I ulike planer og strategier har VIB planlagt tiltak for å redusere den kartlagte risikoen hos utsatte grupper. Revisor er imidlertid ikke gjort kjent med at det er foretatt egne overordnede vurderinger og prioriteringer som begrunner de tiltakene som er planlagt.

Revisor ser at VIB har gjennomført en rekke tiltak rettet mot risikoutsatte grupper, men revisor vurderer det som uheldig at tiltak som igangsettes ikke bygger på en overordnet vurdering og prioritering.

Revisors anbefalinger:

Til kommunene:

- *Kommunene bør vurdere å utdype formål og strategi for deres eierskap i VIB, jamfør KS 'Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll'.*
- *Kommunene bør, i samarbeid med VIB, sørge for at viktige prinsipielle spørsmål blir behandlet politisk, jamfør kommunenes eierskapsmeldinger.*

Til selskapet:

- *VIB bør sikre tilstrekkelige årsverk til forebyggende arbeid, jamfør dimensjoneringsforskriften § 3-2.*
- *VIB bør sikre at forvaltningslovens regler for forhåndsvarsel og begrunnelse av enkeltvedtak, blir fulgt opp i forbindelse med registrering av særskilte brannobjekt.*
- *VIB bør tilstrebe at tilsynsrapporter blir utsendt innen 2 uker etter tilsyn, jamfør Prosedyre for gjennomføring av tilsyn og kontroll.*
- *VIB bør sikre etablering og dokumentasjon av et tilfredsstillende system for kartlegging og planlegging av det forebyggende arbeidet, jamfør kapittel 4 i forskrift om brannforebygging.*
- *VIB bør videreføre samarbeidet med eierkommune med å utarbeide rutiner for kartlegging, planlegging, opplæring og tiltak i forhold til de risikoutsatte gruppene, jamfør kapittel 4 i forskrift om brannforebygging.*

1. Innledning

Vestfold kommunerevisjon har gjennomført prosjektet «Selskapskontroll – Vestfold Interkommunale Brannvesen IKS» på bestilling fra kontrollutvalgene i Re, Tønsberg og Horten kommune. Prosjektet ble vedtatt av kontrollutvalgene i Re, Tønsberg og Horten henholdsvis den 28.03.2019 i sak 11/19, 09.05.19 i sak 14/19 og 22.05.19 i sak 14/19.

2. Formål og problemstillinger

Problemstillingene ble vedtatt i kontrollutvalget i Re, og kontrollutvalgene i Tønsberg og Horten tilsluttet seg disse:

1. *Hvordan sikrer kommunen at dens plikter knyttet til forebyggende brannvern blir ivaretatt, herunder plikter knyttet til brann- og eksplosjonsvernloven § 13 og forskrift om brannforebygging § 14?*
2. *Hvordan er VIB organisert og sikres det tilstrekkelige ressurser til forebyggende brannvern?*
3. *Hvilke rutiner har VIB for å sikre forebyggende brannvern?*
   Herunder:
   - *Rutiner for å identifisere, føre fortegnelse over og føre tilsyn med særskilte brannobjekter, jf. brann- og eksplosjonsvernloven § 13.*
   - *Rutiner for å kartlegge utsatte grupper som har særlig risiko for å omkomme i eller bli skadet av brann, jf. § 14 i forskrift om brannforebygging.*
4. *I hvilken grad etterlever VIB sine rutiner og sitt ansvar for særskilte brannobjekter?*
5. *I hvilken grad etterlever VIB sine rutiner og sitt ansvar for risikoutsatte grupper?*

2.1 Avgrensninger

Problemstillingene i dette prosjektet knytter seg til kommunens brannforebyggende arbeid som følger av kommunens plikt til ha et brannvesen (enten alene eller i samarbeid med andre), jamfør brann- og eksplosjonsvernloven. Kommunen har også en plikt til å hindre brann i de bygningene som kommunen eier og bruker. Revisor anser det som utenfor området til dette prosjektet og se på de plikter kommunen har som eier eller bruker av et bygg da problemstillingene som kontrollutvalgene har bestilt fokuserer på brannvesenet forebyggende plikter. Revisor vil derfor avgrense mot å se på kommunens forebyggende plikter som eier og bruker av bygninger. Prosjektets problemstillinger setter fokus på den delen av det forebyggende arbeidet som omhandler særskilte brannobjekt og risikoutsatte grupper.

Revisor har valgt å avgrense prosjekt til å omhandle perioden fra 2016 frem til prosjektets ferdigstillelse (oktober 2019). Grunnen til at revisor har valgt denne avgrensningen knytter at forskrift om brann-forebygging trådde i kraft fra 01.01.16, revisor anser det derfor ikke som hensiktsmessig å se på arbeidet før 2016. Revisor har ved noen punkter i rapporten sett det hensiktsmessig med en annen avgrensning, dette går da frem av teksten.

3. Revisjonskriterier

Nedenfor følger en oversikt over kilder til revisjonskriterier som har vært aktuelt i dette prosjektet:

- Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver
- Lov om kommuner og fylkeskommuner
- Forskrift om brannforebygging
- Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesenet
- Selskapsavtale for Vestfold Interkommunale Brannvesen IKS etter lov om interkommunale selskaper
- Eierskapsmelding for hver av kommunene
- Rutiner og dokumenter hentet fra VIB Intern
- Diverse veiledninger fra DSB sine nettsider
- KS anbefalinger om eierstyring

Revisor har utledet revisjonskriterier i forbindelse med hver problemstilling.

4. Metode og kvalitet

Revisjonen har gjennomført disse aktivitetene i prosjektet:

- sendt oppstartsbrev til daglig leder i VIB, Re, Tønsberg og Horten kommuner, ved ordfører og rådmann
- avholdt oppstartsmøte med VIB, Re, Tønsberg og Horten kommuner
- intervjuet og hatt løpende kontakt med sentrale personer i VIB, Re, Tønsberg og Horten kommuner
- foretatt dokumentanalyser
- gjennomført stikkprøvekontroller av særskilte brannobjekt

Metodebruk skal sikre validitet (gyldighet) og reliabilitet (pålitelighet). Vurderinger av dataenes validitet skal sikre at kontrollens datagrunnlag samlet bidrar til å besvare problemstillingene. Vurderinger om reliabilitet fokuserer på om de dataene som er innsamlet er påvirket av den måten innsamlingen gjennomføres på. Revisor vurderer at empiren som ligger til grunn for rapportens konklusjoner er basert på data med høy grad av validitet og reliabilitet. Datagrunnlaget skal kunne etterprøves, og revisor har utarbeidet en egen perm med innsamlet dokumentasjon, som er benyttet i rapporten.

5. Problemstilling 1

Problemstilling 1: Hvordan sikrer kommunen at dens plikter knyttet til forebyggende brannvern blir ivaretatt, herunder plikter knyttet til brann- og eksplosjonsvernloven § 13 og forskrift om brannforebygging § 14?

5.1 Innledning

Hovedformålet med brannforebyggende arbeid er å forebygge brann slik at tap av liv og verdier unngås. Av sentrale oppgaver innen det brannforebyggende arbeidet er blant annet tilsyn i særskilte brannobjekter, tilsyn av fyringsanlegg og feiing av piper, behandling av bekymringsmeldinger m.m.

I brann- og eksplosjonsvernloven § 13 fremkommer det at kommunen skal identifisere og føre fortegnelse over byggverk, opplag, områder, tuneller, virksomheter mm, hvor brann kan medføre tap av mange liv eller store skader på helse, miljø eller materielle verdier. Kommunen, ved lokalt brann-vesen, fører tilsyn med at brannsikkerhet og rutiner er godt ivaretatt ved denne type objekter.

1.1.2016 trådte forskrift om brannforebygging i kraft, og § 14 i nevnte forskrift pålegger kommunene å kartlegge risikoen for brann, sannsynligheten for brann og konsekvensene en brann kan få for liv, helse, miljø og materielle verdier i kommunen. Forskriften pålegger også kommunen å kartlegge utsatte grupper som har særlig risiko for å omkomme i eller bli skadet av brann.

Med den nye forskriften er de faste frekvensene for tilsyn erstattet med risikobasert tilsyn som skal gjennomføres og prioriteres på bakgrunn av risikoen for:

a) tap av liv og helse
b) tap av materielle og kulturhistoriske verdier
c) risikoen for samfunnsmessige konsekvenser
d) brudd på forebyggende plikter
e) i tillegg til skal kommunen vurdere effekten av tilsyn sammenlignet med andre brannforebyggende tiltak.

Eierkommunene til VIB har valgt å løse de oppgavene de er pålagt i det brannforebyggende arbeidet i et interkommunalt selskap (dvs. VIB). Det er viktig at ansvar, oppgaver og myndighet, er tydelig fordelt mellom eierkommunene og VIB. Revisor vil i denne problemstillingen fokusere på hvordan kommunene har sikret at sine plikter er ivaretatt i VIB, gjennom sin rolle som eier av selskapet.

Ved besvarelse av denne problemstillingen fokuserer revisor på følgende aspekter:

- Hvordan myndighet er delegert til VIB.
- Om oppgavene som VIB skal utføre er tydeliggjort gjennom selskapsavtalen.
- Hvilke prinsipper kommunene har for å utøve eierskapet i VIB og hvordan dette etterleves.

5.2 Revisjonskriterier

5.2.1 Delegering av kommunens myndighet og plikter

Brann- og eksplosjonsvernloven gir kommunen både plikter og myndighet i det brannforebyggende arbeidet. I utgangspunktet er det kommunestyret som har retten til å utøve den myndigheten som kommunen har etter loven. Kommunestyret har også ansvaret for at kommunen utfører oppgavene som den er pliktig til å utføre. Et kommunestyre kan imidlertid ikke utføre oppgavene som kommunen

skal utføre etter loven, det må derfor opprettes et brannvesen, noe som også kommunen er pålagt etter brann- og eksplosjonsvernloven § 9, 1. ledd.

Kommunestyret kan til en viss grad bestemme hvor mye myndighet som skal delegeres til brannvesenet. Denne friheten begrenses imidlertid av dimensjoneringsforskriften § 2-2 som fastsetter at kommunen må delegere myndighet til brannsjefen slik at vedkommende på en tilfredsstillende måte kan utføre sine oppgaver.[1] På noen områder er det ikke anledning for kommunestyret å delegere fra seg myndigheten. Dette gjelder spesielt fastsettelse av forskrifter.

Selv om kommunestyret delegerer både gjennomføring av oppgaver og myndighet til andre, enten dette er internt i kommunen eller et annet rettssubjekt, er det kommunestyret som har det overordnede ansvaret.[2] Dette blir presisert i brann- og eksplosjonsvernloven § 9, 4. ledd i forhold til interkommunale samarbeid og myndighetsutøvelse: «Kommunen må i slike tilfeller etablere ordninger som sikrer at all myndighetsutøvelse etter loven skjer under kommunens formelle ansvar.»[3]

VIBs eierkommuner må derfor på en tydelig måte, delegere til VIB ved brannsjefen den myndighet som selskapet trenger for å utføre oppgavene den er tillagt i brann- og eksplosjonsvernloven. På bakgrunn av overnevnte har revisor utarbeidet følgende revisjonskriterium:

> ***Revisjonskriterium 1-1:*** *Eierkommunene må ha fattet hvert sitt delegasjonsvedtak som tydeliggjør hvilken myndighet brannsjefen har og som sikrer at VIB kan utføre sine oppgaver tilfredsstillende i henhold til brann- og eksplosjonsvernloven,* jf. forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesenet § 2-2.

5.2.2 Krav til selskapsavtalen

Brann- og eksplosjonsvernloven tildeler kommunen mange plikter og oppgaver. Lovens § 9, 1. ledd fastsetter at: «Kommunen skal sørge for etablering og drift av et brannvesen som kan ivareta forebyggende og beredskapsmessige oppgaver etter loven på en effektiv og sikker måte.» Kommunen er altså pliktig til å sikre at brannvesenet er i stand til å utføre sine oppgaver.

Det mest sentrale styringsdokument for et IKS er selskapsavtalen. Den gir de grunnleggende forutsetningene for selskapet og er påkrevd etter IKS-loven § 4, 1. ledd. Lovens § 4 bestemmer også hvordan selskapsavtalen skal vedtas i kommunene ved opprettelse, inntreden og ved endringer av avtalen. Paragrafen setter også minstekrav til innholdet i selskapsavtalen, bant annet skal selskapets formål fastsettes i selskapsavtalen.

5.2.3 KS sine anbefalinger for eierskap

> ***Revisjonskriterium 1-2:*** *Eierkommunene skal ha vedtatt en selskapsavtale for VIB i samsvar med IKS-loven § 4.*

KS har utarbeidet en rekke anbefalinger for hvordan kommunene skal forvalte sitt eierskap i Anbefalinger *om eierstyring, selskapsledelse og kontroll*. I anbefaling nr. 4 fremheves det at kommunen

[1] DSB har i *Veiledning til forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen* (heretter Veiledning til dimensjoneringsforskriften) § 2-2 gitt anbefalinger på hvilke hjemler som bør delegeres for å ivareta dette.
[2] DSB har presisert dette ved flere anledninger, se eksempelvis: DSB, veiledning til dimensjoneringsforskriften, § 1-3 og DSB, Veiledning til forskrift om brannforebygging, § 14.
[3] DSB har i sin *Veiledning for myndighetsutøvelse av tilsyn utført av brann- og feiervesenet* (heretter Veileder for myndighetsutøvelse) kapittel 1 skrevet at et IKS er under kommunens sitt ansvar når kommunen er medeier.

hvert år utarbeider en eiermelding. Denne eiermeldingen bør blant annet fastsette kommunes styringsprinsipper og hvilket formål kommunen har med sitt eierskap i forskjellige selskaper.

> ***Revisjonskriterium 1-3:*** *Kommunene bør ha en eierskapsforvaltning av VIB som samsvarer med sentrale anbefalinger fra KS,* jf. KS sine Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll.

5.3 Delegasjonsvedtak

> ***Revisjonskriterium 1-1:*** *Eierkommunene må ha fattet hvert sitt delegasjonsvedtak som tydeliggjør hvilken myndighet brannsjefen har og som sikrer at VIB kan utføre sine oppgaver tilfredsstillende i henhold til brann- og eksplosjonsvernloven*, jf. forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesenet § 2-2 og DSB, Veiledning til forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen § 2-2.

5.3.1 DSB sine anbefalinger til et delegasjonsvedtak

I veiledning til dimensjoneringsforskriften gir DSB anbefalinger vedrørende hva et delegasjonsvedtak bør inneholde og hvilke hjemler som er nødvendig å delegere til brannsjefen.[4]

Hvis en kommune har eget brannvesen mener DSB at delegasjonsvedtaket bør tydeliggjøre at delegasjonslinjen går fra rådmann til videre delegering til brannsjefen. Når brannvesenet er organisert som et IKS tydeliggjør DSB at: «Delegering til interkommunale selskaper skjer direkte fra kommunestyret i den enkelte kommune til det interkommunale selskapet.»[5]

5.3.2 Delegasjon i andre interkommunale brannvesen

Revisor har undersøkt hvordan myndighet er delegert i andre interkommunale brannvesen ved å undersøke selskapsavtaler for andre brannvesen organisert som IKS.[6] I de avtalene, som revisor har undersøkt, er myndigheten delegert direkte fra kommunestyret til selskapet og ikke via rådmannen. Det varierer mellom selskapene om myndighet delegeres til representantskap, styre eller brannsjefen.

5.3.3 Eierkommunenes delegasjonsvedtak

VIB har fastsatt sitt delegasjonsvedtak i selskapsavtalen. Følgende delegasjonsvedtak fremgår av VIB sin selskapsavtale § 15:

> *Eierkommunens myndighet etter lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlige stoffer og om brannvesenets redningsoppgaver av 14. juni 2002 nr. 20 med tilhørende forskrifter er delegert til administrasjonssjefen (rådmannen) i eierkommunen og videre til brannsjefen i Vestfold Interkommunale Brannvesen IKS.*[7]

Selskapsavtalen er vedtatt av kommunestyret i alle eierkommunene (se avsnitt 5.4.2), følgelig er også delegasjonsvedtaket godkjent i alle eierkommunene.

---

[4] Se vedlegg 8
[5] DSB, *Veiledning til dimensjoneringsforskriften*, § 2-2.
[6] Revisor har undersøkt selskapsavtalen til: Brannvesenet Sør IKS, Setesdal brannvesen IKS og Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS.
[7] *Selskapsavtale for Vestfold Interkommunale Brannvesen IKS etter lov om interkommunale selskaper*, § 15

5.3.4 Revisor vurdering

Etter revisors vurdering har eierkommunene gjort et vedtak om hvilken myndighet som er delegert til brannsjefen i selskapsavtalens § 15. I hovedsak samsvarer innholdet i vedtaket med de punktene som DSB anbefaler.[8] Utformingen på vedtaket samsvarer med DSB forslag til vedtak hvor brannsjefen gis bredest mulig myndighet etter brann- og eksplosjonsvernloven. Revisor vurderer derfor at brannsjefen er gitt myndighet i slik utstrekning at vedkommende kan utføre sine oppgaver, jf. dimensjoneringsforskriften § 2-2.

5.4 Krav til selskapsavtalen

> ***Revisjonskriterium 1-2:*** *Kommunen skal ha vedtatt en selskapsavtale for VIB i samsvar med IKS-loven § 4.*

5.4.1 Krav til avtalen i IKS-loven

For at selskapsavtalen skal være gyldig må den være vedtatt i kommunestyret til samtlige eierkommuner når selskapet opprettes eller en ny eierkommune trer inn i selskapet, jf. IKS-loven § 4. Det følger av samme paragraf at når det gjøres i endringer i selskapsavtalen ved forhold som berører IKS-loven § 4 (3) (se under) må endringene også vedtas av kommunestyret. Et eksempel på en slik endringer er forandringer i eiersammensetningen.

IKS-loven har også en del krav til hva som skal fastsettes i selskapsavtalen. Dette fremgår av IKS-lovens § 4, 3. ledd:

«Selskapsavtalen skal i det minste angi følgende:

1. *selskapets foretaksnavn;*
2. *angivelse av deltakerne;*
3. *selskapets formål;*
4. *den kommune der selskapet har sitt hovedkontor;*
5. *antall styremedlemmer;*
6. *deltakernes innskuddsplikt og plikt til å foreta andre ytelser overfor selskapet;*
7. *den enkelte deltakers eierandel i selskapet og den enkelte deltakers ansvarsandel i selskapet dersom denne avviker fra eierandelen;*
8. *antall medlemmer av representantskapet og hvor mange medlemmer den enkelte deltaker oppnevner;*
9. *annet som etter lov skal fastsettes i selskapsavtalen.»*

5.4.2 Gjeldende selskapsavtale

VIB sin gjeldende selskapsavtale[9] datert 17.10.17 ble vedtatt av eierkommunene rundt årsskriftet 2017-2018. Bakgrunnen for endringer var kommunesammenslåingene mellom Nøtterøy og Tjøme, og Holmestrand og Hof. Det ble fattet vedtak om den nye avtalen i styresak 40/2017 den 17.10.17 og i representantskapssak 12/2017 den 25.10.17, hvor eierkommunene ble invitert til å vedta avtalen. Revisor har mottatt dokumentasjon fra selskapet om at avtalen er vedtatt i samtlige eierkommuners by- eller kommunestyre.

---

[8] Delegasjonsvedtaket nevner ikke om myndighet kan delegeres videre fra brannsjefen, noe som er anbefalt i DSB veiledning til dimensjoneringsforskriften. Øvrige anbefalte punkter er enten omtalt § 15 eller andre deler av selskapsavtalen.

[9] Se vedlegg 7

5.4.3 Revisors vurdering

VIB selskapsavtale vurderes å være i samsvar med kravene i IKS-lovens § 4. Den gjeldende selskapsavtalen er etter revisors vurdering korrekt vedtatt i eierkommunenes by- eller kommunestyre, jf. IKS-loven § 4, 1. og 2. ledd. VIBs selskapsavtale inneholder også de elementene som den skal inneholde, jamfør IKS-loven § 4, 3. ledd.[10]

5.5 Eierkommunenes eierskapsmelding

Revisjonskriterium 1-3: *Kommunene bør ha en eierskapsforvaltning av VIB som samsvarer med sentrale anbefalinger fra KS,* jf. KS sine Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll.

Selv om kommunen beslutter å organisere driften av brannvesenet i et IKS, fratar ikke dette kommunestyret sitt overordnede ansvar for at kommunen oppfyller sine plikter. Dette krever at kommunen har en god oppfølgning av selskapet gjerne beskrevet i kommunens eierskapsstrategi.

5.5.1 Vedtak og innhold i kommunenes eierskapsmeldinger

Revisor merker seg at det har vært et samarbeid for å utarbeide en felles eierskapsmelding i rådmannskollegiet for Kommunesamarbeidet i Vestfold (KiV). Denne felles eierskapsmeldingen er lagt til grunn for utkast til eierskapsmelding for Re i 2017 (ikke vedtatt), Tønsberg eierskapsmelding vedtatt i 2016, Nye Tønsbergs eierskapsmelding vedtatt av fellesnemnda og Horten kommunes eierskaps-melding vedtatt i 2017.

Eierskapsmelding for Re kommune

Den siste eierskapsmeldingen, som har blitt vedtatt i Re kommune, var i 2012. Formannskapet fikk fremlagt forslaget til en ny eierskapsmelding i 2017. Saken ble utsatt i formannskapet og ikke tatt opp igjen. Kommunen har opplyst at årsaken til at saken ble utsatt, var at formannskapet ønsket at tallene i eierskapsmeldingen skulle oppdateres. Saken har siden ikke blitt tatt opp igjen i påvente av eierskapsmelding for nye Tønsberg kommune. Siden eierskapsmeldingen fra 2012 er siste vedtatte melding, legger revisor denne til grunn.

Eiermeldingen som ble vedtatt i 2012 har en beskrivelse av forskjellige aspekter og retningslinjer for kommunalt eierskap både generelt og mer spesifikt for Re. Det er utarbeidet en oversikt over hvilke selskaper Re kommune har eierskap i. Denne oversikten gir nøkkeltall og opplysninger for hver selskap. Det gis en bakgrunn for eierskapet, begrunnelse for at kommunen skal fortsette sitt eierskap og formålet med selskapet. Av kommunestyrets vedtak fremgår det i tillegg til at meldingen vedtas hvilke oppgaver som kommunestyret, formannskapet og ordføreren har i forbindelse med eierskaps-forvaltningen, se vedlegg 3 for hele vedtaket.

Eierskapsmelding for Tønsberg kommune

Gjeldende eierskapsmelding for Tønsberg kommune ble vedtatt av Bystyret den 25.05.16 i sak 61/16. Eierskapsmeldingen omfatter både mer generelle aspekter av kommunalt eierskap og hvordan eierskapet forvaltes i Tønsberg. I vedtaket fastsettes det at bystyret skal få en årlig oversikt over status for selskapene som kommunen eier, samt bystyrets og ordførers rolle i eierskapsforvaltningen, se

[10] IKS-loven § 4 (3) nr. 9 fastsetter at avtalen skal også inneholde «annet som etter lov skal fastsettes i selskapsavtalen.» I IKS-loven er dette primært forskjellige bestemmelser hvor det er gitt en hovedregel i loven, men det kan avtales avvikende regler i selskapsavtalen. Revisor legger til grunn de forhold som er aktuelle for selskapet er nevnt i selskapsavtalen.

vedlegg 4 for hele vedtaket. I eierskapsmeldingen beskrives det nærmere hvordan eierstyringen er tenkt i Tønsberg kommune:

> *«Rådmannen legger årlig frem en sak for Formannskapet og Bystyret i august/september. Denne saken skal inneholde en kort statusoversikt for alle selskapene, samt et forslag til innstilling pr. selskap. I denne saken kan Bystyret gi sitt signal til kommunens representant på neste eiermøte.»*[11]

Som vedlegg til eierskapsmeldingen følger det informasjonsark per selskap som kommunen har eierskap i. Det foreligger et slikt ark for VIB som inneholder nøkkelopplysninger om selskapet, inkludert selskapets formål.

Eierskapsmelding for nye Tønsberg kommune

Fellesnemnda for nye Tønsberg kommune vedtok eierskapsmelding den 23.05.19 i sak 037/19. I saksframlegget gjøres det rede for hvordan eierstyringen er tenkt i Nye Tønsberg med prinsipper og rollefordeling i kommunen. Det er blant annet planlagt å fortsette praksis fra Tønsberg med en årlig sak til kommunestyret om selskaper som kommunen eier.

Eierskapsmeldingen lister opp hvilke oppgaver som kommunestyret og formannskapet har i forbindelse med eierskapsforvaltningen i nye Tønsberg kommune, for detaljer se vedlegg 2.

Vedlagt eiermeldingen følger også en oversikt over Re og Tønsbergs eierskap i selskaper.

Eierskapsmelding for Horten kommune

Kommunestyret i Horten vedtok eierskapsmeldingen for kommunen i sak 117/17 den 31.10.17. Eierskapsmeldingen omhandler forskjellige temaer vedrørende kommunens eierskap, spesifikke krav kommunen stiller til selskaper, oversikt over selskapene med nøkkeltall, kommunedirektørens vurderinger av behov for endringer, og hvordan eierskapet skal utøves. Både oppgavene og rollene til både kommunestyret og kommunedirektøren fremgår av eierskapsmeldingen, for detaljer se vedlegg 1.

Behandling av prinsipielle spørsmål

I eierskapsmeldingene til Re, Tønsberg og Horten legges det vekt på at prinsipielle spørsmål bør behandles i folkevalgte organ.

I eiermelding for Re kommune (2012, s. 2) heter det: «*Likeledes bør formannskapet så sant det er praktisk mulig få seg forelagt enkeltsaker eller saksliste forut for eiermøter/generalforsamlinger hvor det skal behandles spørsmål av prinsipiell karakter*.»

Tønsberg og Horten har en likelydende formulering (henholdsvis på s. 7 og 9): «*Det anbefales at prinsipielle spørsmål og valg avklares i folkevalgt organ i forkant av eiermøter.*»

5.5.2 KS anbefaling til innhold i eierskapsmeldingen

KS sin *Anbefalinger om eierstyring*, *selskapsledelse og kontroll* har følgende anbefaling til innhold i en eierskapsmelding:

Eierskapsmeldingen bør minimum ha disse hovedpunktene:

1. Oversikt over kommunens virksomhet som er lagt i selskaper og samarbeid.
2. Politisk styringsgrunnlag gjennom kommunens prinsipper for eierstyring.
3. Juridisk styringsgrunnlag knyttet til de ulike selskaps- og samarbeidsformene.

[11] Tønsberg kommune, *Eiermelding for Tønsberg kommune*, s. 13

4. Formålsdiskusjon og selskapsstrategi knyttet til de ulike selskapene, herunder styringsdokumentene.

5. Selskapenes samfunnsansvar knyttet til miljø, likestilling, åpenhet, etikk osv.[12]

5.5.3 Revisors vurdering av eierskapsmeldinger

Revisor har vurdert Re, Tønsberg, Nye Tønsberg og Horten sine eierskapsmeldinger i forhold til KS sine anbefalinger og om disse er oppfylt for VIB (punkt 1, 2 og 5).

Tabell 5.1: Revisors vurdering av kommunenes eierskapsmeldinger i lys av KS anbefaling om innhold i eierskapsmeldingen (se tekstboks over) i forbindelse med VIB

	1. Oversikt over virksomhet lagt i selskaper	2. Prinsipper for eierstyring	3. Juridisk styrings-grunnlag	4. formål og strategi for hvert selskap	5. Selskapenes samfunns-ansvar
Re (2012)	Ja	Ja	Ja	Delvis, formål og begrunnelse for videre eierskap i VIB	Ja, selskapene skal etablere etiske retningslinjer, generelt om styrevervregister og habilitet. Ikke noe spesielt om VIB.
Tønsberg	Ja	Ja	Ja	Delvis, formål for VIB.	Ja, habilitet, etikk og antikorrupsjon omtales generelt, med anbefalinger. Samt krav til samfunnsansvar i Tønsbergs krav til selskaper. Følges opp overfor VIB i årlig eiermelding for 2017 og 2018.
Nye Tønsberg	Ja	Ja	Ja	Delvis, formål for VIB	Ja, VIB ikke spesifikt omtalt, men det legges opp til årlig rapportering som i dagens Tønsberg.

[12] KS, *Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll*

	1. Oversikt over virksomhet lagt i selskaper	2. Prinsipper for eierstyring	3. Juridisk styrings-grunnlag	4. formål og strategi for hvert selskap	5. Selskapenes samfunns-ansvar
Horten	Ja	Ja	Ja	Delvis, formål for VIB og vurdering av evt. behov for endring i eierskap	Ja, generelt om etikk, habilitet og korrupsjon. Krav til selskapene på tre områder. VIB er ikke omtalt spesifikt.

Revisor vurderer at kommunenes eierskapsmeldinger i stor grad oppfyller anbefalingene til KS på dette området. Revisor mener imidlertid at formål og strategi for VIB med fordel kunne vært nærmere utredet i eierskapsmeldingene. I de vedtatte eiermeldingene er formålet som oftest kun en gjengivelse av selskapets formål i selskapsavtalen.

5.5.4 Etterlevelse av regler for eierstyring i kommunene

Revisor har vurdert i hvilken grad kommunene har etterlevd prinsipper for eierstyring fastsatt i eiermeldingene som kommunene har vedtatt i perioden 2016 til med første halvår 2019. Revisor har ikke vurdert etterlevelsen i Nye Tønsberg kommune, da denne kommunen enda ikke er i drift.

Re kommune

Kommunestyret har ikke fått fremlagt en eiermelding for innværende valgperiode (som forutsatt i eiermeldingen av 2012). Behandlingen av denne ble utsatt i formannskapet. Grunnen for at saken ikke ble fremmet på nytt, er at kommunen avventer en felles eiermelding for Re og Tønsberg etter avklaring med formannskapet. Se avsnitt 5.5.1 for informasjon om den felles eierskapsmeldingen.

Kommunestyret har fått fremlagt PwC rapport om Revac-brannen i 2018 og endring av selskapsavtalen i 2018. Videre har kommunestyret fått fremlagt protokoll fra representantskapsmøtet i VIB med årsberetning og årsregnskap i møtet den 21.05.19. Revisor kan ikke se at kommunestyret er forelagt andre vedtakssaker om VIB eller eierskap generelt.

Revisor er ikke kjent med at Re kommune har fulgt opp sin eierskapsmelding vedrørende at formannskapet skal orienteres om status i selskaper, ved å få fremlagt årsmeldinger og regnskap i perioden 2016-2019. Revisor kan heller ikke se at formannskapet har fått innkallinger til representantskapsmøter, slik at de kan behandle eventuelle prinsipielle spørsmål i samme periode.

Revisor ser imidlertid at det er gitt muntlige orienteringer i formannskap og kommunestyre om eiermøte, representantskap, og saker vedrørende VIB fra juli 2018 og fremover. Re kommune har opplyst om de gjennom at muntlige orienteringer fra ordfører og rådmann, er det blitt informert og drøftet saker i forbindelse med representantskapsmøter i VIB.

Ordfører er kommunens representant i VIBs representantskap.

Tønsberg kommune

Tønsberg kommune har fulgt opp sin eierskapsstrategi på punktet om årlig informasjon om selskapene som kommunen eier i 2016, 2017 og 2018. I samtlige saker er vedtaket om VIB at «Rapporten for Vestfold Interkommunale Brannvesen tas til etterretning». I 2017-saken ble det i tillegg vedtatt at «I sin utøvelse av eierskap skal Tønsberg kommune søke å oppnå minst 40% kvinneandel i styrene.» I 2016 er det lagt ved informasjonsark om VIB og årsmelding for det foregående året. I 2017 og 2018 er

i tillegg informasjon om selskapet oppfyller de krav som er satt i Tønsbergs eierskapsmelding og økonomiske resultater.

Bystyret fikk den 07.11.18 innkallingen til representantskapsmøtet i VIB som orienteringssak, med vedtak om at «Referatsaken godkjennes som de foreligger». Utover dette kan revisor kan ikke se at innkallinger til representantskapet har vært behandlet for å drøfte eventuelle prinsipielle spørsmål eller valg til styret i den aktuelle perioden. Kontrollutvalg, formannskap og kommunestyre behandlet en eierskapskontroll av VIB i 2016. Revisor er ikke kjent med andre saker om VIB i politiske utvalg i Tønsberg, med unntak av revidert selskapsavtale i 2017.

Ordfører er kommunens representant i VIBs representantskap.

Horten kommune

Kommunedirektøren delegert ansvaret for å følge opp sakspapirene kommunen får tilsendt fra selskapet til kommunalsjef for tekniske tjenester. Kommunalsjefen avklarer med ordfører og kommunedirektører ved behov. Horten kommune har også rutine for hvordan sakspapirer til representantskap og generalforsamlinger hvor kommunen har eierinteresser skal håndteres. Her fremgår det også hvordan eventuelle politiske saker i forbindelse med en innkalling skal forberedes.

Kommunestyret har fått innkallingen til VIBs representantskapsmøter (med årsmelding og regnskap) som referatsak i 2016, 2017, 2018 (kun oktober møtet) og 2019. Formannskapet fikk innkallingen som referatsak i for begge representantskapsmøtene i 2018. Utover endret selskapsavtale i 2018 kan ikke revisor se at det er andre saker i den vurderte perioden med politiske vedtak om VIB.

Ordfører er kommunens representant i VIBs representantskap.

5.5.5 Revisors vurdering av kommunenes etterlevelse av eierstyringsprinsipper

Felles for de tre eierkommunene er at kommunestyrene har vedtatt selskapsavtalen rundt årsskiftet 2017-18. Dette er i samsvar med IKS-loven § 4. Utover dette har det vært få politiske vedtak om VIB. Kommunene har forskjellig rutiner og praksis for politisk behandling av innkallinger og andre dokumenter fra VIB. Videre er ordførerne kommunenes representantskapsmedlem, noe som er i samsvar med eierskapsmeldingene.

Re kommune har ikke vedtatt en eierskapsmelding eller prinsipper for eierstyring i inneværende kommunestyreperiode. Revisor har derfor basert vurderingene på prinsippene vedtatt i 2012. Kommunen har, etter revisors mening, ikke fulgt opp alle prinsippene i den kontrollerte perioden. Formannskapet og kommunestyret har i liten grad fått fremlagt politiske vedtakssaker om eierskapet i VIB. Revisor kan imidlertid se at ordfører ved forskjellige anledninger har muntlig orientert formannskap/ kommunestyre om eiermøter, representantskap og saker angående VIB.

Tønsberg har, etter revisors vurdering, i stor grad etterlevd eierstyringen slik den er skissert i eierskapsmeldingen. Det har imidlertid vært få konkrete vedtak eller enkeltsaker om VIB i bystyret.

Horten kommune har også i stor grad etterlevd eierstyringen som den er fastsatt i eierskapsmeldingen. Kommunestyret har fått fremlagt referatsaker med årsmelding og regnskap (ifm. innkalling til representantskapet), med unntak av 2018 som ble fremlagt for formannskapet. Det har imidlertid vært få konkrete vedtak eller enkeltsaker om VIB i kommunestyret.

5.6 Revisors overordnede konklusjon for problemstilling 1

Gjennom selskapsavtalen har eierkommunene i VIB delegert utførelsen av plikter knyttet til forebyggende brannvern til VIB. En forutsetning for at VIB skal kunne utføre oppgaver for kommunene, er at det ligger til grunn et delegasjonsvedtak. Revisor vurderer at delegasjonsvedtaket i selskaps-

avtalen gir brannsjefen myndighet til å utføre sine oppgaver og plikter knyttet til forebyggende brannvern.

At brannvesenet er organisert som et IKS medfører en større avstand til kommunale beslutningsprosesser, og en tydelig eierstyring av selskapet er da av stor betydning. Revisor har sett nærmere om eierstyringen av VIB er i samsvar med sentrale anbefalinger fra KS. Eierkommunene har vedtatt eierskapsmeldinger, som inneholder generelle prinsipper for hvordan eierskapet skal utøves. Tønsberg og Horten vedtok en slik melding i inneværende periode, mens Re gjorde dette i forrige periode. Horten og Tønsberg har, etter revisors vurdering, i stor grad etterlevd prinsippene for eierstyring overfor VIB, mens Re har gjort dette i noe mindre grad. Revisor vurderer at eiermeldingene i stor grad oppfyller KS sine anbefalinger, men at de med fordel kunne vært mer utdypende på kommunes formål og strategi for eierskapet i VIB.

Kommunestyrene kan delegere utførelsen av plikter til VIB, men kommunens overordnede ansvar for forebyggende brannvern kan ikke delegeres bort. Dette betyr at kommunestyrene er avhengig av å få tilstrekkelig rapportering om hvordan VIB utfører det forebyggende brannvernet, for slik å kunne sikre at dette er i henhold til lov og forskrift. Eiermeldingene vedtatt i Horten, Re og Tønsberg, fremholder at viktige prinsipielle saker skal behandles politisk, men likevel har eierkommunene i liten grad hatt saker om VIB til politisk behandling.

6. Problemstilling 2

Problemstilling 2: Hvordan er VIB organisert og sikres det tilstrekkelige ressurser til forebyggende brannvern?

Problemstilling 2 er todelt. Første del av problemstillingen er en beskrivelse av hvordan VIB er organisert, hvor det ikke utledes revisjonskriterier. Del to av problemstillingen omhandler ressurser til forebyggende brannvern og hvordan brannvesenet prioriterer disse ressursene. Til denne delen av problemstillingen utleder revisor revisjonskriterier ut fra dimensjoneringsforskriften og forskrift om brannforebygging.

6.1 Organisering av VIB

Følgende organisasjonskart beskriver organiseringen av VIB:

Figur 6.1 Organisasjonskart

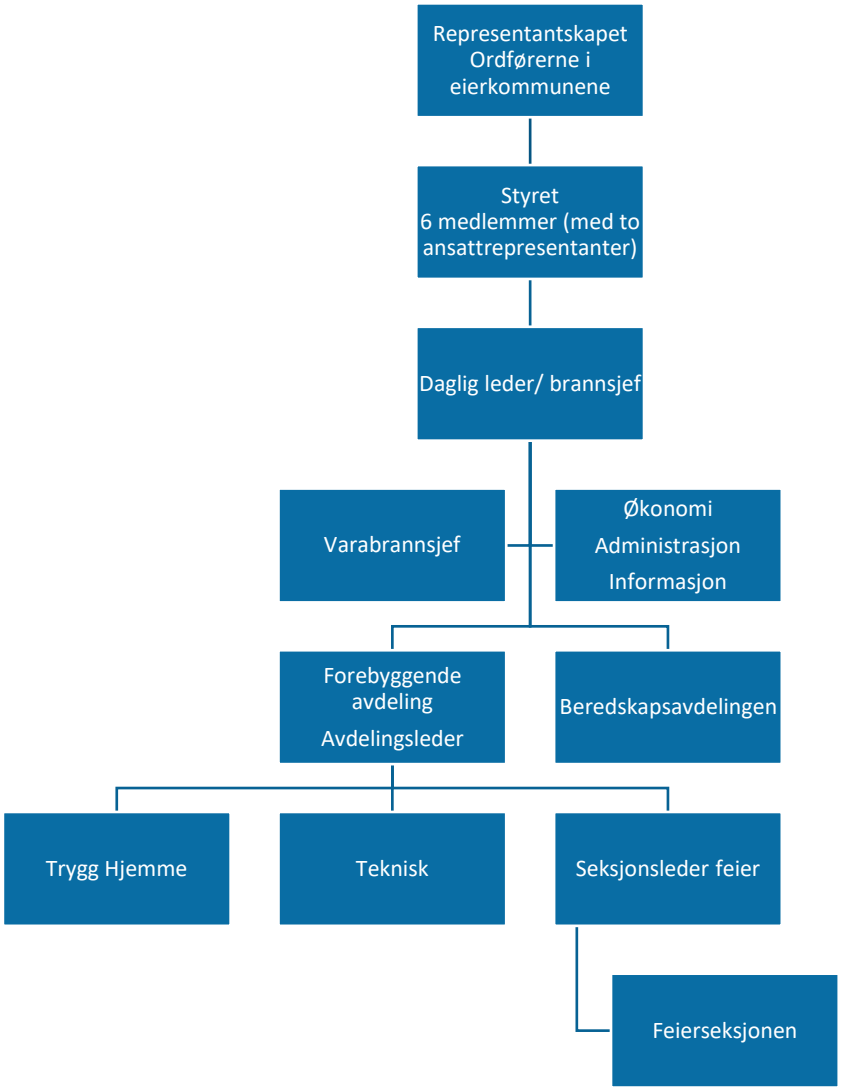

6.1.1 Organisasjonsform

VIB er organisert som et interkommunalt selskap (IKS). Opprettelsen av IKS er hjemlet i lov om interkommunale selskaper. Et IKS kan minne om et aksjeselskap i hvordan det er organisert som et selvstendig rettssubjekt, med representantskap (tilsvarende generalforsamling i et aksjeselskap), styre og daglig leder. Men det er også noen viktige forskjeller, blant annet er det kun kommuner og andre IKS som kan eie et IKS. Videre har eierne av et IKS et ubegrenset økonomisk ansvar for selskapet. Det vil si at all utestående gjeld må dekkes av eierne hvis selskapet ikke har midler til å gjøre dette selv.

6.1.2 Selskapets styringsorganer

VIB har fem eierkommuner. Den formelle eierstyringen av selskapet gjøres i representantskapet som er det øverste organet i selskapet. I VIB sitt representantskap er hver eierkommune representert ved ordføreren. Representantene har stemmeandel lik den andelen kommunen eier i selskapet, som igjen er basert på innbyggertallet i kommunen. Noen av de mest sentrale oppgavene til representantskapet som er fastsatt i IKS-loven, er å godkjenne budsjett, økonomiplan, regnskap og velge selskapets styre.

Styret i VIB består av seks medlemmer hvor fire velges av representantskapet, mens to velges blant de ansatte. Valgperioden for styremedlemmene er to år, med halve styret på valg hvert år. Etter IKS-loven har styret blant annet ansvar for forvaltning selskapet og organisering av driften. Videre skal styret se til at selskapet drives i samsvar med representantskapets vedtak og selskapsavtalen. Styret skal også ansette daglig leder og føre tilsyn med vedkommende sitt arbeid.

Av IKS-loven fremgår det at selskapet skal ha en daglig leder. I VIB er det brannsjefen som er daglig leder. I henhold til IKS-loven har daglig leder ansvar for den daglige ledelse av selskapet som skal utføres i tråd med styrets instrukser.

Brannsjefen har en stab bestående av;

- varabrannsjef
- økonomi- og administrasjonsfunksjoner
- informasjonsrådgiver

Den øvrige driften er organisert i beredskapsavdelingen og forebyggende avdeling.

6.1.3 Forebyggende avdeling

Forebyggende avdeling er, som navnet tilsier, ansvarlig for det forebyggende arbeidet i VIB. Avdelingen ledes av en avdelingsleder. Avdelingen er har tre seksjoner; Feier, Teknisk og Trygg Hjemme.

Feierseksjonens drift baseres på selvkostprinsippet. Seksjonen består av 17 medarbeidere og ledes av en seksjonssjef. Siden feieroppgavene er utenfor temaet for denne rapporten, vil revisor ikke gå nærmere inn på oppgavene til denne seksjonen.

Teknisk seksjon

Teknisk seksjon består av 6 medarbeidere. I årsmeldingen til forebyggende avdeling i 2018 beskrives primæroppgaven som følger:

> *«Gjennomføre brannforebyggende tilsyn, utføre ulykkesforebyggende oppgaver i forbindelse med håndtering av farlig stoff og ved transport av farlig gods på veg og jernbane, drive informasjons- og motivasjonstiltak ovenfor kommunen og andre om fare for brann, farer ved brann, brannverntiltak og opptreden i tilfelle av brann og andre akutte ulykker i samsvar med brann- og eksplosjonsvernloven. Aktiviteten retter seg primært mot virksomheter.»*

Denne seksjonen har ansvar for de særskilte brannobjektene og gjennomfører tilsyn med disse. Avdelingen har også ansvar for blant annet saksbehandling i forbindelse med arrangement og fyrverkerisalg, informasjon- og opplysningsarbeid, behandle bekymringsmeldinger, kartlegge kulturhistoriske verdier og risiko for brann, vurdere aktuelle byggesaker og evaluering av branner.

Trygg hjemme seksjonen

Trygg hjemme seksjonen har tre medarbeidere. Deres primæroppgave, som beskrevet i forebyggende avdelings årsmelding for 2018, er å:

> *Drive informasjons- og motivasjonstiltak i kommunen om fare for brann, farer ved brann, brannverntiltak og opptreden i tilfelle av brann og andre akutte ulykker i samsvar med brann- og eksplosjonsvernloven. Aktiviteten retter seg primært mot kommunale etater og persongrupper, da spesielt utsatte grupper»*

Avdelingen har ansvar for å følge opp utsatte grupper, bygge kompetanse i kommunenes helse- og omsorgstjenester om brannforebygging, behandle bekymringsmeldinger og opplysning- og informasjonsarbeid.

6.1.4 Beredskapsavdelingen

Beredskapsavdelingen har tre brannstasjoner med kasernerte mannskaper på Borgheim (Færder kommune), i Tønsberg og på Kopstad (Horten kommune) med samlet styrke på 14 kvalifiserte brannmannskaper. Stasjonene arbeider under samme alarmeringsrutiner og forflyttes over kommunegrenser. Avdelingen har samarbeids- og bistandsavtaler med andre brannvesen og Sivilforsvaret for å ivareta spesielle forhold og de største hendelser.

6.1.5 Medvirkningsarenaer

VIB Intern skisserer opp følgende medvirkningsarenaer for VIB sine ansatte:

- **Styremøter:** Ansatte er deltakere i styret med to representanter som velges av de ansatte. Daglig leder er ansvarlig for utsendelse av agenda.
- **Ledergruppemøter:** Formålet med ledergruppen er strategisk utvikling av selskapet. Alle styresaker og saker, som går på tvers av ansvarsområder, eller har uklare ansvarsområder, skal behandles i ledergruppen.
- **Medbestemmelsesutvalg:** På VIB Intern vises det til at medbestemmelse er definert og regulert i Hovedavtalen, og handler om å legge til rette for at medarbeiderne gjennom deres tillitsvalgte, kan få reel innflytelse på bedriftens alminnelige arbeid. Det skal avholdes minst 6 årlige møter, hvor daglig leder er ansvarlig og leder møtene. Ledergruppen skal stille, samt tillitsvalgte fra organisasjonene og hovedverneombudet.
- **Arbeidsmiljøutvalg:** AMU består av fire representanter fra arbeidsgiver, hvorav daglig leder er fast representant. Det skal også være fire representanter fra arbeidstakersiden, hvorav hovedverneombudet er fast representant. Det skal være minst fire møter årlig.
- **Vernerunder:** Vernerundene skal kartlegge det fysiske og psykososiale arbeidsmiljøet. Det er daglig leder som er ansvarlig for å gjennomføre vernerunder, og dette skal gjennomføres en gang årlig med avdelingsleder og verneombud.
- **Inkluderende arbeidsliv- IA:** VIB er en IA-bedrift og har inngått en samarbeidsavtale med NAV om dette.
- **Ansettelser:** I alle ansettelser i VIB skal det være et ansettelsesutvalg som består av to fra arbeidsgiversiden og en fra arbeidstakersiden som fatter vedtak. Arbeidstakerrepresentanten utpekes av de tillitsvalgte for hver ansettelse.

- **Medarbeidersamtaler:** Hensikten med medarbeidersamtalene er å få klarlagt ønsker, interesser, kunnskaper, ferdigheter og potensiale hos medarbeideren, slik at den enkelte får bruke sine evner og anlegg på en best mulig måte i jobben og slik at VIBs planer og mål blir oppfylt. Medarbeidersamtalen skal gjennomføres en gang per år.
- **Forskjellige utvalg ved konkrete saker:** Disse utvalgene settes ned ved behov, og hvem som skal delta drøftes i medbestemmelsesutvalget. Eksempler på utvalg som har vært nedsatt har blant annet vært knyttet til arbeidsmiljøet.
- **Forbedringsmeldinger og bekymringsmeldinger:** Alle ansatte kan sende slike meldinger. Dette er en elektronisk løsning fra 2017.
- **Øvrig medvirkning i forebyggende avdeling:** Det skal gjennomføres avdelingsmøter, kontormøter og seksjonsmøter.

6.2 Revisjonskriterier - Tilstrekkelige ressurser og krav til systematisk forebyggende brannvern

6.2.1 Minimumskrav til dimensjonering

VIB sine ressurser kan måles opp mot kravet i dimensjoneringsforskriften § 3-2, 2. ledd:

> *«Det skal utføres minst ett årsverk brannforebyggende arbeid etter forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn pr. 10.000 innbyggere i kommunen eller brannvernregionen.»*

Revisor er kjent med at det finnes flere tolkningsmuligheter av forskriftens § 3-2, 2. ledd;

- «Trinnvis tolkning» hvor det utløses et årsverk per 10 000 innbyggere. Det vil si at 25 000 innbyggere vil kreve to årsverk til forebyggende arbeid.
- «Flytende tolkning» hvor årsverk skal beregnes med flyende overganger mellom hver årsverk. Det vil si at 25 000 innbyggere vil kreve 2,5 årsverk til forebyggende arbeid.

Revisor har vært i kontakt med DSB for å avklare hvordan de tolker forskriften i forbindelse med tilsyn. DSB har opplyst om at de har lagt den flytende tolkningen til grunn. DSB har dokumentert dette ved å oversende revisor flere tilsynsrapporter hvor det er skrevet avvik på årsverkskravet hvor avviket er oppgitt med en desimal.[13] Det er under utarbeidelse en ny forskrift som skal erstatte dagens dimensjoneringsforskrift. Revisor har fått fremlagt DSB sin siste versjon av utkastet den nye forskriften. Av utkastets § 8 fremgår det:

> *«Brann- og redningsvesenets brannforebyggende arbeid etter forskrift 17. desember 2015 nr. 1710 om brannforebygging skal utføres med minst 0,1 årsverk per 1 000 innbyggere i ansvarsområdet.»*

Videre skriver DSB i merknaden til paragrafen:

> *«I bestemmelsens andre ledd oppstilles et minimumskrav til bemanningen som en nedre skranke for analysen i første ledd. Dette er en videreføring av gjeldende forskrift § 3-2, men det er inntatt noen detaljer i minimumskravene* ***slik at bestemmelsen blir i tråd med praksis i tolkningen av gjeldende § 3-2.****» (Revisors uthevning)*

Selv om den nye forskriften er vedtatt, tydeliggjør merknaden DSB sin gjeldende praksis.

[13] Tilsynsrapporter som DSB har oversendt hvor dette forekommer er tilsyn med: Stjørdal Brann- og redningstjeneste (i 2015), brann- og redningsvesenet for Kongsberg, Hof og Lardal (i 2015), Ringerike brann- og redningstjeneste (i 2015), brann- og redningsvesenet i Flesberg kommune (i 2016, avvik oppgitt i prosent)

DSB vektlegger at dimensjoneringen skal også være basert på en risikovurdering, og kravet til et årsverk per 10 000 innbyggere er å anse som et minimumskrav.

> ***Revisjonskriterium 2-1:*** *VIB skal utføre minst et årsverk brannforebyggende arbeid per 10.000 innbyggere i VIB sin brannvernregion,* jf. dimensjoneringsforskriften § 3-2, 2. ledd.

6.2.2 Krav til systematisk forebyggende arbeid

Med forskrift om brannforebygging som trådte i kraft 1. januar 2016 har VIB fått en større frihet til å benytte sine forebyggende ressurser der behovet er størst. Forskriften legger imidlertid noen føringer for hvordan brannvesenene skal gå frem for å styre og prioritere ressursbruken til forebyggende arbeid. Forskriftens § 14 *Kartlegging av risikoen for brann* framgår det at:

> *«kommunen skal kartlegge sannsynligheten for brann og konsekvensene for brann kan få for liv, helse, miljø og materielle verdier i kommunen. Kommunen skal herunder kartlegge utsatte grupper i kommunen som har en særlig risiko for å omkomme i eller bli skadet i brann, og brannobjekter der brann kan føre til tap av mange menneskeliv.»*

VIB skal altså utføre kartlegginger av den helhetlige sannsynligheten for brann og konsekvensene av brann i brannvernregionen. I tillegg skal VIB kartlegge grupper som er særlig utsatte for å omkomme eller bli skadet av brann og objekter hvor brann kan føre til at mange personer kan omkomme. Denne kartleggingen vil være grunnlaget for hvordan brannvesenet planlegger sitt arbeid.

I forskriftens § 15 *Planlegging av det forebyggende arbeidet* fremgår det at:

> *«Kommunen skal fastsette satsningsområder og planlegge samarbeid og tiltak for å redusere den kartlagte risikoen for brann på en effektiv måte. Satsningsområdene og tiltakene skal prioriteres og begrunnes.»*

Denne paragrafen vektlegger at VIB må identifisere de områdene og tiltakene som vil effektivt redusere risikoen for brann. Revisor vurderer at i tillegg til å identifisere risiko for brann må også brannvesenet ha en god oversikt over hvilke tiltak og satsningsområder som VIB allerede har i bruk eller kan ta i bruk. På denne måten kan VIB velge ut de satsningsområdene og tiltakene som vil være mest effektive for å redusere den kartlagte risikoen.

I DSB temaveiledning til kapittel 4 i forskrift om brannforebygging[14], vektlegger DSB at kommunen har fått en økt frihet, men også har en forventing om at de etablerer og dokumenterer et tilfredsstillende system for vurdering og håndtering av den reelle risikoen i kommunen. Elementene i brann- og redningsvesenets forebyggende arbeid er å kartlegge, planlegge, gjennomføre og evaluere. Tre spørreord er sentrale gjennom hele prosessen: hva, hvem, hvordan; Hva er problemet? Hvem kan vi samarbeide med? Hvordan kan vi løse problemet? Se figur 6.2 som illustrerer elementene:

[14] DSB: Temaveiledning til kapittel 4 i forskrift om brannforebygging.

Figur 6.2: Modell for forebyggende arbeid

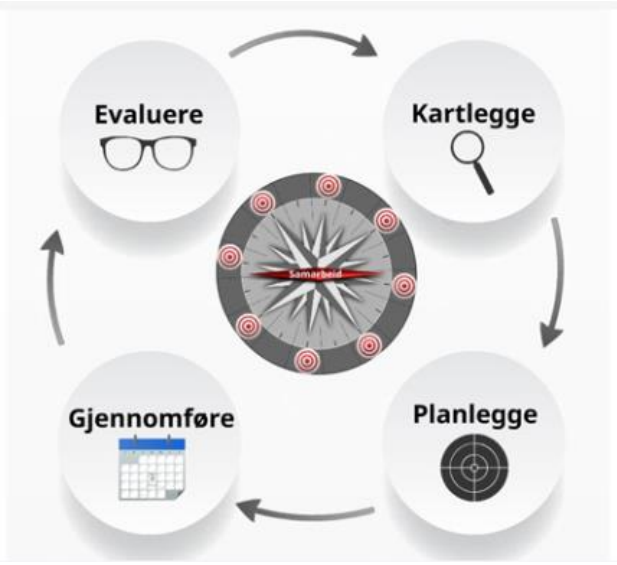

Kilde: DSB, Temaveiledning til kapittel 4 i forskrift om brannforebygging

Med utgangspunkt i ovennevnte har revisor utledet følgende revisjonskriterium:

> ***Revisjonskriterium 2-2:*** *VIB må gjøre vurderinger av hvordan ressursene skal benyttes i det forebyggende brannvernet, jamfør forskrift om brannforebygging §§ 14 og 15.*

6.3 Årsverk til brannforebyggende arbeid

6.3.1 Antall innbyggere i VIBs brannvernregion og krav til årsverk

For å undersøke hvor mange årsverk som VIB skal avsette til forebyggende arbeid har revisor hentet tall fra SSB for å fastsette hvor mange personer som bor i VIB sin brannvernregion per 01.01 i perioden 2016-2019.[15]

Tabell 6.1: Antall innbyggere i VIB sitt område og påkrevde årsverk

Årstall	2016	2017	2018	2019
Innbyggere (pr. 01.01)	116 148	119 147	123 244	124 111
Påkrevde årsverk	11,6	11,9	12,3	12,4

Kilde: SSB, Statistikkbank, 06.08.19.
Merknad: Påkrevde årsverk er beregnet etter «flytende» tolkning av dimensjoneringsforskriften § 3-2, 2. ledd.

6.3.2 Resurser til brannforebyggende arbeid i VIB

Revisor har mottatt oversikt over årsverk til forebyggende arbeid for perioden 2016-2019. VIB opplyser at det ikke føres et detaljert tidsregnskap for hvordan ressursene benyttes, og det finnes ikke detaljerte tall på ressursfordelingen mellom kommunene. Brannsjefen har opplyst om at det gjøres overslag

[15] I 2018 slo Nøtterøy og Tjøme seg sammen til Færder og Holmestrand og Hof slo seg sammen til Holmestrand. Først nevnte hadde ikke betydning for brannvernområdet da begge kommuner var eiere av VIB, mens andre hadde førte til et større brannvernområde da Hof ikke var eier av VIB før sammenslåingen.

basert på hvem som har arbeidet med hvilke tiltak gjennom året. Da kommunene som eier VIB sees på som en brannvernregion blir også VIB forebyggende arbeid i kommunene sett på under ett. Imidlertid har størrelsen på kommunen noe å si i forhold til antallet personer i risikogrupper, antall særskilte brannobjekter osv. Dette har betydning for ressursbruken og legger føringer for VIB.

Følgende tabell viser årsverkene som har vært avsatt til forebyggende arbeid i VIB:

Tabell 6.2: VIB oppfyllelse av påkrevde årsverk.

Årstall	2016	2017	2018	2019
Påkrevde årsverk	11,6	11,9	12,3	12,4
Budsjetterte årsverk	11	11	11	12
Vakanser/ permisjon	1*	0	2**	0
Tilførte vikariat	0	0	1 á 6 måneder	0

* En person permittert i 2016.
** To vakanser i fra høsten 2017 til etter sommeren 2018.
Medregnet i årsverkene er informasjonsrådgiver som er organisatorisk plassert i administrasjonen.
Kilde: Bemanningsoversikt mottatt fra VIB.

6.3.3 Revisors vurdering av avsatte ressurser

Dimensjoneringsforskriften gir rammer for minimumskrav til årsverk til forebyggende brannvern. VIB har lagt til grunn en trinnvis tolkning hvor ett årsverk utløses per ti tusen innbyggere. Revisor har lagt til grunn en flytende tolkning i tråd med DSB tolkning av forskriften.

Revisor ser at VIB har budsjettert med intensjonen om å følge årsverksravet med en trinnvis tolkning. Revisor ser imidlertid i henhold til en flytende tolkning har VIB ligget noe under minimumskravet i perioden 2016-2019. Revisor merker seg også at det er har vært år hvor stillinger har vært ubesatt. I 2016 var en medarbeider permittert. Fra høsten 2017 til høsten 2018 var det to stillinger som sto vakante. I sistnevnte tilfelle har brannsjefen opplyst om at en person ble tilsatt i et seks måneders vikariat første halvår 2018.

6.4 Systematisk risikobasert forebyggende arbeid

6.4.1 VIBs gjennomførte kartlegginger

Til revisors kjennskap har VIB utarbeidet en kartleggingsrapport om risikoutsatte grupper, kalt Prosjektoppgave*; Satsningen mot utsatte grupper i Trygg hjemme i VIB*. I denne rapporten ble tilgjengelig lokal data kartlagt for å identifisere kjennetegn knyttet til dødsbranner i VIBs brannvern-region i perioden år 2000-2016. Det ble også referert til nasjonale data i undersøkelsen. Prosjekt-oppgaven konkluderer med en prioritert liste over hvilke persongrupper VIBs forebyggende arbeid bør rettes mot.

Prosjektoppgaven begrenser seg til risikoutsatte grupper og går ikke inn på det det overordnede risikobildet for brann i forbindelse med forebyggende arbeidet (jf. forskrift om brannforebygging § 14). Prosjektoppgaver går heller ikke inn på konkrete tiltak som bør prioriteres (jf. forskrift om brannforebygging § 15).

VIB har imidlertid opplyst om hvordan VIB arbeider med å kartlegge forskjellige risikoområder, revisor har gjengitt dette i tabellen under:

Tabell 6.3: VIB sine kartleggingsaktiviteter i forbindelse med forebyggende brannvern

Risikoområde (jf. DSB temaveileder til Forskrift om brannforebygging kapittel 4)	***VIB kartleggingsarbeid på området***
Fyringsanlegg	*Kartlegges rutinemessig kontinuerlig av feiervesenet og vi har en god oversikt.*
Branner med samfunnsmessige konsekvenser	*Kartlegges i samarbeid med Fylkesmannen. Det meste av kritisk infrastruktur som er relevant er registrert som særskilte brannobjekt.*
Branner som vil ha miljømessige konsekvenser	*Kartlagt i stor grad gjennom miljørisikoanalysen IUA Vestfold. De fleste er særskilte brannobjekter.*
Branner med risiko for tap av liv og helse	*Kartlegges gjennom matrikkelen og de er registrert som særskilte brannobjekt.*
Branner med risiko for tap av kulturhistoriske verdier	*Kartlegges i samarbeid med Riksantikvaren og Fylkeskommunen kulturarv. En rekke objekter er registret som særskilte brannobjekter. I tillegg har vi egne prosjekter sammen med eierkommunene og Fylkeskommunen på verneverdig tett trehusbebyggelse i Holmestrand, Åsgårdstrand og Tønsberg.*
Branner med risiko for tap av materielle verdier	*Kartlegges gjennom matrikkelen og en del er registrert som særskilte brannobjekter. Dette risikoområdet har vært lavest prioritert.*

Revisor merker seg at det er planlagt kartlegginger i forbindelse med kommunale boligstiftelser. Brannsjefen opplyser om at kartleggingen av Horten kommunale boligstiftelse er utført og at det er et pågående tilsyn der. Det er også planlagt tilsyn med Holmestrand kommunale boligstiftelse. I utkastet til den overordnede strategien for VIB er det planlagt ytterligere analyser for å forebygge brann.

6.4.2 Utfordringer med det risikobaserte forebyggende arbeidet

Ved intervju med representanter for forebyggende avdeling i VIB har revisor fått innspill til hvilke utfordringer som VIB ser i det forebyggende arbeidet;

> Den nye forskriften har ifølge VIB gitt nye utfordringer som har vært vanskelige å løse. Det har blitt brukt mye ressurser for å finne ut hvordan den nye forskriften kan etterleves på en god måte, innenfor de rammene og forutsetningene et brannvesen har.
>
> Med tanke på DSB sin anbefalte gang i "systematisk brannforebyggende arbeid" (se figur 6.2) påpekte VIB svakheter ved denne tilnærmingsmåten, ettersom den ikke inkluderer den kritiske forutsetningen om å definere egne mål og rammer. Dette er helt nødvendig for å utarbeide gode analyser. Uten disse får man generiske analyser som kan si noe om hva som kan skje, men ikke hva brannvesenet skal gjøre med det, eller hvordan brannvesenet skal håndtere det.
>
> Brannvesenet har (og dette gjelder ikke kun VIB), startet med utgangspunkt i kartlegging, slik DSB viser til i sin modell av et systematisk, risikobasert forebyggende arbeid. Forut for kartleggingen bør et brannvesen ha oversikt over sentrale rammebetingelser som ressurser, verktøy og øvrige rammer (inkl. juridiske). Utfordringene, slik VIB ser det, er at man har gått

rett på kartlegging. Det ble brukt mye ressurser på dette, uten at rammebetingelsene ble definert på forhånd. Elementene i et systematisk risikobasert forebyggende arbeid må baseres på en god overordnet analyse. I følge VIB har de ikke fullført dette arbeidet.

VIB pekte på at det kan være hensiktsmessig å leie inn noen eksterne for å få hjelp til å utarbeide en overordnet analyse for det forebyggende arbeidet. Ved å bruke noen eksterne får man noen med en viss avstand som ikke er forutinntatt med tanke på ulike oppfatninger og skillelinjer i organisasjonen.

Gjennom intervju med tillitsvalgte/ hovedverneombud blir også revisor gjort oppmerksom på utfordringer knyttet til det risikobaserte forebyggende arbeidet. Det påpekes at det forebyggende arbeidet består av mange arbeidsområder, og at det er sentralt hvordan VIB prioriterer bruken av sine ressurser. For å kunne gjøre en slik vurdering, må det foreligge en overordnet kartlegging og risikoanalyse. Denne analysen er ikke tilstrekkelig utarbeidet hos VIB.

6.4.4 Ressursbruk på forebyggende oppgaver i VIB

Revisor får opplyst at Trygg hjemme er et satsningsområde, og at dette medfører at VIB ønsker å flytte ressurser fra tilsyn til dette området etter hvert som det blir systematisert og formalisert samarbeids- og arbeidsrutiner med eksterne samarbeidspartnere og i egen organisasjon.

I *Melding om brannvernet (MOB)* rapporterer VIB på hvordan ressursene til brannforebyggende arbeid fordeles på forskjellige arbeidsområder. Revisor har oppsummert rapporteringen i følgende diagram:

Figur 6.3: fordeling av forebyggende ressurser i perioden 2016-2018. Kilde: MOB rapporter 2016, 2017 og 2018

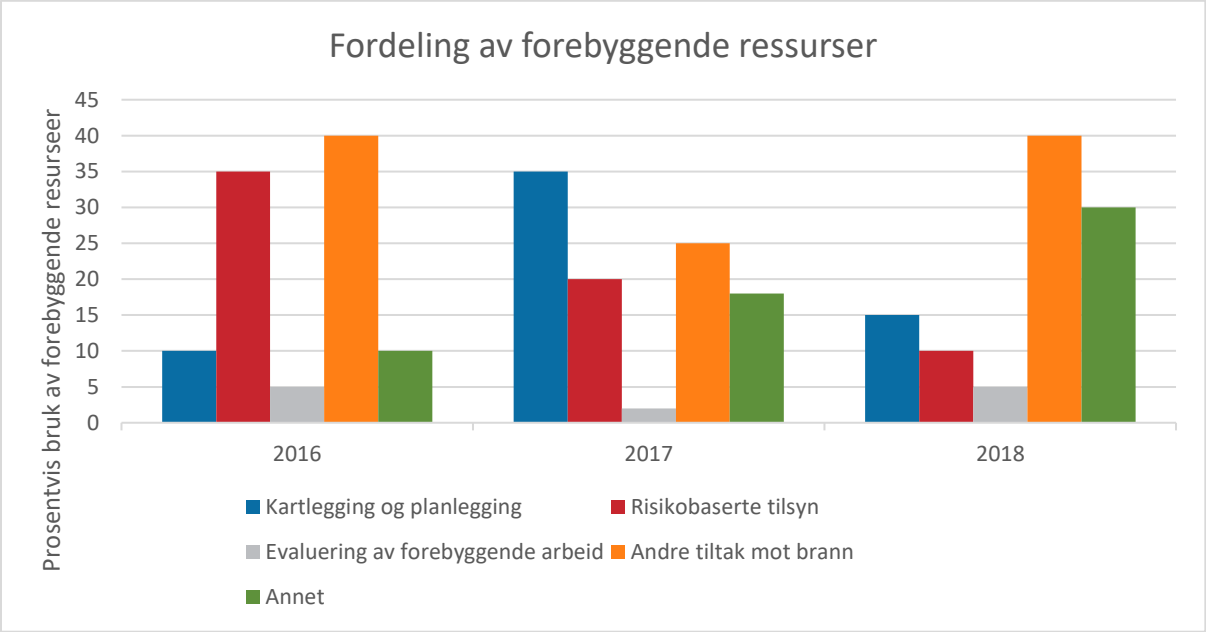

Kilde: MOB rapporter for 2016, 2017 og 2018

VIB har opplyst at 'andre tiltak mot brann' primært knytter seg til Trygg Hjemme. Området 'annet' innebefatter blant annet befaringer, byggesaker, søknader, utarbeide og oppdatering av prosedyrer, KOMTEK og WebSak.

MOB statistikken på tidsbruk i forebyggende avdeling viser en dreining fra risikobaserte tilsyn i perioden 2016-2018. Revisor merker seg at det i 2017 ble brukt mer ressurser på kartlegging og planlegging samt at tidsbruken til dette formålet er noe større i 2018 sammenlignet med 2016. Andre

tiltak mot brann er på samme nivå i 2018 som i 2016, mens det ble brukt noe mindre tid på dette i 2017.

6.4.5 Revisors vurdering av det systematiske risikobaserte arbeidet

Forskriften fra 2016 har endret måten som brannvesenet skal jobbe forebyggende. Revisor finner at VIB har utført et arbeid for å imøtekomme denne nye forskriftens krav. Dette vises blant annet ved at det er gjort kartlegginger av risikoutsatte grupper i VIB. Revisor vurderer at VIB fortsatt mangler en overordnet kartlegging og risikoanalyse, som er en forutsetning for det nye handlingsrommet som brannvesenet har fått med den nye forskriften.

6.5 Revisors konklusjon

Revisor konkluderer med at VIB har ligget noe under minimumskrav etter dimensjoneringsforskriften § 3-2, 2. ledd i kontrollert periode.

Revisor har også sett nærmere på hvordan VIB etterlever krav om styring og prioritering av ressursbruk, jamfør forskrift om brannforebygging fra 2016. Revisor konkluderer med at VIB fortsatt mangler en overordnet kartlegging og planlegging av det forebyggende arbeidet. Forankring av dette arbeidet er sentralt, både internt og overfor eierkommunene.

7. Problemstilling 3

Problemstilling 3: Hvilke rutiner har VIB for å sikre forebyggende brannvern?
Herunder:

- Rutiner for å identifisere, føre fortegnelse over og føre tilsyn med særskilte brannobjekter, jf. brann- og eksplosjonsvernloven § 13.
- Rutiner for å kartlegge utsatte grupper som har særlig risiko for å omkomme i eller bli skadet av brann, jf. § 14 i forskrift om brannforebygging

7.1 Revisjonskriterier for særskilte brannobjekt

Brann- og eksplosjonsvernloven § 13 har tre hovedplikter som brannvesenet har ansvar for å følge opp i forbindelse med særskilte brannobjekt. Kommunen skal identifisere, føre fortegnelse og føre tilsyn med særlige brannobjekt.

I paragrafens første ledd er særlige brannobjekt beskrevet som «byggverk, opplag, områder, tunneler, virksomheter m.m. hvor brann kan medføre tap av mange liv eller store skader på helse, miljø eller materielle verdier.» VIB må derfor etablere rutiner for hvordan særskilte brannobjekt skal identifiseres, dette inkluderer rutiner for å identifisere nyoppførte objekt og endret bruk av et objekt.[16] Det bør også være ordninger for å håndtere andre typer varsler og meldinger som VIB mottar.

Revisjonskriterium 3-1: *VIB bør ha rutiner for å identifisere særskilte brannobjekt,* jf. brann- og eksplosjonsvernloven § 13.

Når VIB identifiserer et særskilt brannobjekt skal det gjøres et enkeltvedtak om at objektet registreres som dette.[17] Vedtaksprosessen må da følge reglene for enkeltvedtak som er bestemt i forvaltningsloven. VIB skal også føre en oversikt over alle objektene som er registrert i deres område, jf. brann- og eksplosjonsvernloven § 13.

Revisjonskriterium 3-2: *VIB bør ha rutine for å fatte enkeltvedtak om registering av særskilt brannobjekt,* jf. Veiledning for myndighetsutøvelse kap. 4. *Rutinen bør være overstemme med sentrale bestemmelser i forvaltningsloven om enkeltvedtak. Videre bør VIB ha en rutine for føre oversikt over de objekter som er registrert,* jf. brann og eksplosjonsvernloven § 12.

Brannvesenet skal føre tilsyn med brannobjekter som er i deres brannvernsområde. Det er ikke krav til hvor ofte det skal gjøres branntilsyn da utvelgelsen skal basere seg på en risikovurdering.[18] Hvilke objekter som velges ut for tilsyn skal gjøres på grunnlag av prioriteringen som er fastsatt i forskrift om brannforebygging § 18:

a) risikoen for tap av liv og helse
b) risikoen for tap av materielle og kulturhistoriske verdier
c) risikoen for samfunnsmessige konsekvenser

[16] DSB, *Veiledning for myndighetsutøvelse*
[17] DSB, *Veiledning for myndighetsutøvelse*, kap. 4
[18] Bestemte krav på hvor ofte tilsyn skal gås ble fjernet når ny forskrift om brannforebygging trådde i kraft 01.01.16. Kilde: DSB, veiledning til forskrift om brannforebygging; § 18

d) risikoen for brudd på forebyggende plikter
e) effekten av tilsyn sammenlignet med andre brannforebyggende tiltak.

DSB påpeker i sin Veiledning til forskrift om brannforebygging at tilsyn med særskilte brannobjekter må sees som en del av det øvrige forebyggende brannarbeidet. DSB begrunner at tilsynet skal være risikobasert som følger:

> *«Tilsyn er ressurskrevende både for myndigheten og den tilsynet retter seg mot. Disse faktorene bør vurderes opp mot effekten av tilsyn som virkemiddel.*
>
> *Derfor bør tilsyn brukes der det er høy risiko og andre virkemidler gir mindre effekt.»*[19]

Revisjonskriterium 3-3: *VIB bør ha rutiner for å velge ut særskilte brannobjekt for tilsyn basert på en risikovurdering. Branntilsyn bør være vurdert opp mot andre former for brannforebyggende arbeid,* jf. forskrift om brannforebygging § 18.

Brann og eksplosjonsvernloven § 13 andre ledd fastsetter hva som skal inngå i tilsynet: «Tilsynet skal omfatte alle forhold av betydning for brannsikkerheten, herunder bygningsmessige, tekniske, utstyrsmessige og organisatoriske brannsikringstiltak og forhold av betydning for gjennomføring av brannbekjempelse og øvrig redningsinnsats.»

Når tilsynet er gjennomført skal det skrives en tilsynsrapport hvor eventuelle avvik beskrives og det stilles krav om plan for hvordan avvikene skal lukkes, samt når brannvesenet skal motta denne. Ved manglende oppfølgning av avvik har brannvesenet forskjellige virkemidler for å sørge for at avvikene blir lukket.

Revisjonskriterium 3-4: *VIB bør ha rutiner for gjennomføring av branntilsyn. Det bør være rutine for å skrive rapport etter tilsynet og at eventuelle avvik følges opp, jf. brann og eksplosjonsvern-loven § 12 og DSB, Veiledning for myndighetsutøvelse, kap. 5.*

7.1.1 Publisering av rutiner på VIB Intern

Revisor ser at mange av VIB sine rutiner har blitt publisert på VIB Intern i 2019 og har blitt revidert i 2019. Brannsjefen har opplyst om at rutinene har enten ligget på VIB Intern upublisert eller på felles-området i filarkivet. Videre har brannsjefen opplyst om at disse rutinene er gjennomgått og publisert på VIB intern i 2019.

[19] DSB, *Veiledning til forskrift om brannforebygging*; § 18

7.2 Rutiner – særskilte brannobjekt

7.2.1 Rutine for å identifisere særskilte brannobjekt

Revisjonskriterium 3-1: *VIB bør ha rutiner for å identifisere særskilte brannobjekt,* jf. brann- og eksplosjonsvernloven § 13.

Følgende rutiner beskriver hvordan VIB arbeider i forbindelse med å identifisere særskilte brannobjekt:

Navn	Publisering VIB intern	Sist revidert
Om særskilte brannobjekter	2019	04.06.2019
Om innmeldinger av feil, mangler og bekymringer	Er publisert	06.10.2019
Matrikkeloppdatering	2019	26.06.2019
Rutine for oppdatering av matrikkelinformasjon	Er publisert	Ikke datert
Registrering/ avregistrering av §13	2019	08.10.2019
Dokumenthåndtering	Er publisert	30.05.2016
WebSak – rutiner	Er publisert	23.09.2019

Rutinen «Om særskilte brannobjekt»

Rutinen *Om særskilte brannobjekt* har en beskrivelse av hva som utgjør et slikt objekt. Denne beskrivelsen består av definisjon av særskilte brannobjekter fra brann- og eksplosjonsvernloven § 13 og det vises til DSB sin veiledning. Det er også en matrise over hvordan forskjellige objekter skal kategoriseres.[20]

Rutinen har også beskrivelse av hvordan VIB skal fange opp nye brannobjekt. En av hovedmåtene å fange opp nye objekt er beskrevet i rutinen. Dette går ut på å se etter aktuelle endringer i kommunenes matrikkel, noe som skal gjøres i samarbeid med kommunens byggesaksavdelinger. Når et mulig objekt er identifisert, gjøres en risikovurdering før objektet registreres.

I rutinen vises det også til at VIB kan fange opp objekter når de er ute på tilsyn og befaringer. Alle ansatte i VIB kan også melde om objekter de mener kan være særskilte brannobjekt. Videre nevnes også følgende som informasjonskilder: «media, innbyggere og andre kommunale, statlige og private aktører.»[21] Det fremgår at forslag om objekter som skal enten registreres eller avregistreres skal sendes avdelingsleder. Avdelingsleder er ansvarlig for å ta imot bekymringsmeldinger og fører en liste over objekter som skal registreres innværende år. Revisor merker seg at det finnes et eget skjema på

[20] Matrisen bygger på til veilederen til den gamle forskriften om brannforebygging og veiledningen TEK10 forskriften, VIB har begrunnet dette med at det er den beste beskrivelsen tilgjengelig for hvilke objekt som utgjør særskilte brannobjekt.
[21] VIB Intern, *Om særskilte brannobjekt*

VIB Intern hvor alle ansatte kan melde bekymringer som mottas av leder for forebyggende. VIB har også opplyst at de er i ferd med å knytte seg til nettsiden www.branntips.no hvor alle kan sende inn tips til brannvesenet.

Rutinen «Om innmelding av feil, mangler og bekymringer»

Rutinen fastsetter at alle ansatte i VIB «kan og skal» sende bekymringsmelding når de oppdager forhold som de mener utgjør en brannrisiko. Dette kan også være forhold ansatte observerer privat.

Når en bekymringsmelding er sendt skal leder for forebyggende sette en prioriteringsscore som baseres på vurdert risiko/skadepotensiale og sannsynlighet. Videre skal det settes en frist for når tiltak skal gjøres fra umiddelbart til 1 måned. Meldingen blir så sendt videre til saksbehandler for videre oppfølgning. Leder for forbyggende skal kvittere ut alle saker når de er ferdig behandlet og sluttføre disse.

Rutinene «Dokumenthåndtering» og «WebSak – rutiner»

Revisor merker seg at det er en rutine for håndtering av inngående post. Disse rutinene er sentrale for å sikre arkivering og oppfølgning av aktuelle henvendelser om særskilte brannobjekt. VIB har et digitalt saksbehandlingssystem som heter WebSak. Inngående brev, både papirpost og e-post, skal registreres i WebSak så fremt den anses som arkivverdig. Arkivverdig papirpost blir registrert ved brannstasjonen i Tønsberg for hele VIB. Arkivverdig e-post kan enten registres ved å sendes til postmottak eller av saksbehandler selv. Fra rutinen Websak – rutiner fremgår det at inngående post fordeles til saks-behandler eller avdelingsleder (som fordeler videre), brevet vil da ha en restanse som må avskrives.

Utover disse generelle rutinene er revisor ikke kjent med at det er egne rutiner for å håndtere/ fordeling inngående post fra eksterne som omhandler særskilte brannobjekter.

Rutinen «Matrikkeloppdatering»

Rutinen *Matrikkeloppdatering* beskriver hvordan endringer i matrikkelen skal fanges opp via «matrikkelsynk». Med dette verktøyet kan VIB få oversikt over hvilke endringer som er gjort i matrikkelen. Dette skal gjøres en gang i måneden. *Rutine for oppdatering av matrikkelinformasjon* gir en beskrivelse av hvordan en skal gå frem for å bruke «matrikkelsynk» for å finne aktuelle endringer i matrikkelen.

Rutinen «Registering/avregistrering av § 13»

På VIB Intern er det en egen liste for særskilte brannobjekter som skal registreres eller avregistreres i løpet av året. Denne listen har oversikt over hvem som er ansvarlig for registeringen og når dette skal være utført.[22]

7.2.2 Revisors vurderinger

VIB har rutiner for å identifisere særskilte brannobjekt, jf. brann- og eksplosjonsvernloven § 13. Revisor ser også at aktuelle rutiner er først publisert på VIB intern i 2019.

[22] VIB Intern, *Registering/avregistrering av § 13*

7.2.3 Vedtak og listeføring av særskilte brannobjekt

Revisjonskriterium 3-2: *VIB bør ha rutine for å fatte enkeltvedtak om registering av særskilt brannobjekt, Veiledning for myndighetsutøvelse kap. 4. Rutinen bør overstemme med sentrale bestemmelser i forvaltningsloven om enkeltvedtak. VIB bør ha en rutine for føre oversikt over de objekter som er registrert.*

Følgende rutiner beskriver hvordan VIB arbeider i forbindelse med vedtak og listeføring av særskilte brannobjekt.

Navn	Publisering VIB intern	Sist revidert
Prosedyre for registering og avregistrering av særskilte brannobjekter	2019	30.03.2019
Rutine for registering av objekt i KOMTEK	2019	Ikke datert

Prosedyre for registrering og avregistrering

VIB har utarbeidet *Prosedyre for registering og avregistrering av særskilte brannobjekter* som beskriver saksgangen for hvordan særskilte brannobjekt skal registreres og avregistreres. Rutinen har tydelig tidsfrister og fordeling av ansvar mellom saksbehandler, avdelingsleder og andre. Rutinen tar også hensyn til sentrale elementer i Forvaltningslovens regler om enkeltvedtak med tanke på forhånds-varsel, klagemulighet og klagebehandling.

Rutine for registrering av objekt i KOMTEK

I *Rutine for registering av objekt i KOMTEK* beskrives det hvordan særskilte brannobjekt skal registreres i dette systemet.

7.2.4 Revisors vurderinger

VIB har rutiner som er overenstemmelse med sentrale bestemmelser i forvaltningsloven om enkeltvedtak og hvordan objekter skal registreres i KOMTEK. Revisor registrerer at disse rutinene også først har blitt publisert på VIB intern i 2019.

7.2.5 Risikovurdering

Følgende rutiner beskriver hvordan VIB arbeider i forbindelse med risikovurderinger av særskilte brannobjekt:

Revisjonskriterium 3-3: *VIB bør ha rutiner for å velge ut særskilte brannobjekt for tilsyn basert på en risikovurdering, jf. forskrift om brannforebygging § 18. Branntilsyn bør være vurdert opp mot andre former for brannforebyggende arbeid.*

Navn	Publisering VIB intern	Sist revidert
Skjema til risikokartlegging av § 13 objekt	2017/2019	Ikke datert
Veileder - Skjema til risikokartlegging av § 13	2019	18.01.19
Intervall på tilsyn	2019	10.05.19

Skjema til risikokartlegging

VIB benytter seg av et skjema for å vurdere risiko og frekvens for tilsyn som er utviklet av Østre Agder brannvesen.[23] Skjemaet skal brukes ved tilsyn og kartlegging av objekter. Dette skjemaet er også supplert med en veileder. Basert på forskjellige risikoelementer vil objektet få en poengsum og hvor ofte tilsyn skal gjøres ved brannobjektet. Skjemaet bygger på prioriteringslisten for tilsyn som fremgår av forskrift om brannforebygging § 18. Det tas også hensyn til andre typer tiltak som kan redusere risikoen. Saksbehandler kan overprøve resultatet, men det understrekes i veiledningen at dette krever en god begrunnelse.[24]VIB har opplyst at skjemaet er blitt tatt i bruk i 2019.

7.2.6 Revisors vurderinger

Revisor vurderer at VIB har rutiner for å vurdere hvor ofte det skal gå tilsyn og at dette baseres på en risikovurdering. Revisor merker seg også vurderingsskjemaet også tar hensyn til andre tiltak som kan settes inn.

7.2.7 Gjennomføring og oppfølgning av branntilsyn

> ***Revisjonskriterium 3-4:*** *VIB bør ha rutiner for gjennomføring av branntilsyn. Det skal være rutine for å skrive rapport etter tilsynet og eventuelle avvik skal følges opp, jf. DSB, Veiledning for myndighetsutøvelse, kap. 5.*

Følgende rutiner beskriver hvordan VIB arbeider i forbindelse med å gjennomføre branntilsyn, samt hvordan tilsynet skal følges opp:

[23] VIB Intern, *Skjema til risikokartlegging av § 13*
[24] VIB Intern, *Veiledning til bruk av «Skjema til risikokartlegging av § 13 objekter»*; VIB Intern, *Intervall på tilsyn*

Navn	Publisering VIB intern	Sist revidert
Prosedyre for gjennomføring av tilsyn og kontroll	2019	30.03.2019
Rutiner Komtek	2019	Ikke datert
Registrering/ avregistrering av §13	2019	08.10.2019
Prosedyre ved (løpende) tvangsmulkt, dagmulkt	2019	30.03.19
Prosedyre ved engangsmulkt	2019	30.03.19
Prosedyre ved pålegg	2019	30.03.19

Prosedyre for gjennomføring av tilsyn og kontroll

Prosedyre for gjennomføring av tilsyn og kontroll beskriver hvordan tilsyn med objekt skal gjennomføres. Denne prosedyren inneholder forberedelser, hvilken kompetanse saksbehandler skal ha, hva saksbehandler bør sette seg inn i og kontakt med eier/bruker av objektet som skal kontrolleres.

For selve kontrollen legges det vekt på at kontrollen skal være systemrettet, og hvordan saksbehandler skal opptre under tilsynet.

Denne prosedyren har også veiledning for etterarbeidet og skriving av tilsynsrapport. Det gis veiledning på hvordan tilsynet skal følges opp basert på hvilke tilbakemeldinger som gis på tilsynsrapporten fra eier/bruker av objektet.

Det er egne prosedyrer hvilke midler som VIB kan ta i bruk hvis eier/bruker ikke følger opp tilsynsrapporten som pålegg, engangs- og dagmulkt.[25] Det er også en rutine for bruksnektelse og umiddelbar bruksnektelse.[26]

Prosedyrene har beskrivelse av hvem saksbehandler skal konferere med eller få godkjenning fra i forskjellige steg av tilsyn og oppfølgningsprosessen, samt hvem som skal signere på vedtak. Videre er det satt tidsfrister og beskrivelse av hvordan klager på vedtak skal behandles.

Rutiner i KOMTEK

VIB har utarbeidet flere rutiner som beskriver hvordan KOMTEK skal brukes for å dokumentere oppfølgningen av særskilte brannobjekt. KOMTEK brukes for registrere objektene, tilsyn og avvik. Det registreres også i Komtek når et tilsyn eller avvik er avsluttet.[27]

Gjennomføring av tilsyn

På VIB intern er det en liste over objektene det er planlagt å gå tilsyn på i 2019. Lista har oversikt over hvilket kvartal tilsynet planlegges, hvem som er ansvarlig og dato for når tilsynet er gjennomført.

---

[25] Flere rutiner på VIB Intern: *Prosedyre ved (løpende) tvangsmulkt, dagmulkt*; *Prosedyre ved engangsmulkt*; *Prosedyre ved pålegg*

[26] VIB Intern, *Prosedyre ved umiddelbar bruksnektelse*

[27] Flere rutiner på VIB Intern: *Rutine for registering av objekt i KOMTEK*; *Rutine for å starte ny prosess – tilsyn*; *Rutine for å legge inn avvik og anmerkninger*; *Rutine for å avslutte prosess*

I rutinen *Registering/avregistrering av §13* står det også at det skal gjennomføres tilsyn på brannobjekt innen tre måneder fra objektet er registrert.[28]

Det er også fastsatt i *Plan for 2019* at brannsjefen skal rapportere på status for branntilsyn i hvert styremøte, men revisor kan ikke se at det er en generell rutine for oppfølgning av gjennomføringen av tilsyn utover dette.[29] Brannsjefen har opplyst om at listen over objekter hvor det skal gjennomføres tilsyn blir fortløpende revidert. Oppdaterte versjoner publiseres på VIB intern. Brannsjefen tar også opp listen på styremøtene.

7.2.7 Revisors vurderinger

Revisor vurderer at VIB har rutiner for hvordan branntilsyn skal utføres, skriving av tilsynsrapport og oppfølgning av tilsyn. Rutinene gir instrukser både på hvordan prosesser skal gjennomføres, ansvarslinjer og tidsfrister. Rutinene viser til både hjemler i brann- og eksplosjonsvernloven og relevante referanser til forvaltningsloven. Det er også rutiner for hvordan tilsyn dokumenteres i KOMTEK.

7.3 Risikoutsatte grupper

7.3.1 Revisjonskriterium

VIB har en plikt til å kartlegge sannsynlighet og konsekvenser av brann i forskrift om brannforebygging § 14. Forskriften fastsetter at:

> *«Kommunen skal kartlegge sannsynligheten for brann og konsekvensene brann kan få for liv, helse, miljø og materielle verdier i kommunen. Kommunen skal herunder kartlegge utsatte grupper i kommunen som har en særlig risiko for å omkomme i eller bli skadet av brann, og brannobjekter der brann kan føre til tap av mange menneskeliv.»*

DSB skriver at denne kartleggingen vil bygge på kartleggingen som kommunen skal utføre etter brann- og eksplosjonsvernloven § 9. Videre bør kommunen benytte seg av historiske data som viser hvor risiko for og konsekvenser av brann.[30]

På grunnlag av denne karleggingen skal VIB velge ut satsningsområder for det brannforebyggende arbeidet. Videre skal kommunen «planlegge samarbeid og tiltak for å redusere den kartlagte risikoen for brann på en effektiv måte. Satsningsområdene og tiltakene skal prioriteres og begrunnes.»[31] DSB skriver at formålet med å planlegge det forebyggende arbeidet er å sikre at ressursene brukes der de gjør størst nytte.

Til sist skal VIB «gjennomføre tiltak i samsvar med planen for det forebyggende arbeidet, og på bakgrunn av hendelser, bekymringsmeldinger og lignende som gir ny kunnskap om risikoen for brann.»[32] DSB skriver videre at det bør fastsettes rutiner som sikrer gjennomføring, at ansvar må avklares og at det er rutiner for å følge opp konkrete hendelser eller varsler som kommunen mottar.[33]

Revisjonskriterium 3-5: VIB bør ha rutiner som sikrer at VIB plikter i forskrift om brannforebygging § 14-16 blir overholdt i forhold til risikoutsatte grupper.

[28] VIB Intern, *Registering/avregistrering av § 13*
[29] VIB Intern, *Plan for 2019*, sist oppdater 17.06.19
[30] I den grad det foreligger tilstrekkelige data, jf. DSB, *Veiledning til forskrift om brannforebygging*, § 14
[31] Forskrift om brannforebygging § 15
[32] Forskrift om brannforebygging § 16
[33] DSB, *Veiledning til forskrift om brannforebygging*, § 16

Pliktene i forskrift om brannforebygging knytter seg til hele det brannforebyggende arbeidet. Siden denne delen av problemstillingen knytter seg særlig til karleggingen av risikogrupper vil derfor revisor avgrense mot å se på andre deler av det forebyggende arbeidet enn det som er rettet mot risikoutsatte grupper.

7.3.2 VIB sine rutiner for risikoutsatte grupper

Revisor ser at det foreligger ingen skriftlige rutiner på VIB Intern som omhandler risikoutsatte grupper. For å se nærmere på hvordan VIB arbeider for å ivareta sine plikter etter forskrift om brannforebygging §§ 14-16 blir dette beskrevet i tilknytning til problemstilling 5.

7.4 Revisors overordnede konklusjon

For de særskilte brannobjektene har VIB utarbeidet rutiner som i hovedsak dekker oppgaver opplistet i brann- og eksplosjonsvernloven § 13. Mange av rutinene er publisert på VIB Intern først i 2019. Skriftlige rutiner knyttet til risikoutsatte grupper er ikke blitt fremlagt for revisor. Dette indikerer at VIB fortsatt har behov for å systematisere og formalisere samarbeids- og arbeidsrutiner på dette området.

8. Problemstilling 4

Problemstilling 4: I hvilken grad etterlever VIB sine rutiner og sitt ansvar for særskilte brannobjekter?

Revisor har i første del av problemstilling 3 kartlagt hvilke rutiner VIB har i det brannforebyggende arbeidet. I problemstilling 4 vil revisor undersøke om VIB etterlever egne rutiner samt lovkrav i forbindelse med de særskilte brannobjektene.

Det vil være for omfattende å kartlegge VIB sin etterlevelse av samtlige rutiner og lovverk som omfatter særskilte brannobjekt. Revisor har derfor valgt ut noen områder for etterlevelseskontroll:

- Identifikasjon av særskilte brannobjekt.
- Registering av særskilte brannobjekt.
- Tilsyn av særskilte brannobjekt.

Revisjonskriteriene utledes for hvert område.

8.1 Identifikasjon av særskilte brannobjekt

8.1.1 Revisjonskriterium

VIB skal identifisere særskilte brannobjekt i sitt område. En sentral rutine for å identifisere særskilte brannobjekt, er rutinen *Matrikkeloppdatering.* Den omhandler hvordan VIB kan bruke endringer i kommunenes matrikler for å identifisere potensielle særskilte brannobjekt. Endringene identifiseres ved å bruke en egen funksjon i KOMTEK.

VIB har også oppgitt at en annen kilde til å identifisere særskilte brannobjekt er informasjon og tips fra egne ansatte, kommunale etater eller andre eksterne aktører. For internt bruk har VIB et eget skjema og VIB har opplyst at de skal tilknytte seg en tjeneste for hvor alle kan sende tips til brannvesenet.

Revisjonskriterium 4-1: *For å kunne sikre identifikasjon av særskilte brannobjekt bør VIB etterleve rutinen Matrikkeloppdatering. VIB bør videre følge opp tips og andre informasjonskilder om potensielle særskilte brannobjekt, jf. rutinen Om særskilte brannobjekter og Om innmelding av feil, mangler og bekymringer.*

8.1.2 Matrikkeloppdatering

Revisor har fått opplyst fra VIB at rutinen med Matrikkeloppdatering er av nyere dato og ble publisert på VIB Intern 26.06.19. Av rutinen fremgår at relevante endringer i eierkommunenes matrikkel skal identifiseres med funksjonen «matrikkelsynk» en gang i måneden.

VIB har opplyst om at det ikke finnes noe system for å dokumentere at «matrikkelsynk» gjennomføres hver måned, som forutsatt i rutinen. VIB har ikke oversikt over hvor mange objekter som har blitt identifisert ved bruk av denne rutinen.

8.1.3 Meldinger og tips

I rutinen Om særskilte brannobjekt fremgår det at informasjon mottatt fra eksterne kilder er sentralt. Revisor har spurt VIB om det føres detaljert statistikk på bekymringsmeldinger, som om de er interne/ eksterne, tema og oppfølgning av disse. VIB har gitt tilbakemelding om at dette ikke foreligger. VIB

rapporterer imidlertid på hvor mange bekymringsmeldinger de mottar i Forbyggende avdeling sin årsmelding, men siden det ikke føres en mer detaljert statistikk er det vanskelig for revisor å vurdere om noen av disse angår særskilte brannobjekt og hvordan disse er fulgt opp.

Tabell 8.1: Mottatte bekymringsmeldinger i forebyggende avdeling

År	Total	Teknisk	Trygg Hjemme	Feier
2017	105	61	20	24
2018	93	-	-	-

Kilde: årsrapport forebyggende avdeling 2017 og 2018.

8.1.4 Listeføring for registrering

Når et nytt særskilt brannobjekt er identifisert, eller et objekt har endret bruk/blitt revet slik at det ikke lenger kan klassifiseres som et særskilt brannobjekt, må det fattes vedtak om dette. Fra rutinen *Registering/ avregistrering av § 13* fremgår det at særskilte brannobjekt som skal registreres eller avregistreres oppføres av avdelingsleder. På listen er det oppført en tidsfrist og ansvarlig saksbehandler. På denne listen er det per 02.10.19 er det oppført følgende objekter:

Tabell 8.2: Særskilte brannobjekt som skal registreres eller avregistreres i 2019.

	Totalt	Objekt hvor vedtak sendt
Registeringer	5	1
Avregistreringer	7	2

Kilde: VIB Intern, Registering/avregistrering av § 13, per 08.10.19.

8.1.5 Revisors vurdering

Revisor har ikke et tilstrekkelig datagrunnlag for å kunne gjøre en detaljert vurdering av etterlevelsen av rutiner angående identifiseringen av særskilte brannobjekt. For matrikkelsynk skyldes dette at rutinen er veldig ny og at VIB ikke kan dokumentere at rutinen blir gjennomført. Det er heller ikke ført oversikt over objekter som er identifisert. Revisor vurderer at i den videre implementeringen av rutinen, kan det være hensiktsmessig for VIB å føre statistikk på gjennomføring og hvilke funn som gjøres. Dette kan gi nyttig informasjon for å måle effekt av rutinen.

Revisor ser fra listen med særskilte brannobjekter for registering og avregistrering, at VIB har i løpet av 2019 har identifisert både objekter som skal registerets og de som skal avregistreres.

8.2 Registering av særskilte brannobjekter

8.2.1 Revisjonskriterium

Registering av et særskilt brannobjekt regnes som et enkeltvedtak.[34] Dette medfører at VIB må følge forvaltningslovens regler for enkeltvedtak og evt. klagebehandling. VIB sin rutine «Prosedyre for registering og avregistrering av særskilte brannobjekter» beskriver hvordan saksbehandlingsprosessen skal gjennomføres. For å undersøke om VIB etterlever forvaltningsloven og egne rutiner på dette området har revisor valgt ut noen særskilte brannobjekter og vurdere etterlevelsen av disse. På grunnlag av dette har revisor utarbeidet følgende revisjonskriterium:

[34] DSB, *Veiledning for myndighetsutøvelse*, kap. 4.

Revisjonskriterium 4-2: *VIB bør etterleve følgende kontrollpunkter i forbindelse med registering av et utvalg særskilte brannobjekt:*

- *Forhåndsvarsel sendt*
- *Opplyst om 3 ukers frist for utale til forhåndsvarselet*
- *Vurdering av objektet*
- *Vedtak sendt*
- *Vedtak er begrunnet*
- *Opplyst om klagerett innen 3 uker*
- *Vedtaksbrevet er signert av brannsjefen*

Se påfølgende avsnitt 8.2.3 for hjemmelen hvert av punktene er basert på.

8.3.2 Utvelgelse av objekter

Revisor har valgt ut særskilte brannobjekter fra listen med særskilte brannobjekt som VIB har sendt til revisor. Revisor har valgt 5 objekter per kommune fordelt på 2 A-objekter, 2 B-objekter og 1 C-objekt.[35] Revisor har valgt ut objekter både i offentlig og privat eie og har forsøkt å finne objekter med forskjellig bruksområder. På grunnlag av dette ble følgende objekter valgt ut til kontroll:

Tabell 8.3: Særskilte brannobjekter utvalgt til kontroll av registeringsprosess

Kommune	Navn	År for registering	Objekt klasse	Type
Horten	Horten videregående skole	2017	A	Forsamlingslokaler / Salgssteder/Skole / undervisningslokale
Horten	Borre sykehjem	2017	A	Institusjoner
Horten	Skoppum Gjenvinningsstasjon	2014/2017	B	Objekter hvor brann kan utløse alvorlig trussel mot miljø
Horten	Horten Rådhus	2017	B	Store samfunnsviktige knutepunkt
Horten	Lokalhistorisk senter	2017	C	Viktige kulturhistoriske bygninger
Re	Linnestad barnehage	2017	A	Barnehage
Re	Bygdehuset Sagatun	2017	A	Forsamlingslokaler
Re	Huseby AS	2017	B	Industri
Re	Re kommunehus	2011	B	Store samfunnsviktige knutepunkter

[35] Inndelingen reflekterer konsekvensen ved brann: A-objekter er det risiko for tap av mange liv, B-objekter er det risiko for skade på miljø, C-objekter er det risiko for tap av kulturverdier.

Kommune	Navn	År for registering	Objekt klasse	Type
Re	Ramnes prestegård	2017	C	Viktige kulturhistoriske bygninger
Tønsberg	Kilden Kino	2017	A	Forsamlingslokaler / Salgssteder
Tønsberg	Vear Skole	2017	A	Skole / undervisningslokale
Tønsberg	Vallø småbåthavn	2017	B	Objekter hvor brann kan utløse alvorlig trussel mot miljø/Lager
Tønsberg	Tønsberg kommune bydrift (Kilengaten 24)	Ukjent	B	Lager
Tønsberg	Haugar Vestfold Kunstmuseum	2017	C	Viktige kulturhistoriske bygninger

VIB har opplyst til revisor at det ble gjort et arbeid i 2017 med å gjennomgå de særskilte brannobjektene og gi nye vedtak til alle objekter som VIB vurderte utgjorde særskilte brannobjekter. VIB ønsket med dette å rydde i egne lister i forbindelse med den nye forskrift om brannforebygging og at VIB tok i bruk KOMTEK for særskilte brannobjekt. Dette er grunnen til at de fleste objektene har registreringsår i 2017.

8.3.3 Revisors kontrollpunkter og ønsket dokumentasjon

Revisor har satt kontrollpunkter basert på relevant lovverk (Forvaltningsloven og brann- og eksplosjonsvernloven) og selskapets egne rutiner. Revisor har bedt om dokumentasjon som revisor mener er relevant for å kontrollere om punktet er oppfylt. Følgende punkter er vurdert for hvert av de særskilte brannobjektene som er kontrollert:

Tabell 8.4: Kontrollpunkt registering av særskilte brannobjekt

Kontrollpunkt	Lovhjemmel	Rutine	Dokumentasjon
Forhåndsvarsel sendt	Forvaltningsloven § 16	Prosedyre for registering og avregistrering av særskilte brannobjekt	Forhåndsvarsel
Opplyst om 3 ukers frist for uttale til forhåndsvarselet	Forvaltningsloven § 16	Prosedyre for registering og avregistrering av særskilte brannobjekt	Forhåndsvarsel

Kontrollpunkt	Lovhjemmel	Rutine	Dokumentasjon
Vedtak sendt	Forvaltningsloven § 24	Prosedyre for registering og avregistrering av særskilte brannobjekt	Vedtaksbrev
Vedtak er begrunnet	Forvaltningsloven § 24		Vedtaksbrev
Opplyst om klagerett innen 3 uker	Forvaltningsloven § 29	Prosedyre for registering og avregistrering av særskilte brannobjekt	Vedtaksbrev
Vedtaksbrevet er signert av brannsjefen		Prosedyre for registering og avregistrering av særskilte brannobjekt	Vedtaksbrev

Revisor ba også om å få tilsendt evt. tilleggsdokumentasjon innhentet i forbindelse med registeringen av de særskilte brannobjektene, men har mottatt dette for noen av de objektene utvalgt til kontroll.

Revisor ba også om å få dokumentasjon knyttet til evt. klage på vedtakene som ble fattet for å kunne vurdere etterlevelsen i forbindelse med klagebehandlingen. Revisor har ikke mottatt dokumentasjon som tilsier at det har vært klage på vedtakene. VIB har opplyst at klager på registering som særskilt brannobjekt forekommer svært sjeldent.

Revisor ønsket også å undersøke etterlevelsen av rutinen om det skal gjennomføres et tilsyn innen tre måneder etter registering.[36] Revisor har fått opplyst at denne rutinen er ny for 2019. Da ingen av objektene som Revisor har valgt ut ble registrert i 2019 har det ikke latt seg gjøre å kontrollere denne rutinen.

8.3.4 Revisors vurdering av registeringen av særskilte brannobjekt

Revisor har mottatt dokumentasjon fra VIB for de objektene som er listet opp i tabell 8.3 og vurdert disse opp mot kontrollpunktene i tabell 8.4. Revisors vurdering fremstilt i de følgende tabellene fordelt på hvilken kommune brannobjektet ligger.

Re kommune

Revisor har gjort følgende vurdering av VIB sin registeringsprosess av de særskilte brannobjektene valgt ut i Re kommune:

[36] VIB, *Prosedyre for registering og avregistrering av særskilte brannobjekt*

Tabell 8.5: Vurdering av VIB sin registeringsprosess av særskilte brannobjekt i Re

Særskilt brann-objekt / Kontrollpunkt	Linnestad barnehage	Bygdehuset Sagatun	Huseby AS	Re kommunehus	Ramnes prestegård
Forhåndsvarsel sendt	Nei	Nei	Nei	Ja	Nei
Opplyst om 3 ukers frist for uttale	Nei	Nei	Nei	Ja	Nei
Vedtak sendt	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Vedtak er begrunnet	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Opplyst om klagerett innen 3 uker	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Vedtaksbrevet er signert av brannsjefen	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja

Tønsberg kommune

Tabell 8.6: Vurdering av VIB sin registeringsprosess av særskilte brannobjekt i Tønsberg

Særskilt brann-objekt / Kontrollpunkt	Kilden Kino	Vear Skole	Vallø småbåthavn	Tønsberg kommune bydrift (Kilengaten 24)*	Haugar Vestfold Kunstmuseum
Forhåndsvarsel sendt	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Opplyst om 3 ukers frist for uttale	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Vedtak sendt	Ja	Ja	Ja	Nei	Ja
Vedtak er begrunnet	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Opplyst om klagerett innen 3 uker	Ja	Ja	Ja	Nei	Ja
Vedtaksbrevet er signert av brannsjefen	Ja	Ja	Ja	Nei	Ja

Merknad: * Revisor har ikke mottatt dokumentasjon på Tønsberg kommune bydrift (Kilengaten 24) da VIB ikke finner vedtaket i sine systemer.

Horten kommune

Tabell 8.7: Kontroll av VIB sin registeringsprosess av særskilte brannobjekt i Horten

Særskilt brann-objekt / Kontrollpunkt	Horten videregående skole**	Borre sykehjem	Skoppum Gjenvinnings-stasjon*	Horten Rådhus	Lokalhistorisk senter
Forhåndsvarsel sendt	Nei	Nei	Ja*	Nei	Nei
Opplyst om 3 ukers frist for uttale	Nei	Nei	Ja*	Nei	Nei
Vedtak sendt	Ja	Ja	Ja*	Ja	Ja
Vedtak er begrunnet	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Opplyst om klagerett innen 3 uker	Ja	Ja	Ja*	Ja	Ja
Vedtaksbrevet er signert av brannsjefen	Ja	Ja	Ja*	Ja	Ja

Merknad: *For Skoppum Gjenvinningsstasjon har revisor mottatt forhåndsvarsel fra 2014 og vedtak fra 2017. ** Revisor merker seg at VIB ikke har gjort nytt vedtak etter at skolen flyttet til nytt bygg høsten 2019. Revisor ser at både den nye skolen er på listen over objekter som skal registreres i 2019 og at de to gamle skolene er på listen over objekter som skal avregistreres i 2019.

8.3.5 Revisors vurdering

Revisor merker seg at VIB har gjort et betydelig arbeid i 2017 med å fatte fornyede vedtak for de særskilte brannobjektene. Av de kontrollerte objektene er det kun ett objekt hvor det ikke foreligger vedtak om registering som særskilt brannobjekt. Revisor anser det som positivt at nesten alle objektene har vedtak.

I forbindelse med de fornyede vedtakene i 2017 ble det ikke sendt forvarsel. Revisor har vurdert hjemlene for å unnlate å sende ut forhåndsvarsel, i forvaltningsloven § 16, 3. ledd, ikke er oppfylt i disse tilfellene. VIB begrunner dette med at disse objektene i utgangspunktet var registrert som særskilte brannobjekter, og at vedtaket kun bekreftet dette. VIB opplyser at det sendes ut forhåndsvarsel når nye objekt skal registreres. Revisor vurderer at forhåndsvarsel burde vært utsendt i samsvar med egen rutine og forvaltningsloven § 16. Revisor vil samtidig nevne at forhåndsvarsler ble sendt i forbindelse med registeringen av Re rådhus i 2011 og Skoppum Gjenvinningsstasjon i 2014 (dog vedtak for sistnevnte ikke ble sendt før i 2017).

Enkeltvedtak skal begrunnes, jamfør forvaltningsloven § 24. Revisor vurderer at VIB i liten grad begrunner vedtakene om registering utover å vise til relevante lovhjemler og hvilken kategori objektet har blitt tildelt (A, B eller C). VIB viser til at en del objekter åpenbart er særskilte brannobjekter og at behovet for å begrunne disse vedtakene anses som begrenset. Dette gjelder også, etter VIB sin mening, de fornyede vedtakene i 2017. I noen tilfeller kan begrunnelse av vedtak unnlates, jf. forvaltningsloven § 24. Revisor vurderer at disse unntakene ikke gjør seg gjeldende i disse tilfellene.

Revisor merker seg at det i alle vedtak blir opplyst om klageretten (jamfør forvaltningsloven § 29) og at alle vedtakene er signert av brannsjefen (jamfør egen rutine). Revisor merker seg at det er ingen av de utvalgte vedtakene som er påklagd, noe som kan tyde på at mottaker av vedtaket er enig i brannvesenets vurdering om at objektet skal være registret som særskilt brannobjekt.

8.4 Gjennomføring av tilsyn på særskilte brannobjekt

8.4.1 Revisjonskriterium

VIB skal etter brann og eksplosjonsvernloven § 13 gjennomføre tilsyn av de særskilte brannobjektene. I forbindelse med tilsynene er det krav som VIB må etterleve både i forhold til lovverk og egne rutiner. VIB må kunne dokumentere at disse har blitt fulgt. Revisor har undersøkt dokumentasjonen i forbindelse med et utvalg tilsyn. På grunnlag av dette har revisor utarbeidet følgende revisjonskriterium:

Revisjonskriterium 4-2: *VIB bør etterleve følgende kontrollpunkter i forbindelse med registering av et utvalg av særskilte brannobjekt:*

- *Tilsynsrapport er sendt*
- *Frist for å sende rapport er overholdt*
- *Ved evt. avvik er det mottatt tilbakemelding på utbedring*
- *Evt. videre oppfølgning på avvik (pålegg, mulkt osv.)*
- *Frister for VIB fastsatt i rutiner er overholdt i oppfølgningen av tilsyn.*
- *Vedtak om pålegg og mulkt er signert av brannsjefen.*
- *Utfylt risikoskjema (tilsyn i 2019)*

Se avsnitt 8.4.3 for å se hjemmelen til hvert av kontrollpunktene.

8.4.2 Utvelgelse av særskilte brannobjekter

Revisor har valgt ut 18 tilsyn av særskilte brannobjekt for etterlevelseskontroll. Fra lister over utførte tilsyn mottatt fra VIB har revisor valgt ut to tilsyn per kommune (dvs. kommunen objektet ligger) per tilsynsår i årene 2017, 2018 og 2019 (tom. juni). Igjen har revisor valgt ut objekter i hver kommunene som er klassifisert som a-, b- og c-objekter. Revisor har også valgt ut objekter som er offentlig og privat eide. På grunnlag av dette valgte revisor ut følgende objekter til kontroll:

Tabell 8.8: Utvalgte tilsyn for kontroll

Kommune	Tilsynsobjekt	År	Objekt kategori	Næring
Horten	Bromsveien 3 - Hybelbygg	2019	A	Overnattings- og serveringssteder
Horten	Rustadbrygga 1	2019	B	Offentlig administrasjon
Horten	Horten Medisinske senter	2018	A	Helse- og sosialtjenester
Horten	VBK Nordic	2018	B	Industri

Kommune	Tilsynsobjekt	År	Objekt kategori	Næring
Horten	Kihlegalleriet, Apenesgården	2017	C	Kulturell virksomhet, underholdning og fritidsaktiviteter
Horten	Lillås skole	2017	A	Undervisning
Re	Kabel Metall & Trafo Gjenvinning AS	2019	B	Industri
Re	Re-Torvet	2019	A	Varehandel unntatt med motorvogn
Re	Kjønnerød Gård	2014	A	Kulturell virksomhet, underholdning og fritidsaktiviteter
Re	Revetal Barnehage	2016	A	Undervisning
Re	Kirkevoll Skole (Befaring)	2017	A	Undervisning
Re	Våle Prestegård	2017	C	Annen tjeneste
Tønsberg	Vearhallen	2019	A	Kulturell virksomhet, underholdning og fritidsaktiviteter
Tønsberg	Findus	2019	B	Industri
Tønsberg	Maritim Hotell	2018	A	Overnattings- og serveringssteder
Tønsberg	Sykehuset i Vestfold	2018	A	Helse- og sosialtjenester
Tønsberg	Svend Foyns Arbeiderboliger	2017	C	Overnattings- og serveringssteder
Tønsberg	Aulerød barnehage	2017	A	Undervisning

Etter at objektene ble valgt ut har VIB opplyst om at tilsynet på Kjønneråd Gård og Revetal barnehage ble ut utført henholdsvis i 2014 og 2016. Revisor har valgt å se på disse objektene selv om de faller utenfor den tidsperioden som først ble satt. Videre har VIB opplyst at de var på befaring og ikke tilsyn på Kirkevoll Skole, denne går derfor ut.

8.4.3 Revisors kontrollpunkter og ønsket dokumentasjon

Revisor har valgt ut kontrollpunkter som hvert av tilsynene vurderes opp mot. Revisor har valgt ut kontrollpunktene på lovverk (forvaltningsloven og Brann- og eksplosjonsloven), veiledere fra DSB og VIB sine egne rutiner. Det første punktet om årsaken til at tilsyn blir utført ment til informasjon og ikke et vurderingspunkt. På grunnlag av dette har revisor valgt ut følgende kontrollpunkt:

Tabell 8.9: Kontrollpunkter og dokumentasjon av tilsyn

Kontrollpunkt	Lovhjemmel/DSB veileder	Rutine	Dokumentasjon
Årsak til at objekt ble vurdert (informasjonspunkt)			
Varsel om tilsyn sendt	DSB, Veiledning for myndighetsutøvelse av tilsyn utført av brann- og feiervesenet, kap. 5	Prosedyre for gjennomføring av tilsyn og kontroll	Forhåndsvarsel om tilsyn
Tilsynsrapport er sendt	Brann- og eksplosjonsvernloven § 36	Prosedyre for gjennomføring av tilsyn og kontroll	Tilsynsrapport
Frist for å sende rapport er overholdt		Prosedyre for gjennomføring av tilsyn og kontroll	Tilsynsrapport
Ved evt. avvik er det mottatt tilbakemelding på utbedring		Prosedyre for gjennomføring av tilsyn og kontroll	Tilbakemelding fra eier/bruker, purringer fra VIB
Evt. videre oppfølgning på avvik (pålegg, mulkt osv.)	BEL § 36 og 37	Prosedyre ved: pålegg, engangs- mulkt, tvangsmulkt, dagmulkt, umiddelbar bruksnektelse	Forhåndsvarsel, vedtaksbrev
Frister for VIB fastsatt i rutiner er overholdt i oppfølgningen av tilsyn.		Prosedyre for gjennomføring av tilsyn og kontroll	Purringer, forhåndsvarsel, vedtaksbrev
Vedtak om pålegg og mulkt er signert av brannsjefen.		Prosedyre ved: pålegg, engangs- mulkt, tvangsmulkt, dagmulkt.	Vedtaksbrev
Utfylt risikoskjema (tilsyn i 2019)		Intervall på tilsyn	Risikovurderings-skjema

Noen av kontrollpunktene knytter seg til prosessen rundt vedtak om pålegg, mulkt og bruksnektelse. Kun en av sakene som revisor har undersøk har VIB fattet slikt vedtak. Dette gjelder en sak i Tønsberg, derfor er det kun tabellen til Tønsberg som inneholder disse vurderingspunktene.

Revisor har også bedt om å få tilsendt evt. klagebehandling av vedtak om pålegg, mulkt og bruksnektelse. Revisor har ikke mottatt dokumentasjon som viser at denne typen vedtak har blitt påklagd i de utvalgte sakene.

Revisor har fått opplyst at rutinen med bruk av risikoskjema er ny for 2019 og har derfor kun vurdert dette opp mot tilsyn i 2019.

8.4.4 Revisors vurdering av tilsyn

Revisor har vurdert tilsynene listet opp i tabell 8.8 opp mot kontrollpunktene i tabell 8.9 sortert på hver kommune hvor objektet ligger. Revisor har delt vurderingen i tabeller for hver kommune.

Re kommune

Tabell 8.10: Vurdering av VIB sitt tilsyn av særskilt brannobjekt lokalisert i Re

Tilsyns-objekt / Kontroll-punkt	Kabel Metall & Trafo Gjen-vinning AS	Re-Torvet	Kjønnerød Gård	Revetal Barnehage	Våle Prestegård
Årsak til at tilsyn ble utført	Typen objekt har høy risiko	Tid siden forrige tilsyn	Ikke oppgitt	Ikke oppgitt	Tid siden forrige tilsyn
Varsel om tilsyn sendt	Nei	Ja	Ja	Ja	Ja
Tilsynsrapport er sendt	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Frist for å sende rapport er overholdt	Ja	Ja	Nei	Nei	Ja
Mottatt tilbake-melding på evt. avvik	Ja	Ja	Nei*	Ja	Ja
Utfylt risikoskjema (tilsyn i 2019)	Ja	Ja	Ikke aktuelt	Ikke aktuelt	Ikke aktuelt

Merknader: * Revisor ser at det er mottatt noe dokumentasjon per e-post, men VIB har ikke sendt brev om at tilfredsstillende tilbakemelding på avvik er mottatt. VIB har selv opplyst at tilbakemeldingen på tilsynsrapporten ikke har vært god nok.

Tønsberg kommune

Tabell 8.11: Vurdering av VIB sitt tilsyn av særskilt brannobjekt lokalisert i Tønsberg

Tilsyns-objekt / Kontroll-punkt	Vearhallen	Findus	Maritim Hotell	Sykehuset i Vestfold	Svend Foyns Arbeiderboliger	Aulerød barnehage
Årsak til at tilsyn ble utført	Tidligere befaring	Tid siden forrige tilsyn	Tidligere tilsyn, bekymrings melding	Meget kritisk samfunns-objekt, bekymrings melding.	Prosjekt/ satsning	Tid siden forrige tilsyn
Varsel om tilsyn sendt	Ja	Ja	Uanmeldt tilsyn, fulgt opp med ordinært tilsyn.	Uanmeldt tilsyn	Ja	Ja
Tilsynsrapport er sendt	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Frist for å sende rapport er overholdt	Ja	Nei	Ja	Nei	Nei	Ja
Mottatt tilbake-melding på evt. avvik	Ja	Ingen avvik	Ja	Ja	Ja	Ja
Evt. videre oppfølgning av avvik	Ikke aktuelt	Ikke aktuelt	Vedtak om pålegg*	Ikke aktuelt	Ikke aktuelt	Ikke aktuelt
VIB sine frister er overholdt i oppfølgningen av tilsyn	Ikke aktuelt	Ikke aktuelt	Nei**	Ikke aktuelt	Ikke aktuelt	Ikke aktuelt
Pålegg og mulkt er signert av brannsjefen	Ikke aktuelt	Ikke aktuelt	Ja***	Ikke aktuelt	Ikke aktuelt	Ikke aktuelt
Utfylt risikoskjema (tilsyn i 2019)	Ja	Ja	Ikke aktuelt	Ikke aktuelt	Ikke aktuelt	Ikke aktuelt

Horten kommune

Tabell 8.12: Vurdering av VIB sitt tilsyn av særskilt brannobjekt lokalisert i Horten

Tilsyns-objekt / Kontroll-punkt	Broms-veien 3 - Hybelbygg	Rustad-brygga 1	Horten Medisin-ske senter	VBK Nordic	Kihle-galleriet, Apenes-gården	Lillås skole
Årsak til at tilsyn ble utført	Tid siden forrige tilsyn	Tid siden forrige tilsyn	Prosjekt/ satsning	Del av sam-ordnings-gruppa*	Prosjekt/ satsning	Tid siden forrige tilsyn
Varsel om tilsyn sendt	Ja	Ja	Ja	Nei	Ja	Ja
Tilsynsrapport er sendt	Ja	Ja	Ja	Nei	Ja	Ja
Frist for å sende rapport er overholdt	Nei	Ja	Nei	Nei	Ja	Ja
Mottatt tilbake-melding på evt. avvik	Ingen avvik	Ja	Ingen avvik	Ja	Ja	Ingen avvik
Utfylt risikoskjema (tilsyn i 2019)	Ja	Ja	Ikke aktuelt	Ikke aktuelt	Ikke aktuelt	Ikke aktuelt

Merknad: * VIB har opplyst at denne gruppen ledes av arbeidstilsynet.

8.4.5 Revisors vurdering

Revisor ser positivt på at VIB har i alle saker hvor det er avdekket avvik, med ett unntak, fulgt opp saken slik at VIB har mottatt dokumentasjon på hvordan avviket skal lukkes.

Revisor ser også positivt på at VIB har fulgt opp sin nye rutine med å bruke risikokartleggingsskjema for tilsynene utført i 2019. Kartlegging av risikoen er med å bestemme hvor ofte det skal gjennomføres tilsyn i framtiden, noe som er i samsvar med forskrift om brannforebygging § 18.

Revisor vurderer at VIB ved flere tilsyn ikke følger opp sin egen rutine om at tilsynsrapporter skal være utsendt innen 14 dager etter tilsynet. Brannsjefen har opplyst at årsaken til dette er i mange tilfeller at nødvendig dokumentasjon ikke er mottatt fra tilsynsobjektet.

8.5 Revisors overordnede konklusjon for problemstilling 4

VIB har rutiner for identifikasjon av særskilte brannobjekt, men har begrenset dokumentasjon av etterlevelse av rutinene.

Revisors stikkprøvekontroll viser at tendensen er lik for kommunene (Re, Tønsberg og Horten) når det gjelder registreringsprosessen. Registeringene som ble kontrollert knyttet seg i stor grad til arbeidet VIB gjorde i 2017 for at alle objekter skulle få fornyede vedtak.

I kontrollen har revisor avdekket følgende avvik;

- Forhåndsvarsel er i all hovedsak ikke sendt ut, noe som er brudd med forvaltningslovens § 16 og VIBs prosedyre for registrering og avregistrering av særskilte brannobjekt. Som en følge av dette er det heller ikke mulig å for VIB å opplyse om 3- ukers frist for uttale, noe som er brudd med VIBs prosedyre for registrering og avregistrering av særskilte brannobjekt.
- Vedtakene er ikke begrunnet, jf. forvaltningslovens § 24.

Revisor mener det er positivt at VIB i 2017 fattet fornyede vedtak for alle særskilte objekt. Dette kan bidra til å sikre at kvaliteten på oversikten over særskilte brannobjekter. Revisor merker at de vedtakene revisor har undersøkt ikke er begrunnet utover hjemmel for vedtaket og at VIB ikke har oversendt dokumentasjon av objektene til noen av sakene. Revisor har forståelse for at det ved et fornyet vedtak for et særskilt brannobjekter som allerede er registret er et begrenset behov for dokumentasjon. Revisor vil allikevel fremheve at god dokumentasjon av objektet og begrunnelse for at et objekt registreres kan være viktige bidrag til risikobasert tilsynsarbeid.

Stikkprøvekontrollen viser at VIB i all hovedsak følger lovverk og egne rutiner/ prosedyrer som er undersøkt ved gjennomføring av tilsyn. Revisor vil fremheve det som positivt at VIB i hovedsak har fulgt opp tilsynssakene til det er framlagt tilfredsstillende dokumentasjon om hvordan avvik skal lukkes. Gjennomgangen viser imidlertid at VIB ikke har klart å følge opp egen rutine om at tilsynsrapporter skal være utsendt innen to uker etter tilsyn.

Revisor ser det som positivt at det ved alle tilsyn kontrollert i 2019 har VIB fulgt sin rutine om å bruke risikokartleggingsskjemaet. Bruken av dette kartleggingsverktøyet kan være et viktig bidrag i et risiko-basert tilsynsarbeid.

9. Problemstilling 5

Problemstilling 5: I hvilken grad etterlever VIB sine rutiner og sitt ansvar for risikoutsatte grupper?

9.1 Revisjonskriterier

Som det fremkommer tidligere i rapporten har VIB ikke utarbeidet rutiner for arbeidet med risikoutsatte grupper. For å få et bilde av hvordan VIB etterlever sitt ansvar på området har revisor tatt utgangspunkt i forskrift om brannforebygging §§ 14 til 16:

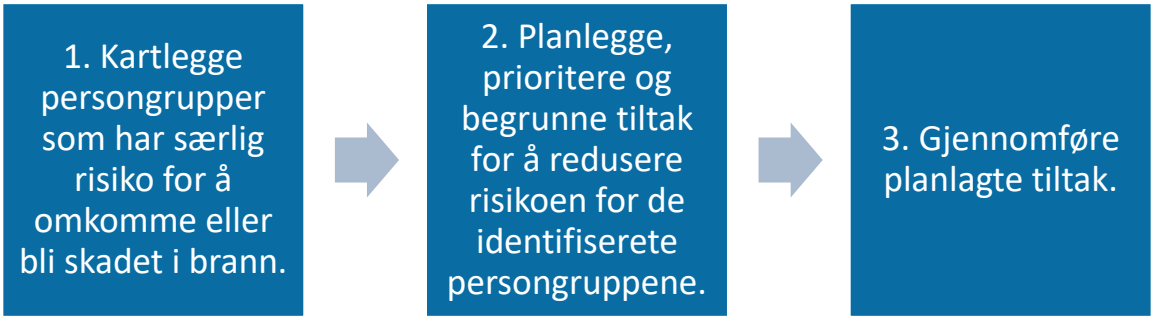

Revisor utarbeidet følgende revisjonskriterier:

Revisjonskriterium 5-1: *VIB må ha kartlagt persongrupper som har særlig risiko for å omkomme eller bli skadet i brann,* jamfør forskrift om brannforebygging § 14.

Revisjonskriterium 5-2: *VIB må prioritere og begrunne satsningen mot risikoutsatte grupper. Tiltak for å redusere risikoen skal planlegges, prioriteres og begrunnes,* jamfør forskrift om brannforebygging § 15.

Revisjonskriterium 5-3: *VIB må gjennomføre planlagte tiltak,* jamfør forskrift om brannforebygging § 16.

9.2 Kartlegging av persongrupper

Revisjonskriterium 5-1: *VIB må ha kartlagt persongrupper som har særlig risiko for å omkomme eller bli skadet i brann, jamfør forskrift om brannforebygging § 14.*

Forskrift om brannforebygging § 14 gir kommunen en plikt til å kartlegge sannsynlighet for brann og hvilke konsekvenser dette kan få. Paragrafen nevner spesielt at grupper som er i særlig risiko for å enten omkomme eller bli skadet i brann skal kartlegges.

VIB har kartlagt utsatte grupper i brannvernregionen. Kartleggingen er skrevet som en prosjektoppgave ved Høgskolen i Vestfold i 2017. Hovedmålet med prosjektet var å begrunne og prioritere satsningen mot utsatte grupper i VIBs ansvarsområde. I VIBs ansvarsområde har 31 personer omkommet i brann i årene 2000-2016. Kjennetegn ved de personer som omkommer i brann er:

- ***alder -*** *Gjennomsnittsalderen i 12 dødsbranner fra 2010-2016 er 67 år.*
- ***kjønn*** *- 2/3 av dem er menn.*

- ***boligtype*** *- 9 av 10 personer bor i sin private bolig.*
- ***boligsituasjon*** *- Over 80 % av personene bor alene.*
- ***kommunale tjenester –*** *Over 80 % mottar kommunale tjenester.*

9.2.1 Revisors vurderinger

VIB sin kartlegging av risikogrupper har etter revisors vurderinger tatt utgangspunkt i etablert kunnskap om risikogrupper, og er i henhold til forskrift om brannforebygging § 14. Etter hva revisor ser har ikke VIB revidert kartleggingen av risikogruppene. Gjeldende kartlegging dekker perioden 2000 til og med 2016. Brannsjefen har opplyst om at VIB vurderer at demografien ikke endrer seg mye fra år til år og at derfor ikke er prioritert ressurser for å revidere kartleggingen. Revisor vurderer imidlertid at VIB kan ta stilling til hvor ofte planen skal revideres/oppdateres, da dette er viktig for at VIB skal ha et oppdatert risikobilde på dette området.

9.3 Planlegging, prioritering og begrunnelse

Revisjonskriterium 5-2: *VIB må prioritere og begrunne satsningen mot risikoutsatte grupper. Tiltak for å redusere risikoen skal planlegges, prioriteres og begrunnes,* jamfør forskrift om brannforebygging § 15.

9.3.1 Prioritering av risikoutsatte persongrupper

Kartleggingsprosjektet i 2017 har begrunnet og prioritert satsningen mot utsatte grupper i VIBs ansvarsområde. I henhold til prosjektrapporten *Satsningen mot utsatte grupper i Trygg hjemme i VIB,* side 16-17, fremkommer konklusjoner og prioriteringer av satsningen mot utsatte grupper:

1. ***Eldre og pleietrengende;*** *Gruppen har en normal sannsynlighet for å starte en brann, de har generelt sett lengre forflytnings- og reaksjonstid, brannårsakene og kjennetegnene ved de som omkommer i brann inntreffer, de er representert i vår statistikk og konsekvensen av en brann er oftere en dødsbrann. Vi prioriterer denne gruppen.*

2. ***Nedsatt funksjonsevne****; Gruppen har en høyere sannsynlighet for å starte en brann, de har lang forflytnings- og reaksjonstid, brannårsakene og kjennetegnene ved de som omkommer inntreffer, de er representert i vår statistikk og konsekvensen av en brann er oftere en dødsbrann. Vi prioriterer denne gruppen.*

3. ***Barn og unge;*** *Denne gruppen er ikke definert som en utsatt gruppe, men vi har allikevel valgt å analysere risikoen hos denne målgruppen. Gruppen har en noe høyere sannsynlighet for å starte en brann, men de har normal forflytnings- og reaksjonstid, brannårsakene og kjennetegnene ved de som omkommer inntreffer ikke, de er ikke representert i vår statistikk og konsekvensen av en brann er sjelden en dødsbrann.*

   Vi mener allikevel at en begrenset satsing mot denne målgruppen er hensiktsmessig. Ved å tilføre barn og unge kunnskap, ferdigheter og holdninger om brannforebygging, «investerer» vi for fremtiden. Vi bidrar også til å holde vår gode dødsbrannstatistikk hos barn og unge ved like.

4. ***Asylsøkere/innvandrere;*** *Gruppen har en noe høyere sannsynlighet for å starte en brann, de har normal forflytnings- og reaksjonstid, brannårsakene og kjennetegnene ved de som omkommer inntreffer.*

   På samme måte som barn og unge mener vi at en begrenset satsing mot denne utsatte gruppen er hensiktsmessig. Gruppen er ikke representert i vår statistikk og konsekvensen av en brann er sjelden en dødsbrann. Sannsynligheten for at brann skal oppstå reduseres gjennom forebygging og informasjon.

Melding om brannvernet (MOB) har VIB rapportert på hvilke satsningsområder som har vært prioritert i det forebyggende arbeidet. Revisor presiserer at satsningsområdene gjelder for hele det forebyggende arbeidet og ikke kun risikoutsatte grupper. Revisor merker seg at risikoutsatte grupper i samsvar med kartleggingen har vært prioritert. Følgende har VIB oppgitt som sine viktigste satsningsområder i årene 2016-2018:

Tabell 9.1: MOB-rapportering, VIB sine viktigste satsningsområder i det forebyggende arbeidet

2016	2017	2018
Personer med fysisk funksjonsnedsettelse	Eldre hjemmeboende	Eldre hjemmeboende
Personer med kognitiv svikt	Personer med kognitiv svikt	Rusmisbrukere
Personer med psykisk funksjonsnedsettelse	Både tilsyn og andre tiltak iht. egen risikovurdering*	Personer med kognitiv svikt
Rusmisbrukere	Rusmisbrukere	Gjenvinningsanlegg
Kommunale boliger	Barnehagebarn	Kritisk infrastruktur
Tilsyn særskilte brannobjekt		
Orientering for eierkommunenes eiendomsforvaltere om ny forskrift		

Merknad:
* Klassifisert i MOB som: Brann-risiko tap av liv/helse, Både tilsyn og andre tiltak, Annet, beskriv, I henhold til egen risikovurdering.
Kilde: MOB-rapportering 2016-2018. Rapporteringen gjøres av VIB etter årets slutt.

9.3.2 Planlegge, prioritere og begrunne tiltak

VIB må planlegge, prioritere og begrunne brannforebyggende tiltak for de risikoutsatte gruppene, jf. forskrift om brannforebygging § 15.

Virksomhetsplanen til forebyggende avdeling for 2017 til 2020 viser de tiltak som avdelingen planlegger hvert år. Planen er organisert etter de tre seksjonene i forebyggende avdeling, og revisor fokuserer her den delen om omhandler Trygg Hjemme seksjonen, da det er denne som primært jobber mot risikoutsatte grupper.

Planen har tiltak for alle de fire persongruppene som er identifisert. I tillegg er andre prosjekter og tiltak som Trygg Hjemme arbeider med er listet opp. Tiltakene er fastsatt for hvert år, med flere tiltak som løper over hele perioden.

Det er fastsatt hvem som har ansvar for både tiltak mot persongruppene og andre tiltak og prosjekter. Det fremgår av planen hvor stor ressurs som skal brukes på gruppene barn og unge, og asylsøkere, innvandrere og arbeidsinnvandrere. Dette fremgår ikke eksplisitt for de to andre persongruppene og andre tiltak/prosjekter. Revisor kan ikke se at de forskjellige tiltakene i virksomhetsplanen er prioritert. Revisor er ikke kjent med at det er gjort en begrunnelse av hvilke tiltak som er prioritert i virksomhetsplanen. VIB har opplyst om at deres utvalg av tiltak bygger på egne erfaringer med arbeidet, NOU 2012:4 *Trygg hjemme* og DSB sin veileder *Samarbeid mellom kommunale tjenesteytere om brannsikkerhet for risikoutsatte grupper*.

Det fremgår av virksomhetsplanen at arbeidet mot de forskjellige persongruppene skal evalueres hvert år. VIB opplyser at evalueringen brukes til å fastsette mål for det neste året (enten videreføring av eksiterende mål eller nye). Revisor har imidlertid ikke fått fremlagt dokumentasjon av at disse evalueringene er gjennomført. Det er imidlertid gjennomført en vurdering av måloppnåelse for risikoutsatte grupper og brannløftet i årsrapporten for 2018 på VIB Intern (se avsnitt 9.4.1)

For 2019 er det også utarbeidet et årshjul som nærmere fastsetter tiltak som skal gjennomføres i hvert av kvartalene i 2019. For hver av aktivitetene er det fastsatt ansvarlig og eventuelt andre deltakere. I årshjulet fremgår det flere aktiviteter, prosjekter og kampanjer som retter seg mot de risikoutsatte gruppene.

VIB har også utviklet en egen plan for det forebyggende arbeidet i kommunale boliger. Tiltakene i planen er delt opp kortsiktige og langsiktige tiltak. Det er også listet opp spesifikke til tiltak for Horten, Holmestrand, og samlet for Tønsberg, Re og Færder. Revisor ser at planen gir en begrunnelse for hvorfor denne gruppen blir prioritert, men ser ikke en tydelig prioritering og begrunnelse for de utvalgte tiltakene.

9.3.3 Revisors vurdering

VIB har tydeliggjort hvilke risikoutsatte persongrupper som skal prioriteres i det forebyggende arbeidet. Videre har VIB planlagt tiltak for disse persongruppene. Dette er gjort i forebyggende avdeling sin virksomhetsstrategi, årshjul og egen tiltaksplan mot utsatte grupper i kommunale boliger.

Revisor er ikke kjent med at det er gjort et overordnet analyse hvor VIB tydeliggjør sine egne prioriteringer og begrunnelser for utvalgte tiltak. Revisor vurderer at dette ikke er i samsvar med kravet i forskrift om brannforebygging § 15.

9.4 Gjennomføring av tiltak

> ***Revisjonskriterium 5-3:*** *VIB må gjennomføre planlagte tiltak,* jamfør forskrift om brannforebygging § 16.

9.4.1 Gjennomførte tiltak i 2017 og 2018

Revisor ser imidlertid at det er gjennomført tiltak i forhold til alle de fire risikoutsatte gruppene både i 2018 og 2019. Tiltakene knytter seg ofte til informasjonstiltak direkte mot aktuelle grupper, offentlige etater, ideelle/frivillige og private aktører. Videre oppgis det at det har vært gjennomført flere kampanjer mot de risikoutsatte gruppene:

Kampanjer gjennomført i 2017:

- Aksjon boligbrann
- Forebyggende seilasen (i samarbeid med Redningsselskapet)
- Komfyrvaktkampanjen
- Åpen dag på Kopstad brannstasjon
- Kjøkkenpraten
- Bry deg før det brenner

Kampanjer gjennomført i 2018:

- Aksjon boligbrann
- Forebyggende seilasen (i samarbeid med Redningsselskapet)
- Komfyrvaktkampanjen
- Campingplass aksjonen
- Kjøkkenpraten
- Bry deg før det brenner

Revisor viser til vedlegg 5 og 6 for detaljert opplisting av forskjellige tiltak som forebyggende avdeling har gjennomført overfor de risikoutsatte gruppene.

Forbyggende avdeling rapporterer på de aktivitetene som avdelingen har gjennomført i en egen årsrapport som avdelingen utformer. Det er kun utarbeidet rapport for VIB i 2017 og 2018. I årsrapporten for 2018, som ligger på VIB Intern, er det gjort en vurdering av måloppnåelse i forhold til de risikoutsatte gruppene. Følgende manglende måloppnåelse beskrives i årsrapporten for 2018:

- Personer med nedsatt funksjonsevne, rus - og psykiatri: det er ikke blitt utformet en langsiktig plan for bruk av beredskapen mot denne gruppen.
- Barn og unge: Det er ikke utarbeidet en plan for å besøke eller motta 20 barnehager i året og plan for å delta/bidra i barnehagene som har sagt ja til Bjørnis. Det er heller ikke utformet en langsiktig plan for bruk av beredskapen i satsningen mot denne gruppen.
- Asylsøkere og innvandrere: samarbeidet med kommunen/NAV i Tønsberg og Horten om opplæring av denne gruppen er ikke formalisert.

9.4.2 Brannløftet

Ett av tiltakene som er omtalt særskilt i virksomhetsplanen er prosjektet brannløftet. Prosjektet retter seg mot to av de risikoutsatte gruppene som VIB har identifisert; eldre og pleietrengende, og personer med redusert funksjonsevne, rus og psykiatri. Prosjektet ble gjennomført i 2017 og 2018 som et samarbeid mellom VIB, Tønsberg og Nøtterøy/Færder kommuner. Prosjektets hovedmål var å:

> *«Etablere systematiske tiltak for å optimalisere brannsikkerheten hos hjemmeboende brukere i Hjemmetjenesten i Tønsberg kommune og hjemmeboende brukere innen psykisk helse og rus i Færder kommune.*
>
> *Tiltakene og samarbeidsformene skal kunne videreføres til andre virksomheter i de respektive kommuner og andre kommuner innen VIB sitt ansvarsområde.»*

Prosjektet baserte seg på en tidligere utarbeidet sjekkliste som skal identifisere risiko for brann hos hjemmeboende brukere helse- og omsorgstjenester. Denne sjekklista ble videreutviklet og utprøvd hos brukere i begge kommunene. Prosjektgruppa så også på hvilke rutiner som både kommunen og VIB måtte ha for å kunne ta i bruk en slik sjekkliste. Fra sluttrapporten fremgår det at prosjektgruppa mener det må fortsatt arbeides for å sikre implementeringen av systemet. Dette krever både at

kommunene innarbeider det i sine saksbehandlingssystem, at det settes av midler i kommunene til å gjennomføre tiltak hvor bruker ikke har dette selv og at både VIB og kommunene har rutiner for å sette inn tiltak hos de brukerne hvor kartleggingen har avdekket behov for dette.

I årsrapporten for 2018 er måloppnåelse for dette prosjektet også vurdert. Her opplyser VIB at det ikke er inngått samarbeidsavtale med Tønsberg og Færder innen helse- og omsorg.

9.4.3 Revisors vurdering

VIB har gjennomført flere tiltak mot alle de fire risikoutsatte gruppene. Flere av tiltakene planlagt i Virksomhetsplanen er generelle i sin utforming.[37] Dette gjør det vanskelig for revisor å gjøre en konkret vurdering av gjennomføringsgrad.

I forebyggende avdelings årsrapport for 2018, som ligger på VIB Intern, graden av gjennomførte tiltak vurdert for de risikoutsatte gruppene og Brannløftet. Revisor ser positivt på at VIB gjør disse vurderingene for 2018 og at slike vurderinger bør videreutvikles i rapporteringen.

9.5 Revisors overordnede konklusjon

VIB har gjennomført en rekke planlagte tiltak rettet mot risikoutsatte grupper. Tiltakene bygger på en kartlegging av de risikoutsatte gruppene, men revisor kan ikke se at igangsatte tiltak bygger på en overordnet vurdering og prioritering, jamfør forskrift om brannforebygging § 15.

[37] Et eksempler på dette er fra gruppa nedsatt funksjonsevne, rus- og psykiatri: «Samarbeide med interne og eksterne aktører i arbeidet med denne gruppen»

10. Revisors anbefalinger

Til kommunene:

- Kommunene bør vurdere å utdype formål og strategi for deres eierskap i VIB, jamfør KS 'Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll'.
- Kommunene bør, i samarbeid med VIB, sørge for at viktige prinsipielle spørsmål blir behandlet politisk, jamfør kommunenes eierskapsmeldinger.

Til selskapet:

- VIB bør sikre tilstrekkelige årsverk til forebyggende arbeid, jamfør dimensjoneringsforskriften § 3-2.
- VIB bør sikre at forvaltningslovens regler for forhåndsvarsel og begrunnelse av enkeltvedtak, blir fulgt opp i forbindelse med registrering av særskilte brannobjekt.
- VIB bør tilstrebe at tilsynsrapporter blir utsendt innen 2 uker etter tilsyn, jamfør Prosedyre for gjennomføring av tilsyn og kontroll.
- VIB bør sikre etablering og dokumentasjon av et tilfredsstillende system for kartlegging og planlegging av det forebyggende arbeidet, jamfør kapittel 4 i forskrift om brannforebygging.
- VIB bør videreføre samarbeidet med eierkommune med å utarbeide rutiner for kartlegging, planlegging, opplæring og tiltak i forhold til de risikoutsatte gruppene, jamfør kapittel 4 i forskrift om brannforebygging.

Horten, 31.10.19

Linn Therese Bekken
Oppdragsansvarlig revisor

Bente Hegg Ljøsterød
Oppdragsansvarlig revisor

Elisabeth Nilsen
Forvaltningsrevisor

Trygve Børsting
Forvaltningsrevisor

11. Uttale fra kommunene og selskapet

11.1 Høringsuttalelse fra kommunene

Horten kommune

Horten kommune har avgitt følgende høringsuttalelse den 24.10.19:

> ***Vestfold Interkommunale Brannvesen IKS 2019 - selskapskontroll - rapport til høring***
>
> *Horten kommune viser til oversendt rapport. Vi har gjennomgått rapporten.*
>
> *Vi har ingen merknader utover at Horten kommune tar rapporten til orientering. Når det gjelder innspill i forhold til Horten kommune så vil disse bli tatt inn i gjeldende system for selskapskontroll.*
>
> *Med hilsen*
>
> *Geir Kjellsen*
> *kommunalteknisk sjef*

Re kommune

Re kommune har avgitt følgende høringsuttalelse mottatt den 29.10.19:

Uttalelse fra Re kommune v/rådmannen:

Revisjonen har gjennomført et godt og grundig arbeid med selskapskontroll av VIB. Rapporten viser at VIB er i omstilling og at det er gjort en stort arbeide i den senere tid for å endre arbeidsmåter for enda bedre å etterleve kravene til brannvesenet.

Revisjonen har to anbefalinger til kommunene som eiere av VIB:

Til kommunene:

- *Kommunene bør vurdere å utdype formål og strategi for deres eierskap i VIB, jamfør KS Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll.*

- *Kommunene bør, i samarbeid med VIB, sørge for at viktige prinsipielle spørsmål blir behandlet politisk, jamfør kommunenes eierskapsmeldinger.*

Kommunestyret har det overordnede ansvaret også om brannvesenet er organisert som et IKS. I og med at VIB er organisert som et IKS burde kommunestyrets myndighet delegeres direkte til selskapet, ikke via rådmannen slik det er i dag. Dette foreslås endret i den selskapsavtalen som nå er foreslått. Dette er i tråd med veildeningen fra DSB og er positivt. Det klargjør bedre styringslinjene mellom kommunene og selskapet.

Det er viktig at det utarbeides felles rutiner for hva VIB skal rapportere tilbake til den enkelte eierkommune. Dette bør inngå/nedfelles i selskapsavtalen eller som et vedlegg til denne. Det bør for eksempel rapporteres om gjennomførte tilsyn og status når det gjelder særskilte brannobjekter. Dette har vært et aktuelt tema i Re kommune etter brannen på Revac i 2018.

Re kommune blir fra 01.01.2020 en del av nye Tønsberg og utøvelse av eierstyring vil være i tråd med eiermeldingen som ble vedtatt av fellesnemnda i mai i år.

En av utfordringene i å få behandlet konkrete saker er tidsaspektet. Dvs. tiden fra innkallingen til representantskapsmøter blir sendt ut, og tidsfristene for når sakene til politiske utvalg skal sendes ut. Ambisjonene i eiermeldingene har vært høye og betinger antagelig en hyppigere møtefrekvens enn hva Re kommune har praktisert. Et grep som burde vært gjort i Re er at innkallinger til representantskapsmøter automatisk burde vært lagt som referatsaker til formannskap/ kommunestyre. Ordfører og til en viss grad rådmannen har i stedet informert/orientert om aktuelle saker under posten ordfører/rådmann informerer.

Når det gjelder prinsipielle saker har det for Re kommune sin del vært evalueringsrapporter etter de to brannene på Revac i 2014 og 2018 som har vært behandlet i kommunestyret. Med unntak av årsbudsjettet er jeg usikker på om det har vært prinsipielle saker som har vært aktuelle for særskilt behandling..

VIB har for øvrig antagelig vært det interkommunale selskapet som i størst grad har arrangert møter med rådmennene i eierekommunene, 1-2 g pr. år hvor bl.a. budsjettarbeidet har vært drøftet.

Forvaltningsrevisjonsrapporten gir et godt grunnlag for å forbedre eierstyringen og samspillet mellom kommunene og VIB i framtida.

Revetal, den 23. oktober 2019.

Trond Wifstad (s)
rådmann

Tønsberg kommune

Tønsberg har avgitt følgende høringsuttalelse den 30.10.19:

Høringssvar fra rådmannen i Tønsberg kommune:

Tønsberg kommune støtter anbefalingene gitt en grundig og god selskapskontroll.
Det er to anbefalinger rettet mot kommunene:
-Kommunene bør vurdere å utdype formål og strategi for deres eierskap i VIB, jamfør KS Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll.
-Kommunene bør, i samarbeid med VIB, sørge for at viktige prinsipielle spørsmål blir behandlet politisk, jamfør kommunenes eierskapsmeldinger.

Iht eierskapsmeldingen til kommunen skal det utarbeides en strategi for eierskap hvor kommunen har eierinteresser. Rådmannen er enig at denne kan gjøres mer presis og konkret, og det kan knyttes målsettinger til strategien. VIB bør utarbeide strategiplan som skal behandles i kommunestyrene. VIB har gode rutiner for å holde eiermøter, både med rådmenn og ordførere. Anbefalinger fra disse møtene fremmes i representantskapet. Det er sjeldent at problemstillingene og anbefalingene fremmes for kommunestyret før behandling i representantskapet. Generelt er tiden mellom sakspapirer sendes ut og representantskapsmøte for kort til at det er mulig med kommunestyrebehandling. Dette kan løses ved at det etter eiermøter utarbeides politiske saker, hvor diskuterte problemstillinger presenteres, og det gis innstilling til kommunestyret.

En svakhet med dagens organisering, er at kommunestyret delegerer myndighet til brannsjef via rådmannen. Dette endres i den nye selskapsavtalen som er foreslått, hvor kommunestyret delegerer direkte til brannsjef.

Tønsberg kommune støtter spesielt forslaget å sikre tilstrekkelig ressurser til det forebyggende arbeid. Det gjøres mye godt forebyggende arbeid i VIB, men kommunene bør i større grad etterspørre ressursinnsatsen og prioriteringen av det forebyggende arbeidet. Dette kan inngå strategidokumenter som behandles i kommunestyrene.

Mvh
Geir Viksand

11.2 Uttale fra Vestfold Interkommunale brannvesen IKS

Vestfold Interkommunale Brannvesen IKS har avgitt følgende høringssvar den 30.10.19:

Vestfold Interkommunale Brannvesen IKS

Saksbehandler: Per Olav Pettersen
Direkte tlf: 98 26 30 05
Vår ref.: 19/275
Deres ref.:

Vår dato: 30.10.2019

Vestfold Kommunerevisjon

Høringssvar til rapport etter selskapskontroll i Vestfold Interkommunale Brannvesen IKS

—

Innledning:
Det vises til mottatt foreløpig rapport om selskapskontroll i Vestfold Interkommunale Brannvesen IKS. Det vises også til eget møte med revisjonen og kommunene vedrørende utkast til rapporten den 11. oktober 2019.
Det konstateres at rapporten sier at VIB i all hovedsak følger lovverket og egne rutiner/prosedyrer i det som er undersøkt av revisjonen.

Generelt om rapporten:
VIB har siden ny forskrift om brannforebygging kom i 2016 vært i en omstillingsprosess hvor organisasjonen skal implementere en risikobasert arbeidsmetode i det forebyggende arbeidet. Det innebærer utarbeidelse av nye prosedyrer, rutiner og arbeidsmetoder.
Det ligger i kompleksiteten til det brannforebyggende arbeidet at denne jobben kontinuerlig må utvikles og endres. Revisor kommer med verdifulle anbefalinger til videre arbeid, men peker også på mye av det positive som allerede er gjort:

Punktene under er sitert fra revisors rapport:
«… Revisor ser positivt på at det er et pågående arbeid i VIB for å etterleve forskriften. …»

«Revisor har gjennomført stikkprøver av registreringen av særskilte brannobjekt. Stikkprøvene viser at det er gjort et betydelig arbeid i 2017 for å sikre at alle særskilte brannobjekt har vedtak. Revisor ser positivt på at dette arbeidet er utført. …»

«Stikkprøvekontrollen av tilsyn med særskilte brannobjekt viser at VIB i all hovedsak følger lovverk og egne rutiner/ prosedyrer. Revisor vil framheve det som positivt at VIB i hovedsak fulgt opp tilsynssakene fram til tilfredsstillende dokumentasjon om hvordan avvik skal lukkes er framlagt. Revisor ser det også som positivt at det ved alle tilsyn kontrollert i 2019 er brukt VIB sitt risikokartleggingsskjema. …»

«Forskriften fra 2016 har endret måten som brannvesenet skal jobbe forebyggende. Revisor finner at VIB har utført et arbeid for å imøtekomme denne nye forskriftens krav. Dette vises blant annet i at det gjort kartlegginger av risikoutsatte grupper i VIB. …»

«VIB har rutiner for å identifisere særskilte brannobjekt, jf. brann- og eksplosjonsvernloven § 13. …»

Postadresse:
Ollebukta 6, 3126 Tønsberg
Tlf 33 00 36 00
E-post: post@vibr.no
Org.nr.: 982 847 796
Bankkonto: 2470.25.42215

Fakturaadresse:
c/o Fakturamottak
Postboks 4228
8608 Mo i Rana
E-post: 4228@invoicecenter.net

Tønsberg brannstasjon Ollebukta 6, Tønsberg
Nøtterøy brannstasjon Kirkeveien 222, Borgheim
Kopstad brannstasjon Nykirke

«VIB har rutiner som er overenstemmelse med sentrale bestemmelser i forvaltningsloven om enkeltvedtak og hvordan objekter skal registreres i KOMTEK. …»

«Revisor vurder at VIB har rutiner for å vurdere hvor ofte det skal gå tilsyn og at dette baseres på en risikovurdering. Revisor merker seg også vurderingsskjemaet også tar hensyn til andre tiltak som kan settes inn.»

«Revisor vurder at VIB har rutiner for hvordan branntilsyn skal utføres, skriving av tilsynsrapport og oppfølgning av tilsyn. Rutinene gir instrukser både på hvordan prosesser skal gjennomføres, ansvarslinjer og tidsfrister. Rutine viser til både hjemler i brann- og eksplosjonsvernloven og relevante referanser til forvaltningsloven. Det er også rutiner for hvordan tilsyn dokumenteres i KOMTEK.»

«Revisor ser positivt på at VIB har i alle saker hvor det er avdekket avvik, med ett unntak, fulgt opp saken slik at VIB har mottatt dokumentasjon på hvordan avviket skal lukkes.»

«Revisor ser også positivt på at VIB har fulgt opp sin nye rutine med å bruke risikokartleggingsskjema for tilsynene utført i 2019. Kartlegging av risikoen er med å bestemme hvor ofte det skal gås tilsyn i framtiden, noe som er i samsvar med forskrift om brannforebygging § 18.»

«Stikkprøvekontrollen viser at VIB i all hovedsak følger lovverk og egne rutiner/ prosedyrer som er undersøkt ved gjennomføring av tilsyn. Revisor vil framheve det som positivt at VIB har i hovedsak fulgt opp tilsynssakene til tilfredsstillende dokumentasjon om hvordan avvik skal lukkes er framlagt. …»

«VIB har tydeliggjort hvilke risikoutsatte persongrupper som skal prioriteres i det forebyggende arbeidet. Videre har VIB planlagt tiltak for disse persongruppene. Dette er gjort i forebyggende avdeling sin virksomhetsstrategi, årshjul og egen tiltaksplan mot utsatte grupper i kommunale boliger.»

«VIB har gjennomført en rekke planlagte tiltak rettet mot risikoutsatte grupper. Tiltakene bygger på en kartlegging av de risikoutsatte gruppene, …»

Revisors anbefalinger
Revisor kommer med anbefalinger til både kommunene og til VIB.
Til selskapet (VIB):

- VIB bør sikre tilstrekkelige årsverk til forebyggende arbeid, jamfør dimensjoneringsforskriften § 3-2.
- VIB bør sikre at forvaltningslovens regler for forhåndsvarsel og begrunnelse av enkeltvedtak, blir fulgt opp i forbindelse med registrering av særskilte brannobjekt.
- VIB bør tilstrebe at tilsynsrapporter blir utsendt innen 2 uker etter tilsyn, jamfør Prosedyre for gjennomføring av tilsyn og kontroll.

- VIB bør sikre etablering og dokumentasjon av et tilfredsstillende system for kartlegging og planlegging av det forebyggende arbeidet, jamfør kapittel 4 i forskrift om brannforebygging.
- VIB bør videreføre samarbeidet med eierkommune med å utarbeide rutiner for kartlegging, planlegging, opplæring og tiltak i forhold til de risikoutsatte gruppene, jamfør kapittel 4 i forskrift om brannforebygging.

VIBs kommentarer til revisors anbefalinger

1. VIB bør sikre tilstrekkelige årsverk til forebyggende arbeid, jamfør dimensjoneringsforskriften § 3-2.

Revisjonen viser til at dimensjoneringsforskriftens krav til bemanning ikke er fulgt opp og konkluderer med at VIB har ligget noe under minimumskravet i perioden 2016-2019.
Vi ansetter normalt i hele stillinger/årsverk. Tiendels årsverk eller årsverk pr 1000 innbygger dekkes av beredskapens og feiervesenets forebyggende arbeid hvor bl.a. følgende inngår; informasjon og veiledning om brannsikkerhet til huseier og beboere ved feiing og tilsyn med ildsteder, veiledning om riktig fyring, «åpen dag», barnehagebesøk, befaringer og tilbakemeldingen fra disse om bekymringsverdige forhold, utarbeidelse og vedlikehold av objektplaner samt brannverninformasjon til publikum ved hendelser, arrangementer, befaringer osv. Dette vil bli tydelig dokumentert i vårt internkontrollsystem VIBIntern.

2. VIB bør sikre at forvaltningslovens regler for forhåndsvarsel og begrunnelse av enkeltvedtak, blir fulgt opp i forbindelse med registrering av særskilte brannobjekt.

Forhåndsvarsel:
VIB følger DSB sin veiledning for myndighetsutøvelse og sender alltid ut forhåndsvarsel i henhold til forvaltningsloven når nye særskilte brannobjekter registreres. Det revisjonen henviser til skjedde i 2017, hvor det ble sendt ut fornyelse av vedtak som allerede var registrert, men hvor VIB ikke hadde dokumentasjon i arkivet. Revisjonen sier at dette i seg selv var positivt, men at det også her bør sendes ut forhåndsvarsel. VIB tar det til etterretning og vil sende ut forhåndsvarsel også ved fornyelse av vedtak heretter.

Begrunnelse av vedtak:
Vi ser at begrunnelsen for vedtak kan forbedres når vi registrerer objekter som særskilt brannobjekt. Dette vil vi arbeide med slik at begrunnelsen blir tydeligere og også enklere å forstå for mottaker.

3. VIB bør tilstrebe at tilsynsrapporter blir utsendt innen 2 uker etter tilsyn, jamfør Prosedyre for gjennomføring av tilsyn og kontroll.

Formålet med prosedyren er å sikre at vi sender ut tilsynsrapporten innen rimelig tid uten unødig opphold. Et tilsyn er ikke gjennomført før VIB har fått tilsendt all nødvendig dokumentasjon for å kunne skrive tilsynsrapporten. Det betyr at VIB er avhengig av at den som har fått tilsynet sender nødvendig dokumentasjon til VIB som avtalt innen tidsfrist, slik at tilsynsrapporten kan ferdigstilles. Vi erfarer at dette kan ta tid. Vi vil gjennomgå prosedyren og tydeliggjøre den bedre.

4. VIB bør sikre etablering og dokumentasjon av et tilfredsstillende system for kartlegging og planlegging av det forebyggende arbeidet, jamfør kapittel 4 i forskrift om brannforebygging.

VIB har kartlagt de områdene det jobbes brannforebyggende med. Vi har et planverk i form av virksomhetsplan og årshjul for å konkretisere og planlegge vår brannforebyggende innsats. Det mangler fremdeles noe på å dokumentere dette i et tilfredsstillende system for kartlegging og planlegging av det forebyggende arbeidet, jamfør kapittel 4 i forskrift om brannforebygging. Denne dokumentasjonen skal vi fullføre og få på plass.

5. VIB bør videreføre samarbeidet med eierkommune med å utarbeide rutiner for kartlegging, planlegging, opplæring og tiltak i forhold til de risikoutsatte gruppene, jamfør kapittel 4 i forskrift om brannforebygging.

Dette er et arbeid vi gjør hver dag sammen med eierkommunene. Men det er et komplekst og krevende arbeid hvor vi er helt avhengig av å få til en god fremdrift sammen med kommunene, særlig i helse- og omsorgssektoren. Vi er på god vei og har god forankring for jobben som skal gjøres både administrativt og politisk, men vi erfarer at dette tar tid. VIB vil være en aktiv og kompetent pådriver i dette arbeidet.

Avslutning

Selskapskontrollen har vært en nyttig og lærerik prosess for oss i brannvesenet. Mange har vært involvert, blitt intervjuet og hjulpet til med å svare ut spørsmål. De tillitsvalgte har hatt et eget møte med revisorene hvor de er gitt anledning til å komme med innspill uten noen andre tilstede.
Rapporten viser at vårt forebyggende arbeid i all hovedsak er innenfor lovverket uten store mangler. Samtidig lister revisorene opp flere anbefalinger både til eierkommunene og til VIB. VIB vil både for oss selv og sammen med eierkommunene følge opp de anbefalingene som revisjonen kommer med.

Med vennlig hilsen

Per Olav Pettersen
Brannsjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

12. Litteraturliste

12.1 Interne kilder

12.1.1 Horten kommune

Eiermelding, Horten kommune, kommunestyresak 117/17, vedtatt 31.10.17, med vedlegg *Eierskapsmelding; Horten kommune*

Rutine for saksbehandling av sakspapirer til generalforsamlinger og representantskapsmøter, datert 23.01.19

Vestfold Interkommunale Brannvesen – endring av selskapsavtale, kommunestyresak 008/18, vedtatt 13.02.19

12.1.2 Nye Tønsberg kommune

Eierskapsmelding fra 01.01.20, fellesnemndsak 037/19, vedtatt 23.05.19, med vedlegg *Eierskapsmelding for nye Tønsberg kommune* og *Selskaper*

12.1.3 Re kommune

Delegasjonsreglement, vedtatt 17.06.15/13.02.18

Eiermelding for Re kommune 2012, kommunestyresak 007/12, vedtatt 07.02.12, med vedlegg *Eiermelding for Re kommune*

Eierskapsmelding for Re kommune, formannskapssak 010/17, behandlet 30.03.17, sak utsettes, med vedlegg *Eierskapsmelding Re kommune*

Vestfold interkommunale brannvesen IKS – endring i selskapsavtalen, kommunestyresak 009/18, vedtatt 01.02.18

12.1.4 Tønsberg kommune

Eierskapsmelding 2016, bystyresak 061/16, behandlet 25.05.16, med vedlegg *Eiermelding for Tønsberg kommune*

Reglementer for de politiske styringsorganene; 2016-2019, vedtatt 09.12.15

Vestfold Interkommunale Brannvesen IKS – endring i selskapsavtalen, bystyresak 166/17, vedtatt 13.12.17.

12.1.5 Vestfold Interkommunale Brannvesen IKS

Diverse rutiner og dokumenter fra VIB intern, inkludert:

- Ansvarsfordeling Teknisk 2017-19, dato publisert 26.06.19
- Ansvarsfordeling Trygg Hjemme 2017-19, dato publisert 12.04.19
- Brannvesenets forebyggende plikter, sist oppdatert 26.06.19
- Dokumenthåndtering, sist oppdatert 30.05.16
- Intervall på tilsyn, sist oppdatert 10.05.19
- Matrikkeloppdatering, sist oppdatert 26.06.19
- Medvirkningsarenaer i VIB, sist oppdatert 02.06.17
- Om særskilte brannobjekt, sist oppdatert 04.06.19.
- Om innmeldinger av feil, mangler og bekymringer, sist oppdatert 06.10.19
- Plan for 2019, sist oppdatert 17.06.19
- Prosedyre for gjennomføring av tilsyn og kontroll, sist oppdatert: 30.03.19
- Prosedyre for registering og avregistrering av særskilte brannobjekter, sist oppdatert 30.03.19
- Prosedyre ved engangsmulkt, sist oppdatert 30.03.19

- Prosedyre ved (løpende) tvangsmulkt, dagmulkt, sist oppdatert 30.03.19
- Prosedyre ved pålegg, sist oppdatert 30.03.19
- Prosedyre ved umiddelbar bruksnektelse, sist oppdatert 30.03.19
- Prosjektplan – iversettingsprosjekt (Trygg hjemme – brannløftet), datert 25.08.17
- Registering/ avregistrering av § 13, sist oppdatert 08.10.19
- Retningslinjer for gjennomføring av tilsyn, sist oppdatert 30.03.19
- Rutine for oppdatering av matrikkelinformasjon
- Rutiner KOMTEK (flere rutiner)
- Skjema til risikokartlegging av § 13 objekt
- Tilsyn 2019 VIB intern V5.2
- Veileder – Skjema til risikokartlegging av § 13, sist oppdatert 18.01.19
- WebSak – rutiner
- Årshjul forebyggende avdeling (eks. feierseksjonen), sist oppdatert 26.03.19

Melding om brannvernet (MOB): Revisor har mottatt PDF-versjon av MOB for 2016-2018 fra VIB og Excel-versjon av MOB for VIB fra DSB for årene 2015-2018.

Møtereferat, Eiermøte, møtedato 30.05.18

Møtereferat, *Referat fra eiermøtet med rådmennene,* møtedato 30.08.18

Prosjektoppgave; Satsingen mot utsatte grupper i Trygg hjemme i VIB

Selskapsavtale for Vestfold Interkommunale brannvesen IKS etter lov om interkommunale selskaper, datert, 17.10.17

Utkast til strategi for brannvesenet, datert 17.04.18

Virksomhetsplan Forebyggende avdeling V2.0

Årsberetning 2016; Vestfold Interkommunale Brannvesen IKS, datert 09.03.17

Årsberetning 2017; Vestfold Interkommunale Brannvesen IKS, datert 19.02.18

Årsmelding 2016, datert 19.04.17

Årsrapport 2017, Forebyggende avdeling, Vestfold Interkommunale Brannvesen

Årsrapport 2018, Forebyggende avdeling, Vestfold Interkommunale Brannvesen

12.2 Eksterne kilder

12.2.1 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

Veiledning for myndighetsutøvelse av tilsyn utført av brann- og feiervesenet (Veileder for myndighetsutøvelse), https://www.dsb.no/lover/brannvern-brannvesen-nodnett/veiledning-til-forskrift/veiledning-for-myndighetsutovelse-av-tilsyn-utfort-av-brann--og-feiervesenet/

Veiledning til forskrift om brannforebygging, https://www.dsb.no/lover/brannvern-brannvesen-nodnett/veiledning-til-forskrift/veiledning-til-forskrift-om-brannforebygging/

Veiledning til forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen (Veiledning til dimensjoneringsforskriften), https://www.dsb.no/lover/brannvern-brannvesen-nodnett/veiledning-til-forskrift/veiledning-til-forskrift-om-organisering-og-dimensjonering-av-brannvesen/

Temaveiledning til kapittel 4 i forskrift om brannforebygging, https://www.dsb.no/lover/brannvern-brannvesen-nodnett/veiledning-til-forskrift/temaveileder-til-kapittel-4-i-forskrift-om-brannforebygging/

Tilsynsrapporter fra DSB:

- Stjørdal Brann- og redningstjeneste (2015)
- Brann- og redningsvesenet for Kongsberg, Hof og Lardal (2015)
- Ringerike brann- og redningstjeneste (2015)
- Brann- og redningsvesenet i Flesberg kommune (2016)

Utkast til høringsnotat (til forskrift om organisering, bemanning og utrustning av brann- og redningsvesen og nødmeldesentralene (brann- og redningsforskriften))

12.2.2 Andre eksterne kilder

Brannvesenet Sør IKS, *Selskapsavtale for Brannvesenet Sør IKS etter lov om interkommunaleselskaper, datert 11.05.12*

Færder kommune, *Vestfold Interkommunale Brannvesen – Revisjon selskapsavtale*, kommunestyresak 021/18, vedtatt 21.01.18

Holmestrand kommune, Vestfold Interkommunale Brannvesen IKS – endring i selskapsavtalen, kommunestyresak 076/18, vedtatt 13.06.18

Kommunal og moderniseringsdepartementet, *Prop. 46 L (2017-2018), Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)*

KS, *Anbefalinger om eierstyring*, *selskapsledelse og kontroll,* https://www.ks.no/contentassets/fb95418a8bab40d69235844e212abb6f/ks-anbefalinger-eierstyring_digital.pdf

NOU 2012:4, *Trygg Hjemme; Brannsikkerhet for utsatte grupper*, avgitt 30.01.12.

Setesdal brannvesen IKS, *Selskapsavtale – Setesdal brannvesen IKS*, datert 22.03.18

SSB, Statistikkbanken, *Befolkning og kvartalsvise endringar, etter region, statstikkvariabel og kvartal*, hentet ut 06.08.19.

Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS, *Selskapsavtale Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS*, udatert

12.3 Lovverk

Brann- og eksplosjonsvernloven, Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver, LOV-2002-06-14-20

Dimensjoneringsforskriften, Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesenet, FOR-2002-06-26-729

Forskrift om brannforebygging, FOR-2015-12-17-1710

IKS-loven, Lov om interkommunale selskaper, LOV-1999-01-29-6

(Gammel) kommunelov, Lov om kommuner og fylkeskommuner, LOV-1992-09-25-107

(Ny) kommunelov, Lov om kommuner og fylkeskommuner, LOV-2019-06-21-55

Sivilbeskyttelsesloven, Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret, LOV-2010-06-25-45.

13. Vedlegg

Vedleggene er organisert per kommune, samt VIB og DSB. Følgende vedlegg er gjengitt:

13.1 Vedlegg – Horten Kommune

- Vedlegg 1: Utdrag fra eierskapsmelding

13.2 Vedlegg – Nye Tønsberg komme

- Vedlegg 2: Utdrag fra eierskapsmelding

13.3 Vedlegg – Re kommune

- Vedlegg 3: Eiermelding – Vedtak i kommunestyret

13.4 Vedlegg – Tønsberg kommune

- Vedlegg 4: Eiermelding – bystyresak 061/16

13.5 Vedlegg – VIB

- Vedlegg 5: Aktiviteter i Trygg Hjemme seksjonen i 2017
- Vedlegg 6: Aktiviteter i Trygg Hjemme seksjonen i 2018
- Vedlegg 7: Selskapsavtale

13.6 Vedlegg – DSB

- Vedlegg 8: Veileder til dimensjoneringsforskriften, § 2-2 Delegering

13.1 Vedlegg – Horten kommune

Vedlegg 1: Utdrag fra eierskapsmelding

Utdrag fra «Eierskapsmelding; Horten kommune» s. 43:

Administrasjonssjefen

Administrasjonssjefen har som øverste leder for den samlede kommunale administrasjon, ansvar for å holde seg orientert om all virksomhet som blir drevet på vegne av kommunen, også den som foregår i kommunens aksjeselskaper og foretak. Administrasjonssjefen har dermed ansvar for den administrative kontakten med ledelsen i selskapene. Administrasjonssjefen skal sørge for at selskapene rapporterer slik det blir forutsatt og legger fram saker for kommunestyret. Administrasjonssjefen har ansvar for å kommunisere politiske vedtak til selskapene. Administrasjonssjefen skal på grunnlag av politiske vedtak ha løpende dialog med foretakenes og selskapenes styrer og ledelse om styring, utvikling og rapportering fra selskapene. Administrasjonssjefen bistår kommunens representanter i representantskap, bedriftsforsamlinger og generalforsamlinger med å avklare kommunens vedtatte eierstrategier og politisk vedtatte standpunkter og krav. I den grad det er ønskelig kan administrasjonssjefen også yte styremedlemmer i selskap og stiftelser den samme service.

Kommunestyret

Kommunestyret fatter, som kommunens øverste organ, vedtak om etablering og avvikling av kommunale foretak, avgjør saker om deltakelse i interkommunale selskap, og er beslutningsorgan for saker om kjøp og salg av aksjer i aksjeselskap. Kommunestyret skal vedta kommunens generelle eierstrategi. Kommunestyret har valgt å selv oppnevne medlemmer til noen styrer. Kommunestyret behandler foretakenes årsbudsjett og årsrapport/-regnskap. De kommunale foretakenes budsjett skal innarbeides i økonomi – og handlingsplan, og årsregnskap og årsrapport inngår i kommunens årsberetning.

13.2 Vedlegg – Nye Tønsberg kommune

Vedlegg 2: Utdrag fra eierskapsmelding

Utdrag fra «Eierskapsmelding for nye Tønsberg kommune» side 9-10:

8.3 Roller

Tønsberg kommune gjennomfører eierstyringen med følgende rollefordeling:

Kommunestyret:

- Vedtar en gang i valgperioden kommunens eierpolitikk
- Behandler årlig sak om eierskap og vertskommunesamarbeid.
- Vedtar kommunens eierstrategier for selskap og foretak
- Vedtar kommunens økonomiplan og tilhørende rapporter
- Vedtar rapporter for kontrollutvalget etter gjennomført selskapskontroll
- Vedtar endring i eierskap, jfr. økonomiske transaksjoner ifm. endringer i eierbrøk

Formannskapet:

- Innstiller til kommunestyret i saker som omhandler kommunens eierskap, jfr. Kommunestyrets roller nevnt ovenfor.
- Behandler eierskapssaker uten prinsipiell betydning, og gir kommunens representant (ofte ordfører) mandat før behandling i selskapenes representantskaps- og generalforsamlingsmøter.
- Minimum en gang hver valgperiode gjennomføre eiermøte med hvert AS og IKS. Møter med ledelsen i selskap/foretak gir formannskapet grunnlag for å sjekke og kontrollere at disse driver sin virksomhet på en måte som understøtter selskapets/foretakets formål og kommunens mål med eierskapet. Formannskapet gir i møter signaler til selskapsledelsen om hva kommune som eier er opptatt av.
- Gjennomfører orienteringer om eierstrategisk arbeid forut for sluttbehandling av eierstrategier.

Rådmannen legger årlig frem en sak for Formannskapet og Kommunestyret i august/september. Denne saken skal inneholde sist avlagt årsrapport for selskapene og tilbakemelding fra selskapet på de krav kommunen stiller til selskapene, og annen relevant informasjon. I denne saken kan kommunestyret gi sitt signal til kommunens representant på neste eiermøte. I tillegg fremlegges en orientering om status for vertskommunesamarbeid. Dette skal sørge for åpenhet rundt kommunens eierposisjoner.

Den viktigste kontrollformen kommunen har som eier er gjennomgang av selskapenes årsmelding inkl. årsregnskap, men det søkes også å etablere løpende kontakt mellom kommunens og selskapenes administrasjon for å sikre god informasjonsflyt.

Rådmannen har ingen instruksjonsmyndighet ovenfor selskapene, men det forutsettes god dialog mellom selskapene og rådmannen i faglige vurderinger og administrative rutiner.

13.3 Vedlegg – Re kommune

Vedlegg 3: Eiermelding – vedtak i kommunestyret

KST-007/12 Vedtak:

1. Eiermeldingen godkjennes og legges til grunn for Re kommunes forvaltning av sitt eierskap i ulike selskaper med følgende endringer:
   Til pkt. 2: Dersom ikke saker er behandlet i egen hjemkommune, skal dette signaliseres i de respektive organer.
   Til pkt. 3.1: Formannskapet skal årlig få seg forelagt en oversikt over status for selskapene, drift og nøkkeltall via årsmeldinger fra selskapene.
2. Kommunestyret skal en gang i løpet av valgperioden i egen sak gis en oversikt over selskaper som kommunen har eierinteresser i og trekke opp overordnede retningslinjer for forvaltning av eierskapet.
3. Formannskapet skal årlig gis en oversikt over de enkelte selskapers utvikling.
   Formannskapet skal sikre at kommunens eierrolle utøves i eiermøter på en helhetlig måte i samsvar med kommunens interesser.
   Kommunestyret skal involveres i en tilsvarende behandling en gang i valgperiodern.
   Formannskapet bør så langt det er praktisk mulig, forut for eiermøter der det skal gjøres vedtak, gis anledning til å behandle spørsmål av prinsipiell karakter og drøfte valg til selskapenes styrer.
   Ordføreren bør fortrinnsvis være kommunens representant i eiermøter.
4. Ved valg til selskapenes styrer skal det søkes å gi styret en samlet kompetanse som er hensiktsmessig for de utfordringer selskapet står overfor.
   Rådmannen skal ikke velges til styrer der kommunen har eierinteresser.

13.4 Vedlegg – Tønsberg kommune

Vedlegg 4: Eiermelding – bystyrevedtak 061/16

BY-061/16 Vedtak:

1. Bystyret tar informasjon om selskapene til orientering.
2. Bystyret skal en gang i løpet av valgperioden i egen sak gis en oversikt over selskaper som kommunen har eierinteresser i og trekke opp overordnede retningslinjer for forvaltning av eierskapet.
3. Bystyret skal årlig gis en oversikt over de enkelte selskapers utvikling og bør sørge for at kommunens eierrolle utøves i eiermøter på en helhetlig måte i samsvar med kommunens interesser.
   Bystyret bør forut for eiermøter gis anledning til å behandle spørsmål av prinsipiell karakter og drøfte valg til selskapenes styrer.
   Ordføreren bør fortrinnsvis være kommunens representant i eiermøter.
4. Bystyret slutter seg til de anbefalinger for forvaltning av eierskap som fremgår av forslag til felles «eiermelding» for kommunene i Vestfold med tillegg av krav til selskapene. Bystyret bes spesielt ha oppmerksomhet på valg av styremedlemmer slik at selskapenes styrer har en samlet kompetanse som er tilpasset de utfordringer selskapene står overfor.

13.5 Vedlegg fra VIB

Vedlegg 5: Aktiviteter i Trygg Hjemme seksjonen i 2017

Utdrag fra Årsrapport 2017 Forebyggende avdeling Vestfold Interkommunale Brannvesen, s. 13-15

Side 13, siste del av siden:

Gjennomføring 2017

I 2017 har Trygg hjemme gjennomført følgende:

Eldre- og pleietrengende

- besøkt og orientert beboerne på 9 eldre- og seniorsentre, bla som en del av Aksjon Boligbrann
- orientert nye medlemmer i gruppen «Lyst på Livet» i Horten (nylige pensjonister)
- samarbeidet med kommunenes helse – og omsorgstjenester

Personer med nedsatt funksjonsevne, rus – og psykiatri

- Horten
  - besøkt beboere i gruppen sammen med kommunens rus-og psykiatriteam, bla med oppfølging av beboere etter brannen i Grønligata 4
- Tjøme
  - brannforebygging for ansatte i Lindholmveien Botiltak
  - besøkt beboerne i botiltaket under Aksjon Boligbrann
- under Aksjon Boligbrann - besøkt og delt ut batterier ved Kirkens Bymisjon i Tønsberg, Holmestrand og Blåkors i Horten

[5] I Veiledning til forskrift om brannforebygging, kap. 4.
[6] I Veiledning til forskrift om brannforebygging, kap. 4.

13

Barn og unge

- kartlagt barnehagene i VIBs område
- i samarbeid med beredskapsavdelingen gjennomført 34 besøk med barnehager på brannstasjonen (7) og i barnehagene (27)
- bidratt 3 dager under forebyggende seilasen med Redningsselskapet
- meldt oss på som superbruker av Bjørnis (se eget punkt)
- arbeidet med å få på plass Bjørnis som en traumebamse, bla med besøk hos Drammen Brannvesen (erfaringsoverføring fra deres implementering av Bjørnis)

Asylsøkere og innvandrere

- Horten – gjennomført:
  - møte med NAV-Integreringsavdelingen og VIBs bidrag i introduksjonsprogrammet for nyankomne flyktninger
  - besøkt 4 utpekte boligadresser i denne gruppen sammen med veileder i Integreringsavdelingen under Aksjon Boligbrann
  - undervisning for enslige mindreårige asylsøkere i bolig
- Tønsberg – gjennomført:
  - møte med Voksenopplæringen/NAV- og VIBs bidrag i introduksjonsprogrammet for nyankomne flyktninger
    - øvelse for gruppen på brannstasjonen
    - undervist gruppen som en del av introduksjonsprogrammet i regi av Voksenopplæringen
    - brannforebygging for elever som får norskopplæring på barneskolen Træleborg
- Nøtterøy-gjennomført
  - undervisning for enslige mindreårige asylsøkere i bolig
  - praktisk slukke- og evakueringsøvelse med arbeidsinnvandrere på Smidsrød Gård

Prosjekt: Brannløftet

- som prosjektleder utarbeidet en prosjektplan sammen med prosjektgruppen med fokus på hjemmetjeneste i TBG, rus-og psykiatri i Nøtterøy (Færder)
- gjennomført 5 møter i prosjektgruppen, 2 «workshoper», orientert styringsgruppen og referansegruppen i 2 separate gjennomføringer
- utarbeidet sjekklister for å kartlegge brannrisikoen
- orientert Kvalitetsutvalget for Helse og omsorg i Tønsberg og en av virksomhetene

Nasjonale kampanjer/aksjoner

- Komfyrvaktkampanjen - Ansvarlig for kampanjen i VIB. Gjennomført og delt ut/monterte, i samarbeid med hjemmetjenesten (Holmestrand/TBG), flyktningekontakten (Horten) og VIBs informasjonsrådgiver, 3 komfyrvakter til personer/familie i utsatt gruppe
- Åpen dag-deltok på stasjon Kopstad med forebyggende post sammen med feieravdelingen
- Aksjon Boligbrann- gjennomførte 7 hjemmebesøk under aksjonen, se ellers de enkelte områdene/gruppene

Oppfølging av hendelser, bekymringsmeldinger, branner og hjemmebesøk

- fulgt opp 20 bekymringsmeldinger, branner, hendelser
- gjennomført 7 øvrige hjemmebesøk

Internkontroll/boligselskap

- informert og besøkt 5 borettslag/sameier i vårt område

Trygghetsalarm/alarmselskaper

- i samarbeid med varabrannsjef deltatt på to møter med hjemmetjenesten i Holmestrand kommune og vaktselskapet Doro vedrørende oppkobling av trygghetsalarmer og røykmeldere i kommunen

Foreninger, organisasjoner osv

- gjennomført 6 presentasjoner for bla Blindeforbundet, LHL-Re, Revmatikerforeningene i Holmestrand og Horten, menighetsforeningen i Teie Kirke og Nøtterøy Mens Yacht Club

Andre eksterne

- presentert Trygg Hjemme for Vestfold og Buskerud Feierlaug i Drammen
- deltatt som dommere på innovasjonscampen til HSN ved skolestart 2017/18
- deltatt på møte med DSB vedrørende sjekklister for utsatte grupper

Internt

- presentert kartleggingen av utsatte grupper i VIB for tverrfaglig gruppe og feieravdelingen

Bjørnis

Bjørnis har i 2017 startet opp som et nasjonalt prosjekt. VIB er i 2017 medlem med ordinær lisens, denne er kostnadsfri. I 2018 vil VIB bli betalende medlem og få superlisens, som innebærer:

- 10 % rabatt i Bjørnis sin nettbutikk (gjelder ikke ved kjøp av maskot)
- adgang til bruk av Bjørnismaskot
- adgang til å bruke egen logo på materiell i henhold til retningslinjer i Bjørnis sine lover
- adgang til egen referansegruppe for superlisenstakere
- mulighet til å være prøvebrannvesen når nye kampanjer skal testes ut
- økt profilering på brannbamsen.no ved at superlisenstakere fremheves

Vedlegg 6: Aktiviteter i Trygg Hjemme seksjonen 2018

Utdrag fra Årsrapport 2018 Forebyggende avdeling Vestfold Interkommunale Brannvesen, s. 15-18:

Side 15, siste del av siden:

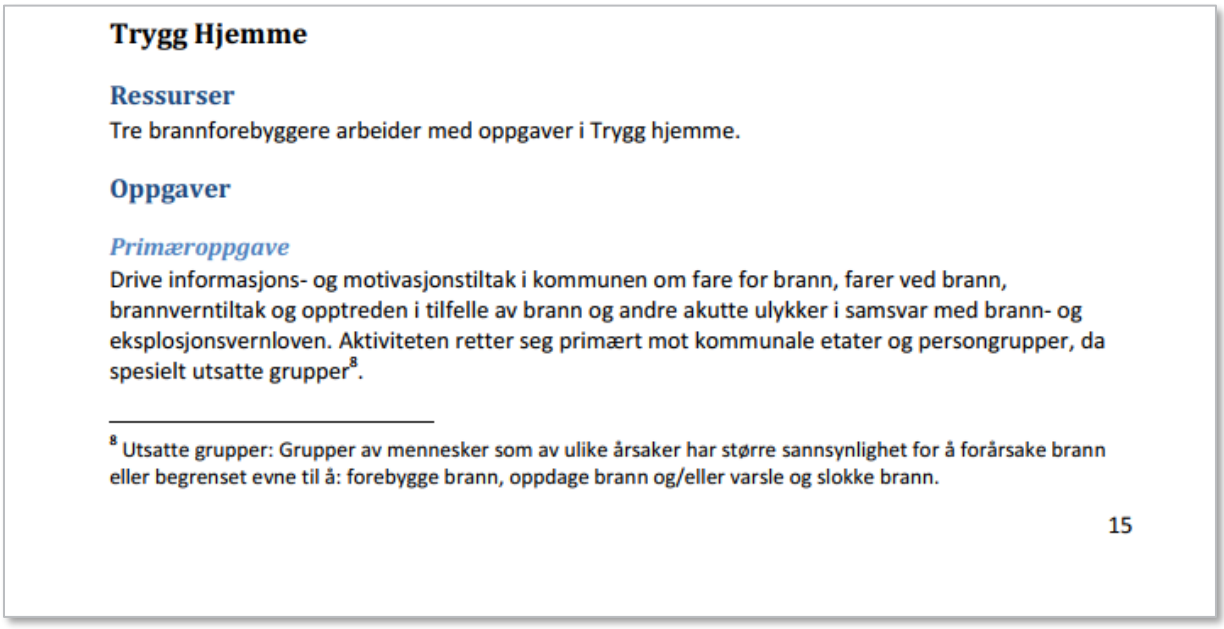

Trygg Hjemme

Ressurser

Tre brannforebyggere arbeider med oppgaver i Trygg hjemme.

Oppgaver

Primæroppgave

Drive informasjons- og motivasjonstiltak i kommunen om fare for brann, farer ved brann, brannverntiltak og opptreden i tilfelle av brann og andre akutte ulykker i samsvar med brann- og eksplosjonsvernloven. Aktiviteten retter seg primært mot kommunale etater og persongrupper, da spesielt utsatte grupper[8].

[8] Utsatte grupper: Grupper av mennesker som av ulike årsaker har større sannsynlighet for å forårsake brann eller begrenset evne til å: forebygge brann, oppdage brann og/eller varsle og slokke brann.

15

Daglige oppgaver

- Følge opp utsatte grupper i kommunene relatert til brann
- Bygge kompetanse innen helse i kommunene for å forebygge brann hos de som mottar helse- og omsorgstjenester
- Svare på henvendelser på epost og telefon
- Behandle bekymringsmeldinger
- Gjennomføre aksjoner og kampanjer
- Holde kurs og veiledning

Kartlegging

Etter forskrift om brannforebygging § 14 skal sannsynligheten for brann og konsekvensene brann kan få for liv, helse, miljø og materielle verdier kartlegges. Det følger videre av § 15 at det skal fastsettes satsningsområder og planlegges samarbeid og tiltak for å redusere den kartlagte risikoen for brann på en effektiv måte.

VIB har kartlagt hvilke persongrupper i kommunene som har en særlig risiko for å omkomme eller bli skadet av brann. På bakgrunn av kartleggingen er prioriteringen og satsingen mot risiko- og målgrupper i VIB som følger:

1. Eldre og pleietrengende
2. Personer med nedsatt funksjonsevne, inklusiv rus - og psykiatri
3. En begrenset satsing mot målgruppen barn og unge
4. En begrenset satsing mot målgruppen asylsøkere og innvandrere

Gjennomføring 2018

Virksomhetsplanen til Trygg hjemme er inndelt i persongrupper og områder. Trygg hjemme har innenfor de enkelte persongruppene/områdene gjennomført følgende:

Eldre-og pleietrengende

- Gitt brannvernopplæring til helsefagarbeidere på fagskolen i Horten.
- Orientert nye medlemmer i gruppen «Lyst på Livet» i Horten (nylige pensjonister).
- Tre informasjonsmøter på Midtløkken Bo-og servicesenter
- Tre informasjonsmøter med 75-åringer i Færder kommune
- Et informasjonsmøte for eldre på Sjølyst, Færder kommune
- Besøket og orientert beboerne på seks eldre- og seniorsentre, som en del av Aksjon Boligbrann
- Samarbeidet med kommunenes helse – og omsorgstjenester, møter med hjemmetjenesten, oppfølging av branner/hendelser, komfyrvaktkampanje
- Informert og besøkt Bekkegaten boligsameie, Holmestrand

Personer med nedsatt funksjonsevne, rus – og psykiatri

Aksjon Boligbrann – besøkt og delt ut batterier ved Kirkens Bymisjon i Tønsberg, Holmestrand og Blåkors i Horten.

DSB/Helsedirektoratet, Veileder: Samarbeid mellom kommunale tjenesteytere om brann sikkerhet for risiko utsatte grupper.

16

Tønsberg

- Veiledning i brannforebygging for ansatte ved et botiltak.

Færder

- Som en del av «Aksjon Boligbrann» fulgt opp bekymringsmeldinger med kommunen og beboere.

Re

- Et informasjonsmøte for ansatte ved bemannet bolig.
- Et hjemmebesøk hos beboer ved bemannet bolig etter mottatte bekymringsmelding fra ansatte på senteret.

Horten

- Informasjonsmøter og presentasjon av Trygg hjemme og Brannløftet for folkehelsekoordinatoren, helse- og boligservice, hjemmetjenesten og enhet for psykisk helse og rus, og presentert Trygg hjemme og Brannløftet i fagmøte EROPH 04.12.18.

Måloppnåelse

Trygg hjemme har ikke nådd følgende målsetting:
Utforme en langsiktig plan for bruk av beredskapen i satsingen mot denne gruppen.

Barn og unge

Barnehager og brannbamsen Bjørnis

- VIB har implementert Bjørnis som trøstebamse i beredskapen, bla med presentasjon av rutinene for bruk av Bjørnis i VIB med beredskapen, feierseksjonen og § 13.
- Presentert Bjørnis på internt OOV-møte med besøk av Bjørnis-maskot fra Drammenregionens brannvesen.
- Delt ut 14 Bjørnis-bamser i følgende anledninger; en ifm bilulykke, fire ifm bilbrann med spredning til bolig, en ifm frigjøring fra sykkel, en ifm hund i luke, tre ifm brann i leilighet, tre ved brann i bolig , en stk ved brann i båt.
- Sendt ut skriv til samtlige 110 barnehager i vårt område, og anmodet dem om å benytte Bjørnis som en del av brannvernundervisningen i barnehagen.
- Besøkt seks barnehager for å redegjøre for undervisningsopplegget til Bjørnis.
- I samarbeid med beredskapsavdelingen gjennomført 31 besøk med barnehager på brannstasjonene og i barnehagene.
- Startet arbeidet med å utarbeide en plan for å besøke eller motta 20 barnehager i året og implementere Bjørnis-undervisningsopplegget i denne satsingen.

Annet

- Gjennomført møter med DLE/Skagerak Energi og utarbeidet en plan for å koordinere besøk på 6.klassetrinnet.
- Sammen med Skagerak gjennomført undervisning på 6.klassetrinnet i Horten høsten 2018.
- Evaluert gjennomføringen og startet arbeidet med å formalisere samarbeidet for hele 6.klassetrinnet i vårt område høsten 2019.
- Bidratt to dager under forebyggende seilasen med Redningsselskapet.
- Gitt forebyggende informasjon til barn og unge ved mottak av småspeidere og Undrumsdal 4 H på stasjon Kopstad.
- Gitt forebyggende informasjon og hatt besøk av fire SFO-klasser.

- Hatt hele Falkensten skole på besøk.

Måloppnåelse

Trygg hjemme har ikke nådd følgende målsetting:
Utarbeide og formalisere en plan for å besøke eller motta 20 barnehager (5-og 6-åringer) i året og lage en plan for å delta/bidra i barnehagene som har sagt ja til Bjørnis.
Utforme en langsiktig plan for bruk av beredskapen i satsingen mot denne gruppen.

Asylsøkere og innvandrere

Horten

- Gjennomført tre brannvernopplæringer til nyankomne flyktninger, sammen med DLE i Horten (også deltagere fra Hof, Holmestrand). Introduksjonsprogrammet blir gjennomført i regi av NAV.
- Mottatt enslige unge asylsøkere på stasjon Kopstad, med gjennomgang av brannvesenets oppgaver og sikkerhet i hjemmet
- Som en del av «Aksjon Boligbrann» besøkt et utvalg adresser hvor det bor flyktninger og asylsøkere.

Færder

- To brannvernopplæringer til nyankomne flyktninger, i regi av NAV gjennom introduksjonsprogrammet for nyankomne flyktninger.

Tønsberg

- En dag på Tønsberg voksenopplæring med flykninger.

Måloppnåelse

Trygg hjemme har ikke nådd følgende målsetting:
Formalisere samarbeidet med kommunen/NAV i Tønsberg og Horten om opplæring av denne gruppen.

Brannløftet

I prosjektet er det gjennomført ni møter i prosjektgruppen/»workshoper», og møte med styringsgruppen.

Det er utarbeidet sjekklister for å kartlegge brannrisikoen hos utsatte grupper som kan implementeres i rutinene hos kommunen. Utkastene til sjekklister fra Brannløftet er delt med Hadeland Brann og redning, Oslo Brann- og redning, Drammensregionen brannvesen, Sandefjord Brann- og redning samt fagskolen i Horten og DSB.

Det er gitt opplæring og er delt ut branntekniske hjelpemidler som røykvarslere, batterier, brannhemmende sengetøy og askebøtter til sone 5 hjemmetjenesten i Tønsberg og til psykisk helse og rus i Færder.

Kartleggingssystemet er prøvd ut hos 120 tjenestemottakere i Tønsberg og Færder for kvalitetssikring.

Det ble arrangert et fellesmøte med eierkommunene (kommunaldirektører, andre beslutningstagere og fagpersoner) for å orientere om Trygg hjemme, Brannløftet og arbeidet med persongrupper som er særlig utsatt for å bli skadet eller omkomme i en brann. I etterkant av orienteringen har VIB deltatt

i møter med leder for hjemmetjenesten i Holmestrand og Tønsberg Kommunale Eiendom vedrørende handlingsplaner innenfor brannvernområdet.

Trygg hjemme arbeider videre med en plan for implementering av Trygg hjemme og videreføring av prosjektarbeidet/resultatet i Horten og Holmestrand

Måloppnåelse

Trygg hjemme har ikke nådd følgende målsetting:
Inngå samarbeidsavtale med TBG/Færder innen helse- og omsorg og implementere brannsikkerhet i kommunenes internkontrollsystem.

Nasjonale kampanjer/aksjoner

- Komfyrvaktkampanjen - Ansvarlig for kampanjen i VIB. Gjennomført og delt ut/montert, i samarbeid med hjemmetjenesten (Horten, Re, TBG), frivillighetssentralen (Færder) og VIBs informasjonsrådgiver, fire komfyrvakter til personer/familie i utsatt gruppe
- Deltatt i campingplass aksjonen.

Trygghetsalarm/alarmselskaper

- Etter initiativ fra varabrannsjef gjennomført to møter med hjemmetjenesten i Holmestrand kommune vedrørende trygghetsalarmer og røykmeldere i gamle Hof kommune og status på oppkobling til 110.
- Delt våre rutiner for montering av røykmeldere i Tønsberg kommune med Holmestrand.
- Arbeidet med å motivere Horten kommune til å knytte trygghetsalarmen og røykmelderen sammen.

Foreninger, organisasjoner o.l.

- Gjennomført en presentasjon for Sem Sanitetsforening

Andre eksterne samarbeidspartnere

- Presentert Trygg hjemme og deltatt sammen med Sandefjord brann og redning, Larvik Brann og redning i Trygg hjemme på tvers av brannvesen.
- Presentert Trygg hjemme for Drammenregionens brannvesen og representanter for Sande kommune ifm Drammenregionens brannvesen kartlegging av «omsorgsboliger» i Sande. Forberedt og avklart Trygg hjemmes rolle i perioden frem til Sande slås sammen med Holmestrand kommune 01.01.2020
- Deltatt, som representant for VIB, på møte i Drammenregionens brannvesen med temaet; «Utarbeidelse av overordnet avtaleverk for tverrfaglige brannutredning Sør-Øst PD»
- Gjennomført møter med Vestfold Røde Kors besøkstjeneste, Sandefjord brann og redning, Larvik Brann og redning og utarbeidet et forslag til en samarbeidsavtale. Lagt til rette for en formalisering av denne på fylkesmøtet til Vestfold Røde Kors 30.08.18. Tilført brannvernkunnskap til lokallagene til besøkstjenesten i Tønsberg, Holmestrand og Nøtterøy.
- Gjennomført to møter med tildelingskontoret i Tønsberg. Hensikten var å avklare hvilke muligheter tildelingskontoret og brannvesenet har for å følge opp bekymringsmeldinger fra publikum og internt.
- Deltatt i møte med kommunelegen i Horten vedrørende helseskadelige utleieboliger.

Vedlegg 7: Selskapsavtale

Selskapsavtale for Vestfold interkommunale brannvesen IKS etter lov om interkommunale selskaper

Vestfold Interkommunale Brannvesen IKS

Saksbehandler: Per Olav Pettersen
Direkte tlf: 98 26 30 05
Vår ref.: 03/291
Deres ref.:

Dato: 17.10.2017

SELSKAPSAVTALE
FOR
VESTFOLD INTERKOMMUNALE BRANNVESEN IKS
ETTER
LOV OM INTERKOMMUNALE SELSKAPER

§ 1 Selskapets navn

Selskapets navn er:

Vestfold Interkommunale Brannvesen IKS

forkortet VIB.

§ 2 Selskapets deltakere

Holmestrand Kommune
Horten Kommune
Færder Kommune
Tønsberg Kommune
Re Kommune

§ 3 Selskapets formål

Selskapet har som formål å ivareta deltakerkommunenes forpliktelser etter "Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) datert 14. Juni 2002, " Lov om vern mot forurensninger og om avfall" (Forurensningsloven) kap. 6 "Akutt forurensning" samt Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og sivilforsvaret § 15 pkt 3 og 4.

Vestfold Interkommunale Brannvesen skal:

a) gjennomføre informasjons- og motivasjonstiltak i kommunen om fare for brann, farer ved brann, brannverntiltak og opptreden i tilfelle av brann og andre akutte ulykker
b) gjennomføre brannforebyggende tilsyn
c) gjennomføre ulykkesforebyggende oppgaver i forbindelse med håndtering av farlig stoff og ved transport av farlig gods på veg og jernbane

Postadresse:
Ollebukta 6, 3126 Tønsberg
Tlf 33 00 36 00
E-post: post@vibr.no
Org.nr.: 982 847 796
Bankkonto: 2470.25.42215

Fakturaadresse:
c/o Fakturamottak
Postboks 4228
8608 Mo i Rana
E-post: 4228@invoicecenter.net

Tønsberg brannstasjon Ollebukta 6, Tønsberg
Nøtterøy brannstasjon Kirkeveien 222, Borgheim
Kopstad brannstasjon Nykirke

d) utføre nærmere bestemte forebyggende og beredskapsmessige oppgaver i krigs- og krisesituasjoner
e) være innsatsstyrke ved brann
f) være innsatsstyrke ved andre akutte ulykker der det er bestemt med grunnlag i kommunens risiko- og sårbarhetsanalyse
g) etter anmodning yte innsats ved brann og ulykker i sjøområder innenfor eller utenfor den norske territorialgrensen
h) Sørge for feiing og tilsyn med fyringsanlegg.
i) Lede den interkommunale beredskapen mot akutt forurensning i Vestfold
j) Ivareta kommunenes beredskap mot akutt forurensning fra olje og andre kjemikalier på sjø, land og vassdrag.
k) Ivareta deltakerkommunenes lagring- og forvaltningsplikt av sivilforsvarsmateriell.

VIB skal videre for deltakerkommunene ivareta de øvrige alarm-/utrykningsoppgavene og kan etter avtale med den enkelte kommune påta seg ytterligere oppgaver, så langt dette ikke svekker brannvesenets gjennomføring av oppgavene ovenfor.

Gratistjenester, etter nærmere retningslinjer vedtatt av representantskapet, fordeles på eierkommunene iht. innbyggertall.

VIB kan selge tjenester samt drive kurs- og opplæringsvirksomhet innenfor sitt fagområde til andre interesserte.

VIB vedtar brannordningen for eierkommunene.

§ 4 Selskapets hovedkontor

Selskapet har sitt hovedkontor i Tønsberg.

§ 5 Antall styremedlemmer

Antall styremedlemmer er fastsatt til 6 – seks. 2 – to av styrets medlemmer velges blant de ansatte. Øvrige styremedlemmer velges av representantskapet. Styrets medlemmer velges for 2 år ad gangen og halvparten av styrets medlemmer er på valg.

§ 6 Innskuddsplikt

Deltakerkommunene har gått inn i VIB med den enkelte kommunes eiendeler og driftsmidler knyttet til brannvesenet i den enkelte kommune tilsvarende en verdi etter taksering eller med et engangsbeløp/deltakerbeløp som følger:

Horten Kommune	kr	6.689.555	(Taksert verdi)
Holmestrand Kommune	kr	2.276.000	(Taksert verdi)
Nøtterøy Kommune	kr	1.894.747	(Taksert verdi)
Tjøme Kommune	kr	594.092	(engangsbeløp)
Tønsberg Kommune	kr	7.272.950	(Taksert verdi)
Re Kommune	Kr	1.950.000	(engangsbeløp)

Alle eiendeler og driftsmidler er overført til selskapet og selskapet disponerer og har ansvaret for disse.

Tønsberg og Nøtterøy kommune har stilt til disposisjon og vedlikeholder hensiktsmessige lokaler for VIBs virksomhet. VIB betaler for dette en årlig leie.

Det kan inngås en egen avtale mellom VIB og kommunene om at VIB kan overta nærmere bestemte deler av vedlikeholdet.

Horten kommune stiller til disposisjon ferdig opparbeidet tomt for Kopstad Brannstasjon. Stasjonen eies og vedlikeholdes av VIB.

Driftsutgifter:
Deltakerkommunene er forpliktet til å årlig innbetale et innskudd for den virksomhet som er nødvendig for å dekke VIBs oppgaver i henhold til brannvernlovgivning og vedtatt brannordning.

Deltakerkommunenes årlige innbetaling fastsettes i det budsjettet representantskapet vedtar hvert år. Dette fordeles mellom deltakerkommunene basert på innbyggertallet pr 01.01 i foregående år.

VIB skal ha en felles brann og ulykkesberedskap for alle deltakerkommunene. Dersom en deltakerkommune ønsker økt/bedre beredskap og/eller andre tjenester fra VIB utover det som fremgår av denne avtale, skal det inngås egen avtale mellom vedkommende deltakerkommune og VIB om dette, herunder avtale om betaling for disse tjenestene. Slike tilleggstjenester/andre oppgaver skal fremgå av brannordningen.

I tilfelle storbrann eller ved uforutsette hendelser utover det normale, dekkes kostnader på inntil 200.000 kroner etter den fastsatte fordelingsnøkkelen, det overskytende dekkes av den skadelidte kommune alene.

VIB organiserer og driver feiertjenesten for kommunene som benytter seg av dette og får dekket sine utgifter med dette av kommunene. Kommunene fastsetter feiegebyr.

§ 7 Eierandel

Eierandelene i selskapet er fastsatt etter innbyggertallet i kommunene pr 1.1.2017 (kilde: SSB) som følger:

	Eierandel	innbyggertall
Eierandel Færder kommune	21,8 %	26 676
Eierandel Tønsberg kommune	36,7 %	44 922
Eierandel Horten kommune	22,2 %	27 202
Eierandel Holmestrand kommune	11,5 %	14 037
Eierandel Re kommune	7,8 %	9 486

Ved uttreden eller oppløsning av selskapet skal det innskuddet som eierkommunene har lagt inn i selskapet hensyntas.

§ 8 Ansvarsfordeling

Den enkelte deltakers ansvarsdel tilsvarer deltakerens eierandel.

Vestfold Interkommunale Brannvesen IKS

Vår dato 21.11.2017
Vår ref.: 03/291

§ 9 Medlemmer av representantskapet
Selskapets øverste organ er representantskapet. Hver deltakerkommune er representert med en representant. Eierkommunenes representant er Ordføreren. Representantskapet har 5 medlemmer. Kommunene har stemmeandel lik eierandel.

§ 10 Representantskapet
Representantskapet fastsetter godtgjørelse til styrets medlemmer og revisor.

§ 11 Låneopptak
Selskapet v/representantskapet har anledning til å ta opp lån. Høyeste ramme for selskapets samlede låneopptak er kr 70 000 000 fordelt på kr 20 000 000 til brannmateriell og kr 50 000 000 til ny brannstasjon på Kopstad.

§ 12 Regnskap
Selskapet avgir regnskap etter kommunale regnskapsprinsipper.

§ 13 Voldgift
Eventuell tvist om forståelsen av selskapsavtalen og om fordeling av utgifter eller i forbindelse med det økonomiske oppgjøret etter oppløsning, avgjøres endelig av en voldgiftsnemnd på tre medlemmer som oppnevnes av fylkesmannen, om ikke annen ordning følger av lov eller forskrift.

§ 14 Særbestemmelser
Det fast ansatte personellet i brann- og feiervesenet i Horten kommune, Nøtterøy kommune og Tønsberg kommune, som er overført til VIB, har ved overtallighet og attføring, som en personlig ordning, fortrinnsrett til aktuelle stillinger i den respektive "hjem" kommunen.

Arbeidstakere som ansettes i selskapet etter at det er etablert, vil ved evt. attføringsproblematikk, kunne vurderes spesielt m.h.t. overføring til aktuelle ledige stillinger i samarbeidskommunene (man har ingen juridisk rett til ny stilling i kommunen).
De ansattes pensjonsrettigheter sikres gjennom KLP eller ved annen pensjonsordning som gir like gode eller bedre vilkår for de ansatte.

§ 15 Delegering
Eierkommunens myndighet etter lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlige stoffer og om brannvesenets redningsoppgaver av 14. juni 2002 nr. 20 med tilhørende forskrifter er delegert til administrasjonssjefen (rådmannen) i eierkommunen og videre til brannsjefen i Vestfold Interkommunale Brannvesen IKS.

§ 16 Klageorgan
Et utvalg bestående av ordførne i eierkommunene i Vestfold Interkommunale Brannvesen IKS er særskilt klageorgan for enkeltvedtak fattet i medhold av lov om vern mot brann, eksplosjon

4 av 5

og ulykker med farlige stoffer og om brannvesenets redningsoppgaver av 14. juni 2002 nr. 20 med tilhørende forskrifter av brannsjefen i Vestfold Interkommunale brannvesen IKS.

§ 17 Øvrige bestemmelser

For øvrig gjelder den til enhver tid gjeldende lov om interkommunale selskaper

Denne selskapsavtalen er vedtatt av deltakerkommunene som følgende:

Vedtatt i Re kommune 2018-XX-XX i kommunestyresak nr XX/18

Vedtatt i Holmestrand kommune 2018-XX-XX i bystyresak nr XX/18

Vedtatt i Horten kommune 2018-XX-XX i kommunestyresak nr XX/18

Vedtatt i Færder kommune 2018-XX-XX i kommunestyresak nr XX/18

Vedtatt i Tønsberg kommune 2018-XX-XX i bystyresak nr XX/18

13.6 Vedlegg – DSB

Vedlegg 8: Veileder til dimensjoneringsforskriften, § 2-2 Delegering

Utdrag fra Veiledning til forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesenet, side 13-15

Kvalitetssikring av kjøpte tjenester

I de kommunene der man kjøper tjenester er det særdeles viktig at kommunen:

- sikrer seg dokumentasjon på utført arbeid
- kvalitetssikrer den tjenesten som leveres

Ved kjøp av forebyggende tjenester må kommunen følge opp avvik og anmerkninger som påpekes gjennom tilsynet utført av andre. Hvis avtalen også omfatter oppfølging av tilsynet, må man som tidligere nevnt, kvalitetssikre og skaffe seg dokumentasjon i forhold til det utførte arbeidet.

Interkommunalt selskap

Interkommunalt selskap (IKS) er regulert i Lov om interkommunale selskaper av 29. januar 1999 nr. 6.

Dette er den eneste selskapsformen hvor kommunene kan delta som ansvarlige deltagere. Loven er beregnet på rettssubjekter med ubegrenset deltageransvar. Siden kommunene plikter å gjennomføre oppgavene etter brann- og eksplosjonsvernloven, har de ubegrenset ansvar for gjennomføring, uavhengig av om den skjer i egen kommune eller i interkommunalt selskap. Det interkommunale selskapet er et selvstendig rettssubjekt som skal opptre i eget navn utad. Derfor skal det også ha fullmakt til for eksempel å inngå avtaler og ansette personell uten å innhente samtykke fra deltagerkommunene.

Kommunelovens § 27 vil gjelde for interkommunale samarbeidstiltak som ikke er organisert som egne rettssubjekt og med ubegrenset deltageransvar. Det hevdes i juridisk litteratur at bestemmelsen i praksis ikke vil ha nevneverdig betydning i fremtiden.

§ 2-2 Delegering

Kommunen plikter å delegere myndighet på en slik måte at brannsjefen kan utføre sine oppgaver tilfredsstillende i henhold til brann- og eksplosjonsvernloven.

Kommunestyret er det øverste organet i kommunen. All utøving av kommunal kompetanse ved andre folkevalgte organer eller gjennom ansatte, skjer på kommunestyrets vegne og politiske ansvar. Kommunestyret skal sørge for at brannvernarbeidet er organisert på en mest mulig hensiktsmessig måte.

Man bør merke seg at i kommuneloven, brukes betegnelsen «vedtak» om alle endelige avgjørelser og brukes generelt når det gjelder beslutninger i kollegiale organer. «Vedtak» er m.a.o. ikke synonymt med det snevrere vedtaksbegrep i forvaltningsloven § 2a («under utøving av offentlig myndighet og ... konkret eller generelt bestemmende for rettigheter eller plikter til private personer»).

Delegering av myndighet etter brann- og eksplosjonsvernloven gjelder utøving av offentlig myndighet.

I brannvesenet vil den alt overveiende del av den kommunale myndighet bli utøvet av brannsjefen eller annet personell i brannvesenet. Etablering av slik beslutningsmyndighet forutsetter at kommunestyrets myndighet delegeres til administrasjonssjef (rådmann) og videre til brannsjefen etter kommunelovens system, jf. kommunelovens § 6. Beslutningsmyndigheten har også betydning ved eventuell klagesaksbehandling, jf. Forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn § 10-2.

13

Delegasjon er tildeling av fullmakt. Det betyr at den man delegerer til, kan treffe beslutninger innen delegasjonsvedtakets rammer på vegne av det delegerende organ, og med samme rettsvirkninger som om beslutningen var truffet av det delegerende organ. Det delegerende organ kan imidlertid når som helst «ombestemme seg». Det kan tilbakekalle fullmakten, - dvs oppheve delegasjonsvedtaket. Videre kan det gi generelle eller konkrete instrukser om hvordan det underordnede organ skal avgjøre saker. Det kan beslutte at det selv vil treffe avgjørelse i en bestemt sak som ligger innenfor rammen av et generelt delegasjonsvedtak, med bindende virkning også for det underordnede organ. Det delegerende organ kan ta det underordnede organs vedtak opp til ny vurdering og omgjøre dette i samme omfang som det kunne omgjort sitt eget vedtak, det vil i praksis si i første rekke til gunst for en part. Dette betyr at kommunestyret aldri kan delegere fra seg ansvaret for de avgjørelser som treffes. Viktige og prinsipielle (ikke kontroversielle) saker ligger utenfor rammen av delegering. Slike vedtak skal følgelig behandles i kommunestyret eller eventuelt det politiske utvalg som har fått delegert myndighet.

Når kommunens plikter ivaretas av annen kommune eller interkommunalt brannvesen, må kommunen sørge for at myndighet blir delegert i forhold til arbeidsområdet. Delegering til interkommunale selskaper skjer direkte fra kommunestyret i den enkelte kommune til det interkommunale selskapet. Myndighetsfordeling skal fremgå av selskapsavtalen/vedtektene og "tredjemann" skal kunne lese ut av selskapsavtalen hvilke fullmakter IKS-et har.

Delegeringsvedtak omfattes av den alminnelige plikten til dokumentasjon etter lovens § 10 og forskriftens § 2-4.

Innhold i delegeringsvedtaket

Delegeringsvedtaket må inneholde:

- delegerende myndighet
- hjemmel for delegering
- området for delegering
- omfanget av delegering
- hvem det delegeres til
- om delegering skal kunne skje videre
- dato for delegering
- klageorgan som følger av delegeringen

Delegering av myndighet er en forutsetning i loven, og den videste formuleringen i forhold til delegering er når vedtaket sier:

Kommunens myndighet etter lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlige stoffer og om brannvesenets redningsoppgaver av 14. juni 2002 nr. 20 med tilhørende forskrifter delegeres til administrasjonssjefen (rådmannen) for videre delegering til brannsjefen.

Viktige og prinsipielle saker forutsettes forelagt kommunestyret. Herunder dokumentasjon av brannvesenet og planer for brannvernarbeidet.

I de tilfeller hvor kommunen vil begrense den delegerte myndigheten, må kommunen likevel sørge for at brannsjefen får praktiske muligheter til å utføre sin lederfunksjon i brannvesenet.

Det innebærer at brannsjefen bør delegeres myndighet etter følgende bestemmelser i loven:

§ 37, pålegg

§ 7, annet ledd

og følgende bestemmelser i forskriftene:
Forskrift om brannfarlig vare
§ 2-8, annet ledd
§ 3-3, sjette og sjuende ledd
§ 3-4, annet og siste ledd
§ 6-1
Forskrift om håndtering av eksplosjonsfarlig stoff
§ 7-1, annet og siste ledd
§ 9-2, annet ledd
§ 9-4, siste ledd
§ 12-1 første ledd

§ 2-3 Årlig melding om brannvernet

Kommunen skal innen 1. mars hvert år sende skriftlig melding til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap om brannvernet i kommunen foregående år.

I meldingen skal det også gjøres rede for hvordan tilsynet med objekter som omfattes av brann- og eksplosjonsvernlovens § 13 hvor kommunen selv er eier eller bruker, er fulgt opp.

Utarbeides meldingen av andre enn brannsjefen skal uttalelse fra brannsjefen alltid følge meldingen.

Melding om brannvernet

Kommunene skal i den skriftlige meldingen til direktoratet rapportere om gjennomføring av oppgaver som direktoratet finner relevant.

I dag praktiseres melding om brannvernet slik at direktoratet sender ut skjemaet "Melding om brannvernet" og den enkelte kommune retter opp datagrunnlaget ved å påføre endringene.

Redegjørelse for kommunale særskilte brannobjekter

Kommunene skal gjøre rede for hvordan tilsynet med objekter som omfattes av brann- og eksplosjonsvernlovens § 13 hvor kommunen selv er direkte/indirekte eier eller bruker, er fulgt opp.

Å gjøre rede for, vil i denne sammenhengen si at kommunen skal gi de opplysningene som til enhver tid anses som relevante i oppfølgingen av de kommunale særskilte objektene. Direktoratet beskriver innholdet i en slik redegjørelse i forbindelse med "Melding om brannvernet" og denne sendes inn samtidig.

Når kommunen inngår i et interkommunalt brannvesen eller annet samarbeid, bør kommunen legge oppgaven med innsendelse av "Melding om brannvernet" til det interkommunale brannvesenet eller vertskommunen.

Rapporten er utarbeidet av Vestfold Kommunerevisjon

Har du spørsmål til rapporten?
Ta kontakt med oss:
Telefon: 33 07 13 00
E-post: post@vestfoldkommunerevisjon.no

www.vestfoldkommunerevisjon.no

Vestfold Kommunerevisjon